Integraal Waterbeleid
Maasbekken

Wateruitvoeringsprogramma 2016

Bekkenspecifiek deel Maasbekken

Samen werken aan water

WOORD VOORAF

Beste lezer

Tekst aanvullen

Gouverneur Reynders

Voorzitter Bekkenbestuur Maasbekken

INHOUD

1 Toestand waterlopen 4

1.1 Kwalitatieve toestand 4

1.1.1 Fysisch-chemische toestand 4

1.1.2 Ecologische toestand/potentieel 5

1.1.3 Toestand in de speerpuntgebieden en aandachtsgebieden 7

1.2 Kwantitatieve toestand 11

1.2.1 Wateroverlast 11

2 Voortgangsverslag en uitvoeringsplan 12

2.1 Overzicht uitvoering actieprogramma 12

2.2 Gebiedsspecifieke acties in speerpunt- en aandachtsgebieden 13

2.2.1 Warmbeek (=speerpuntgebied) 13

2.2.2 Bosbeek & Witbeek (= speerpuntgebied Bosbeek) 19

2.2.3 Mark & Merkske (= speerpuntgebied Merkske en aangedachtsgebied Mark) 29

2.2.4 Complex Abeek (= speerpuntgebied Abeek, aandachtsgebieden Lossing en Itterbeek I en II) 37

2.2.6 Dommel (= aandachtsgebied) 43

2.2.7 Gemeenschappelijke Maas (= aandachtsgebied) 49

2.2.8 Aquadragebied (= aandachtsgebied Berwijn) 53

2.2.9 Weerijs (= aandachtsgebied) 60

2.3 Gebiedsspecifieke acties in andere gebieden 62

2.3.1 Centrale Maasvlakte 62

2.3.2 Kleine Aa 67

2.3.3 Kanalen 71

3 Afbakeningen overstromingsgebieden en oeverzones 72

bijlage 1 Advies Investeringsprogramma's van de waterbeheerders 73

bijlage 2 Advies Optimalisatieprogramma 2019 - 2023 85

bijlage 3 Advisering TP AQF 94

bijlage 4 Erratumlijst actieprogramma BSD Maas 95

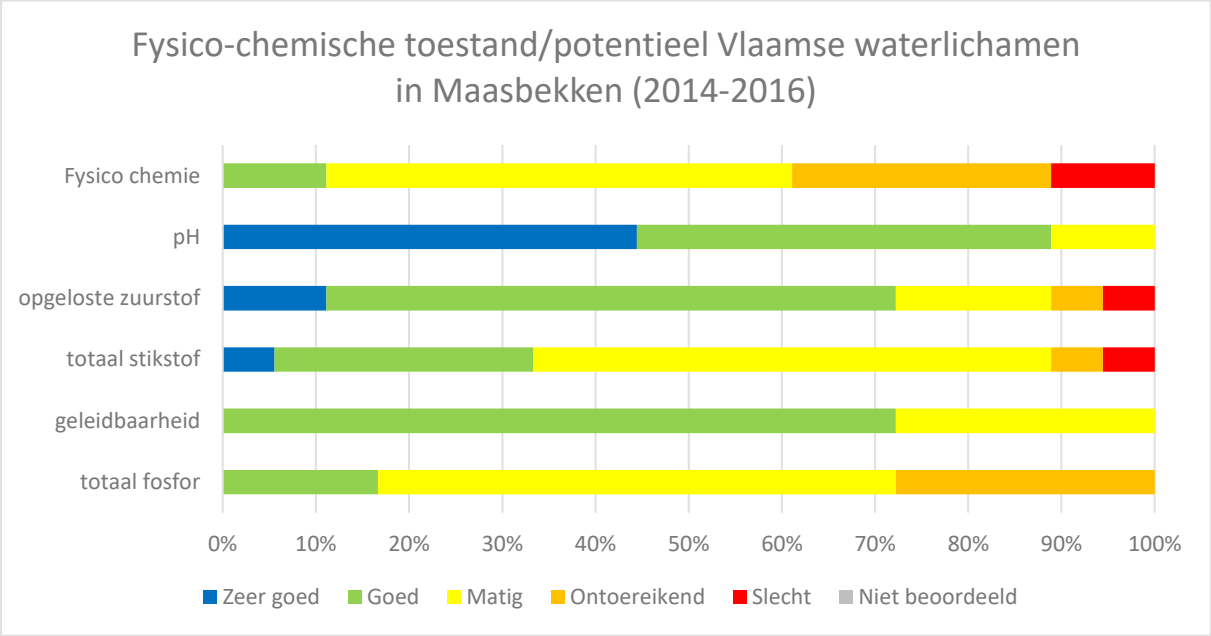
CONCEPT

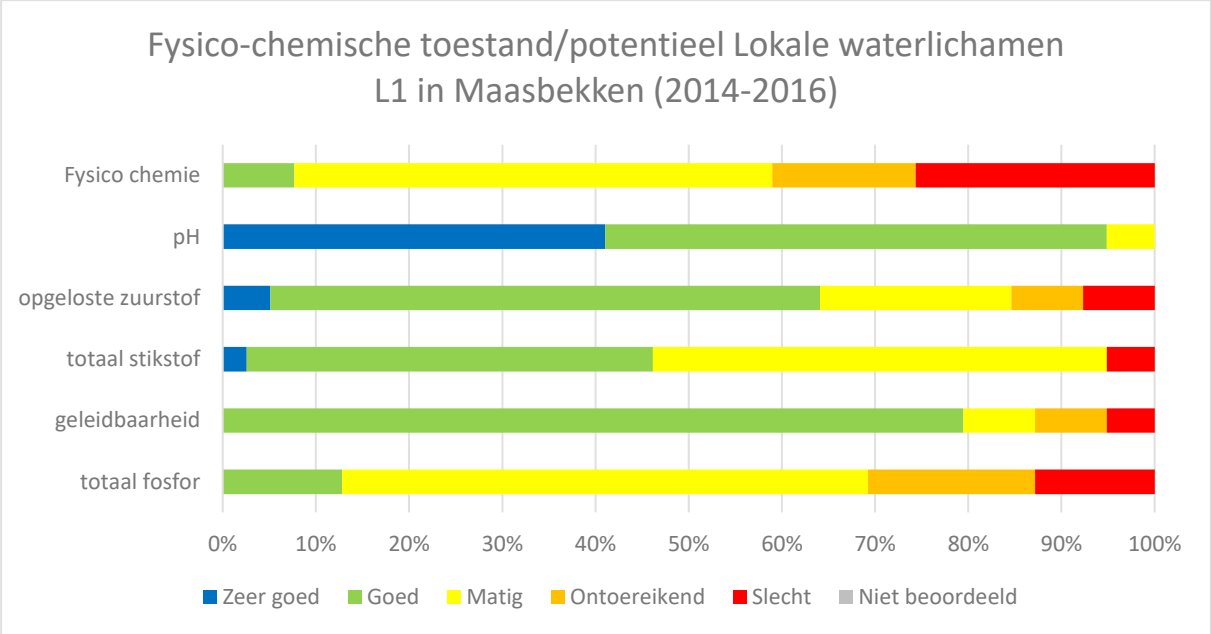
1 TOESTAND WATERLOPEN

1.1 Kwalitatieve toestand

1.1.1 Fysisch-chemische toestand

Figuur 1: Fysico-chemische toestand/potentieel Vlaamse en lokale waterlichamen in het Maasbekken (2014-2016)

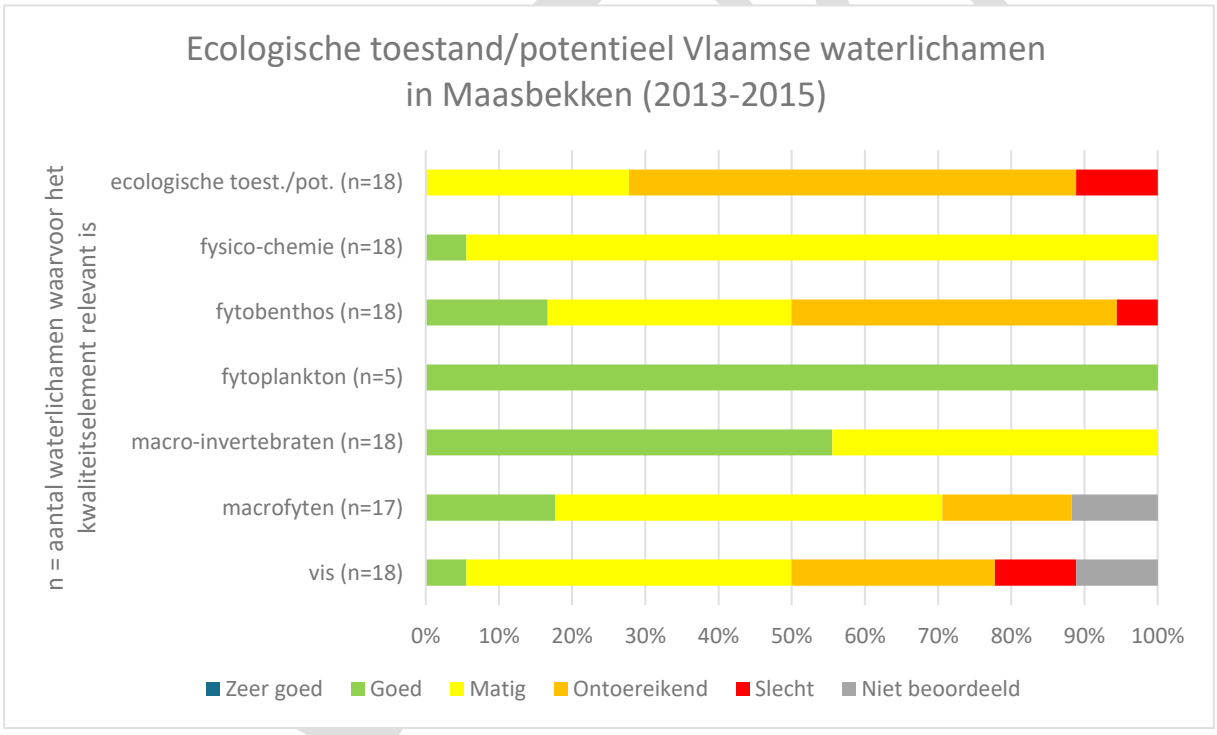

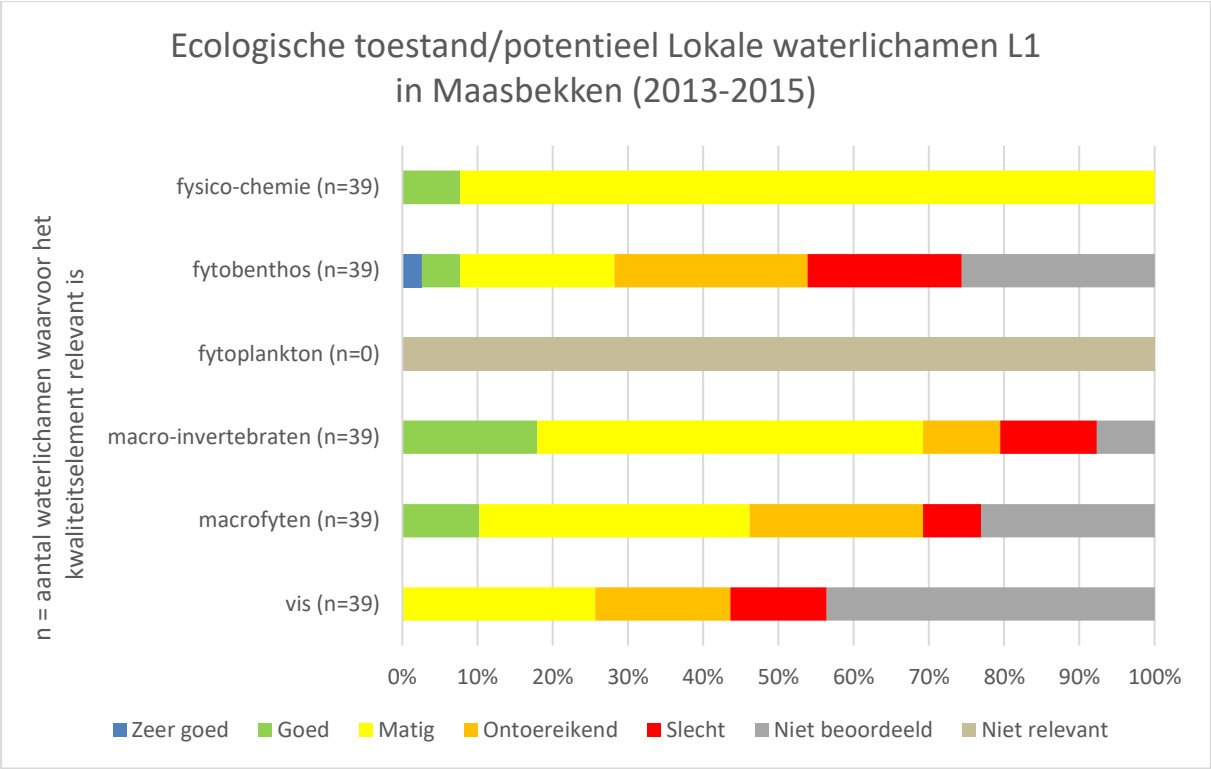
In de periode van 2014-2016 hadden slechts 11% van de **Vlaamse waterlichamen** in het Maasbekken

een goede fysisch-chemische toestand, terwijl iets meer dan 10% slecht scoort. Het merendeel heeft een matige score. De fysico-chemische knelpuntparameters zijn de nutriënten. Voor totaal fosfor heeft meer dan 80% van de waterlichamen een ontoereikende of matige score. Voor totaal stikstof scoort net geen 70% matig, ontoereikend of slecht. Ongeveer 70% van de Vlaamse waterlichamen scoort goed of zeer goed voor geleidbaarheid en opgeloste zuurstof en dit percentage klimt naar 90% voor de pH.

Voor de **lokale waterlichamen** ziet de fysico-chemische toestand er nog iets somberder uit. Slechts 7% van de waterlichamen scoort goed, terwijl meer dan 25% slecht scoort. De knelpuntparameter is totaal fosfor. Amper 12% van de lokale waterlichamen heeft een goede score voor totaal fosfor, terwijl dit voor totaal stikstof bijna 50% is. De pH scoort in bijna alle waterlichamen goed of zeer goed. 80% heeft een goede score voor geleidbaarheid en 60% voor opgeloste zuurstof.

1.1.2 Ecologische toestand/potentieel

Figuur 2: Ecologische toestand/potentieel Vlaamse en lokale waterlichamen in het Maasbekken (2013-2015) [1]

Merk op dat de ecologische beoordeling (incl. biologische parameters) steunt op de periode 2013-2015 en dus niet helemaal overeenkomt met de beoordelingsperiode voor louter fysico-chemische parameters (2014-2016). De beoordeling van de fysico-chemie in figuur 2 is dan ook niet helemaal vergelijkbaar met die in Figuur 1. Bovendien, kan de fysisch-chemische kwaliteit de ecologische toestand/potentieel niet minder goed dan 'matig' maken. Dit weegt in het eindoordeel van de ecologische toestand/potentieel immers minder door dan de biologische parameters. De beoordeling voor de fysisch-chemische kwaliteit is gebaseerd op de algemene fysisch-chemische parameters en de specifieke verontreinigde stoffen. Voor een gedetailleerd overzicht van de fysisch-chemische parameters (zonder de verontreinigde stoffen) verwijzen we naar Figuur 1.

Het eindoordeel (ecologische toestand) is in geen enkel Vlaams waterlichaam in het Maasbekken goed. In meer dan 70% van de gevallen scoort het ontoereikend of slecht. De macro-invertebraten scoren relatief goed met voor 55% een goede score. Fytobenthos en macrofyten scoren in 16% van de waterlichamen goed, terwijl dit voor vis slechts 5% is. Fytoplankton wordt enkel voor de stilstaande wateren en de Maas bepaald.

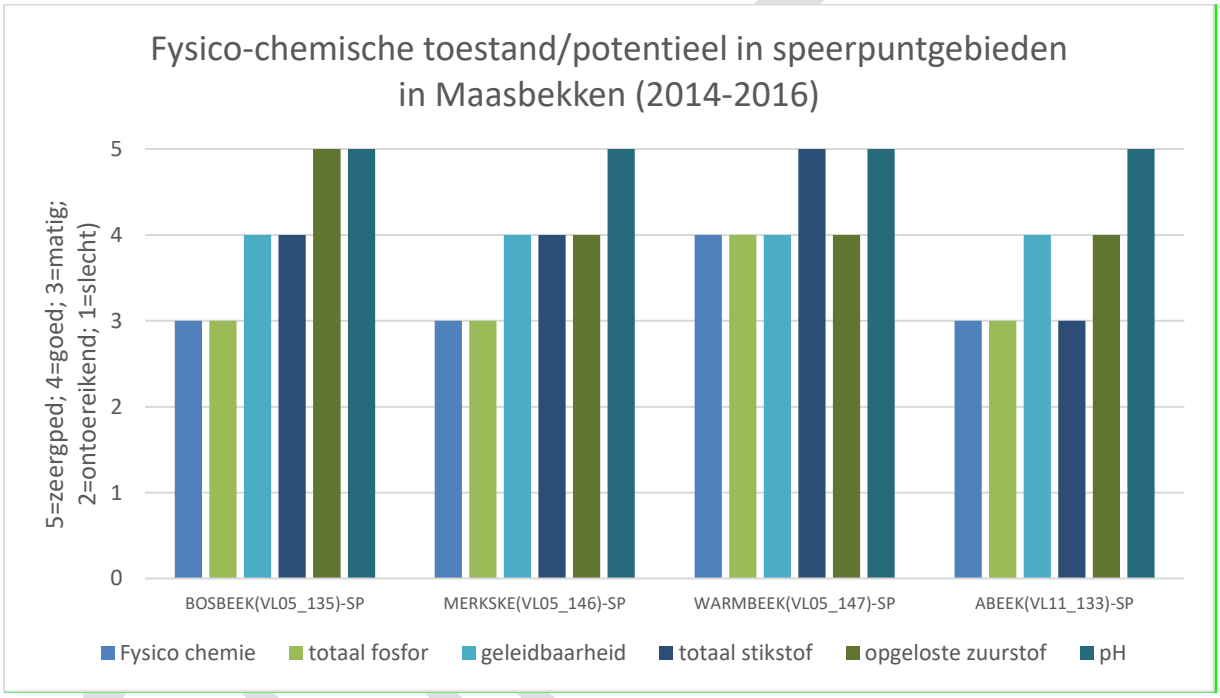
De lokale waterlichamen scoren procentueel minder goed op de verschillende biologische

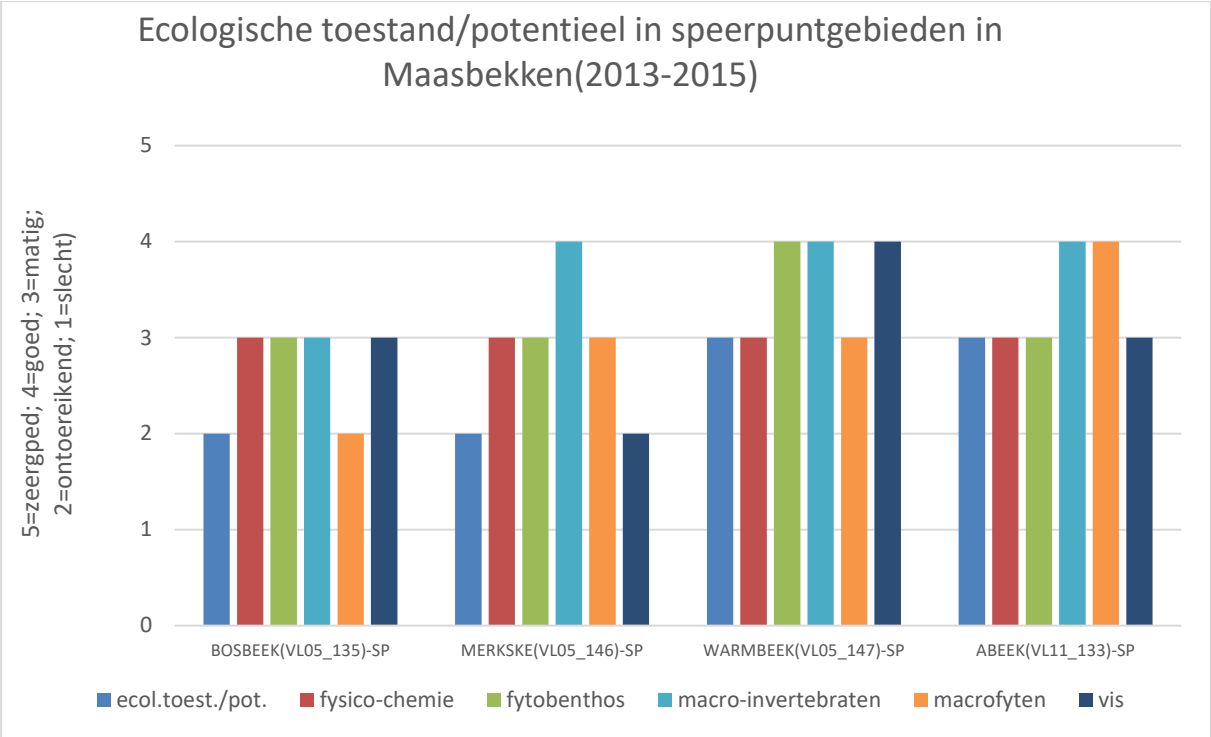
[1] De fysisch-chemische kwaliteit kan de ecologische toestand/potentieel niet minder goed dan 'matig' maken. De beoordeling voor de fysisch-chemische kwaliteit is gebaseerd op de algemene fysisch-chemische parameters en de specifieke verontreinigde stoffen. Voor een gedetailleerd overzicht van de fysisch-chemische parameters (zonder de verontreinigde stoffen) verwijzen we naar grafiek figuur 1

kwaliteitselementen dan de Vlaamse. Ook de ecologische toestand van de lokale waterlichamen dient zeker nog te verbeteren. Er is geen enkel lokaal waterlichaam dat een goede ecologische toestand heeft. Voor macro-invertebraten scoort minder dan 20% goed, terwijl dit voor macrofyten en fytobenthos respectievelijk 10% en 8% is. Voor vis scoort geen enkel lokaal waterlichaam goed.

Hoewel het Maasbekken binnen Vlaanderen relatief goede punten haalt, is er zeker nog veel werk aan de winkel om opnieuw te komen tot zuiver water en een gezonde fauna en flora in onze beken en rivieren.

1.1.3 Toestand in de speerpuntgebieden en aandachtsgebieden

Figuur 3: Fysico-chemische toestand/potentieel en ecologische toestand/potentieel in speerpuntgebieden in het Maasbekken (2014-2016)

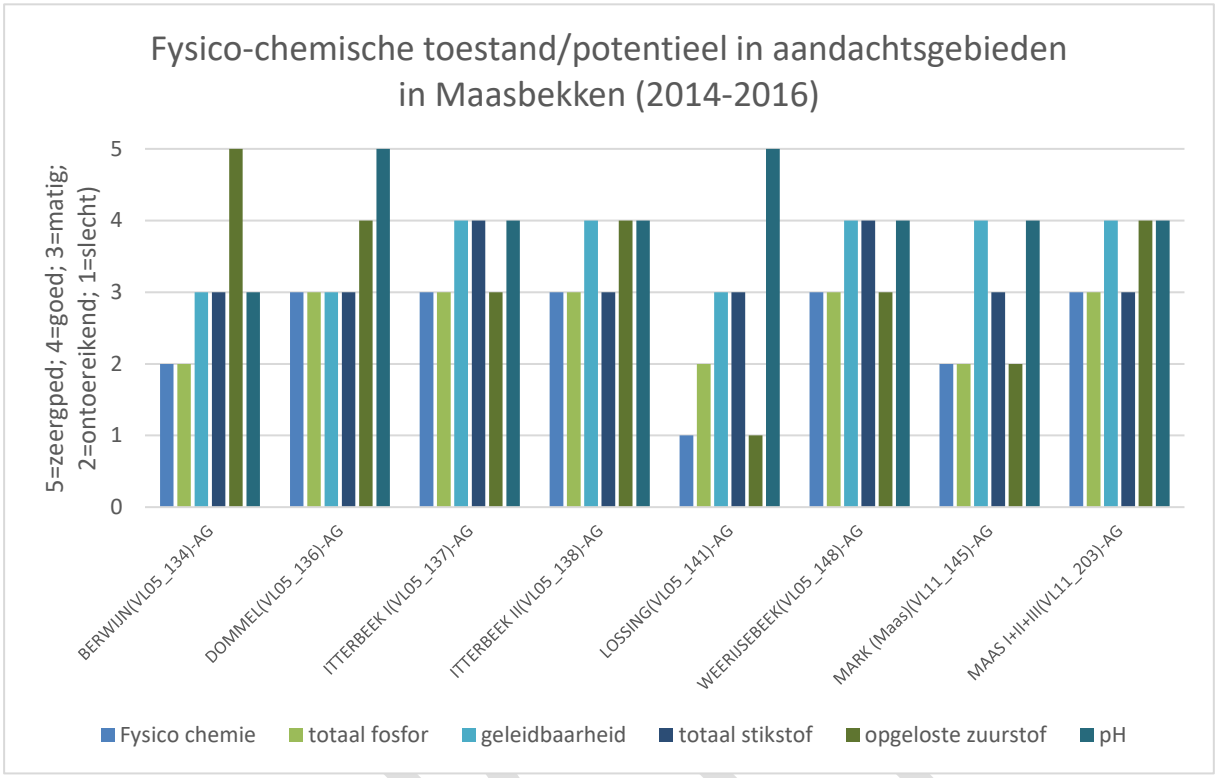
Merk op dat de ecologische beoordeling (incl. biologische parameters) steunt op de periode 2013-2015 en dus niet helemaal overeenkomt met de beoordelingsperiode voor louter fys-chemische parameters (2014-2016). Dit geeft voor de Warmbeek verschillende klassen.

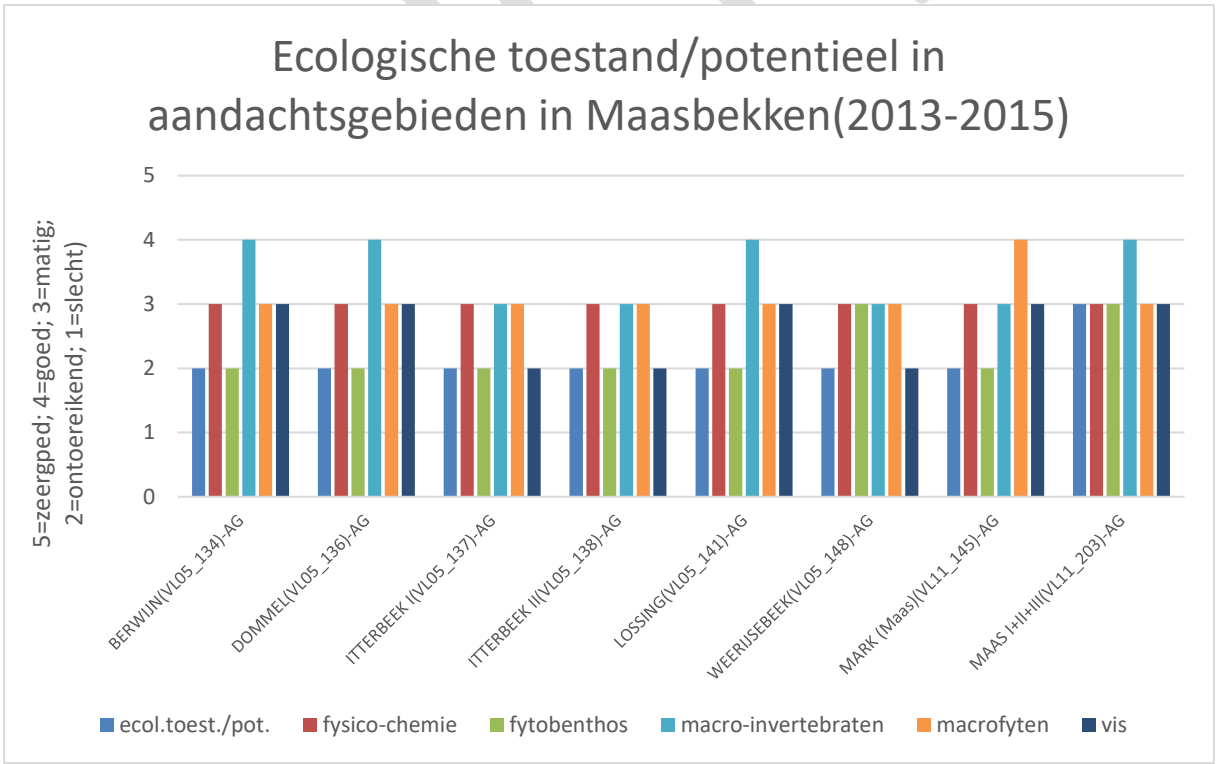
Het Vlaamse Waterlichaam van de Warmbeek is de enige rivier die voor alle fysico-chemische parameters goed tot zeer goed scoort. Jammer genoeg worden niet dezelfde scores voor de biologische parameters gehaald. In de andere speerpuntgebieden is de totale score voor fysico-chemie matig. Voor de Bosbeek en het Merkske kwam dit door een matige score voor fosfor, voor de Abeek scoorde zowel fosfor als stikstof matig.

Wat de biologie betreft scoren macro-invertebraten doorgaans het best. Waterplanten scoren minstens matig, behalve in de Bosbeek.

Het Merkske is vooral ontoereikend voor vis. Het oplossen van het vismigratieknelpunt aan de Laermolen en het verbeteren van de structuur in de Mark zal toelaten dat geschikte soorten het Merkske kunnen koloniseren.

De Abeek heeft de beste score wat de waterplanten betreft. Marcro-invertebraten en macrofyten scoren goed, terwijl fytobenthos en vis matig scoren.

Figuur 4: Fysico-chemische toestand/potentieel en ecologische toestand/potentieel in aandachtsgebieden in het Maasbekken (2013-2015)

Merk op dat de ecologische beoordeling (incl. biologische parameters) steunt op de periode 2013-2015 en dus niet helemaal overeenkomt met de beoordelingsperiode voor louter fys-chemische parameters (2014-2016). Bovendien, kan de fysisch-chemische kwaliteit de ecologische toestand/potentieel niet minder goed dan 'matig' maken. Dit weegt in het eindoordeel van de ecologische toestand/potentieel immers minder door dan de biologische parameters.

Het aandachtsgebied dat het slechtste scoort op fysico-chemie is de Lossing. Dit komt door een slechte score voor de opgeloste zuurstof en dus de de zuurstof die nodig is om vervuilende stoffen in de Lossing af te breken. De Lossing en haar zijlopen ontvangen immers een aanzienlijke vuilvracht. Ook de Mark heeft een mindere (ontoereikeikend) zuurstofhuishouding. Behalve de Berwijn (t.g.v. totale fosfor) en de Mark die ontoereikend zijn de fysico-chemie, hebben de overige aandachtsgebieden een matige fysico-chemische toestand. In het algemeen zijn de probleemparameters totale fosfor, totale stikstof en opgeloste zuurstof.

De ecologische toestand is in alle aandachtsgebieden ontoereikend, behalve voor de Maas waar ze matig scoort. Vooral de waarde voor fytobenthos scoort ondermaats, met in 6 aandachtsgebieden een ontoereikende score. Vis scoort ook ontoereikend in Itterbeek I en II en in de Weerijs. Macro-invertebraten scoort in alle aandachtsgebieden matig tot goed.

CONCEPT

1.2 Kwantitatieve toestand

1.2.1 Wateroverlast

In de dagen tussen 27 mei en 7 juni 2016 werd Vlaanderen getroffen door een opeenvolging van hevige onweders, die in meerdere steden en gemeenten wateroverlast veroorzaakten. Ook in het Maasbekken zorgden verschillende onweerszones voor problemen in tientallen gemeenten. In de meeste gemeenten waren er vooral ondergelopen kelders en stonden straten blank.

De gemeente Riemst werd als eerste getroffen. Een wolkbreuk zorgde er op 27 mei voor dat verschillende straten en woningen blank kwamen te staan. Er was ook sprake van modderstromen vanop de hellende akkers die vooral in de deelgemeente Kanne en Vroenhoven voor heel wat schade hebben gezorgd. Op 1 en 2 juni gingen de hemelsluizen open in noord Limburg. In Lommel stonden verschillende straten blank en ook in Hamont-Achel ondervonden woningen schade door wateroverlast. Op 2 en op 7 juni waren er zowel vanuit de Bosbeek als vanuit de Witbeek omvangrijke overstromingen in Maaseik. In de deelgemeenten Opoeteren en Neeroeteren liepen huizen en straten onder water en het gemeentelijk rampenplan werd afgekondigd.

In het Antwerpse deel van het Maasbekken werd op 2 juni het gemeente rampenplan afgekondigd in Rijkevorsel omdat er verschillende straten waren ondergelopen. Ook in Merksplas stonden een aantal straten blank.

Meer informatie over de waterstanden en overstromingsvoorspellingen vindt u op www.waterinfo.be.

Advisering IP

Na elk groot overstromingsevent wordt heel veel werk verzet door gemeenten, bekkensecretariaten en waterbeheerders om zicht te krijgen over de omvang van de overstroomde gebieden. De bekkensecretariaten verzamelen hiervoor bij de getroffen gemeenten de beschikbare informatie en tekenen de contouren van de overstroomde gebieden in via een webtool. De ervaring leert dat op deze manier veel informatie verzameld wordt, maar dat deze hoofdzakelijk beperkt blijft tot de reeds bebouwde gebieden waar interventies van brandweer of technische dienst nodig waren. Gelet op het feit dat deze informatie gebruikt wordt om de officiële watertoetskaarten te updaten, is een nauwkeurig en volledig beeld van de overstromingslocaties van groot belang. Het bekkenbestuur adviseert de CIW dan ook om een raamcontract af te sluiten voor het maken van helikopterbeelden bij significante overstromingen. Dit levert niet alleen technisch correctere info, maar zorgt ook voor een kleinere, maar meer doelgerichte personeelsinzet tijdens en na crisisperiodes.

2 VOORTGANGSVERSLAG EN UITVOERINGSPLAN

In het wateruitvoeringsprogramma zetten we de vooruitgang en het uitvoeringsplan voor een selectie van acties voor enkele gebieden in de kijker. Het overzicht van de stand van zaken van alle acties voor het bekken en voor de stroomgebiedbeheerplannen kan u hier raadplegen. De stand van zaken van alle signaalgebieden kan u hier bekijken.

2.1 Overzicht uitvoering actieprogramma

[bespreking aanvullen]

CONCEPT

2.2 Gebiedsspecifieke acties in speerpunt- en aandachtsgebieden

2.2.1 Warmbeek (=speerpuntgebied)

De Warmbeek ontspringt in de gemeente Peer aan de rand van het Kempisch plateau en stroomt in noordelijke richting door Bocholt, Neerpelt en Hamont-Achel. Vanaf de Nederlandse grens wordt zij Tongelreep genoemd en in Eindhoven mondt de Warmbeek uit in de Dommel.

Meer informatie over Warmbeek vindt u op de website van het Maasbekken.

WATERKWALITEIT EN ECOLOGIE

ACTIE 4B_E_0282: HERSTEL STRUCTUURKWALITEIT, NATUURLIJKE WATERBERGINGSCAPACITEIT EN SANERING VISMIGRATIEKNELPUNTEN OP WARMBEEK (*VLAAMSE MILIEUMAATSCHAPPIJ*)

De structuurkwaliteit van de Warmbeek is behoorlijk goed, maar moet verder geoptimaliseerd worden op bepaalde locaties ter ondersteuning van de planten- en visgemeenschap. Enerzijds geldt dit voor een rechtgetrokken traject net opwaarts en ter hoogte van de abdij Achelse Kluis. Hiervoor plant de Vlaamse Milieumaatschappij een hermeanderingsproject. De nodige modellering werd hiervoor uitgevoerd en in 2016 werd een grondenbank opgestart voor de verwerving van de nodige gronden. In 2017 wenst men de grondverwerving af te ronden en de vergunningsaanvraag voor te bereiden. Dit beekherstelproject in open gebied zal vooral de waterplanten (incl. habitattype 3260). Anderzijds dient ook het laatste vismigratieknelpunt gesaneerd te worden. Na de sanering van het vismigratieknelpunt aan het 't Mulke (Molendijk, Hamont-Achel) in 2015 dient enkel een knelpunt aan de Broekkantmolen (Neerpelt) nog vispasseerbaar gemaakt te worden. De gesprekken zijn hiervoor lopende. Hierdoor kunnen de vissen over de bovenloop van de Warmbeek in Peer tot de monding in de Dommel migreren door de Warmbeek. De vissen kunnen vrij bewegen tussen hun leefgebieden en hun areaal uitbreiden. Deze beekherstelprojecten zijn eveneens relevant voor het soortenbeschermingsprogramma 2017-2022 voor o.a. beekprik dat in 2016 door ANB verder werd voorbereid.

Op het lokale waterlichaam van de Warmbeek werd in een aantal trajecten door Watering de Vreenebeek dood hout ingebracht en het beheer geëxtensiveerd. Dit werd in 2016 geëvalueerd en wordt waar mogelijk nu verder toegepast. Tot slot werd in 2016 een vistrap op de Vliet door Provincie Limburg opnieuw geoptimaliseerd.

Figuur 5: Laatste structuurknelpunten op de Warmbeek 1e cat.: vismigratieknelpunt aan de Broekkantmolen in Neerpelt(links) en het rechtgetrokken traject voor de Nederlandse grens in Hamont-Achel (rechts).

ACTIE 7B_D_0016: GEBIEDSGERICHT PROJECT OM VERONTREINIGING MET NUTRIËNTEN VANUIT DE LAND- EN TUINBOUWSECTOR TERUG TE DRINGEN IN HET AFSTROOMGEBIED VAN DE WARMBEEK *(VLM, CVBB, BEKKENSECRETARIAAT MAASBEKKEN)*

Door controle van de milieu- en mestwetgeving en het opvolgen van milieu-incidenten wenst men verontreiniging met nutriënten vanuit de land- en tuinbouwsector in het afstroomgebied terug te dringen. Dit is cruciaal om permanent de milieukwaliteitsnormen te halen. Vooral de erfsappen zijn hierin problematisch. In 2016 hebben de Vlaamse Milieumaatschappij (VMM) en de Vlaamse Landmaatschappij (VLM) een gerichte controle uitgevoerd, dit heeft geleid tot het opleggen van specifieke maatregelen op bedrijfsniveau.

Ook het project Drainage Plus dat draait rond waterconservering in het gebied zorgt voor minder snelle uitspoeling van nutriënten in landbouwgebied (zie onder 'Waterkwantiteit').

Het CVBB (Coördinatiecentrum Voorlichting en Begeleiding duurzame Bemesting) zet zich sinds 2012 in voor betere MAP-meetpunten. Concreet houdt dit in dat voor alle rode MAPmeetpunten in Vlaanderen acties worden ondernomen vanuit het CVBB. In het afstroomgebied Warmbeek liggen 2 MAPmeetpunten, waarvan 1 MAPmeetpunt (Warmbeek) in het verleden reeds verschillende jaren concentraties boven de 50 mg nitraat/l laat optekenen en 1 MAPmeetpunt (Dorperloop) reeds verschillende jaren geen overschrijding geeft. Sinds 2014 is de concentratie in de Warmbeek niet meer boven de norm van 50 mg nitraat/l gekomen. De maximaal gemeten concentratie ligt echter nog tussen de 45 en de 50 mg nitraat/l, waardoor dit meetpunt nog steeds intensief wordt opgevolgd door het Proef- en Vormingscentrum voor de Landbouw. In dit afstroomgebied werden in 2016 12 percelen bemonsterd op nitraatresidu. In 2017 zullen er 7 percelen opgevolgd worden. In 2014 werd in dit gebied een waterkwaliteitsgroep georganiseerd om de landbouwers te informeren dat het MAPmeetpunt in de juiste richting evolueert.

UITBOUW EN OPTIMALISATIE WATERZUIVERINGSINFRASTRUCTUUR

BOVENGEMEENTELIJKE INFRASTRUCTUUR (ACTIES 7B_J_0011 EN 7B_I_0015)

Het afstroomgebied van de Warmbeek kent een zuiveringsgraad van 92,3%. Er zijn enkel nog gemeentelijke aansluitingsprojecten en IBA's te realiseren en geen bovengemeentelijke saneringen van vuilvrachten. Wel is het zo dat het (boven)gemeentelijk rioleringsstelsel verder geoptimaliseerd kan worden, opdat minder overstortwerking optreedt. Dit vraagt ondermeer het afkoppelen van hemel- en drainagewater van afvalwater, het aanpassen van overstortconstructies of een betere sturing in het stelsel. Voor ondermeer een beter begrip van de overstortwerking in het gebied van de Warmbeek en de Dommel werd het Interregproject IMPAKT! opgestart. Hierin onderzoeken de Vlaamse Milieumaatschappij en Aquafin NV de werking van overstorten en het effect ervan op de waterkwaliteit, om uiteindelijk gerichte maatregelen te formuleren. Daarnaast heeft het project tot doel om tijdens de looptijd innovatieve technieken uit te proberen, zoals nieuwe randvoorzieningen bij overstorten. Meer info over project IMPAKT! bij het gebied van de Dommel.

TP AQF die in 2016 door het bekkensecretariaat werden geadviseerd

Project 22.876: Het project dat in 2014 werd opgedragen heeft als doel het terugdringen van de overstortfrequentie van 4 overstorten op de Warmbeek om zo een verbetering van de waterkwaliteit na te streven: overstort Slipstraat Achel, uitbreiding bergbezinkingsbekken Fierkens, overstort rotonde Kaulillerweg en overstort Lillerbaan-Rooie Pier. Het project werd door het ambtelijk bekkenoverleg gunstig onder voorwaarden geadviseerd. De voorwaarden hebben vooral betrekking op uitvoering bij het deelproject aan de Slibstraat. Tenslotte werd project 22876 opgesplitst in een deel A: 22.876A: 'Optimaliseren overstorten in het bekken van de Warmbeek' en een deel B: 22.876B: 'Optimalisatie bergbezinkingsbekken Fierkens' aangezien de mogelijkheden voor ingrepen aan Fierkens eerst binnen het interregproject IMPAKT! worden onderzocht.

Advisering Optimalisatieprogramma 2019 -2023

Projecten binnen speerpunt- en aandachtgebieden zijn prioritair voor het bekkenbestuur van het Maasbekken. Binnen de projectenkorf OP 2019-2022 bevindt zich 1 project binnen het afstroomgebied van de Warmbeek: aanleg van het bergbezinkingsbekken Kaulillerweg - Elvenweg (Peer). Dit project volgt op bovengemeentelijk project 23003 (Afkoppeling Elvenweg, Peer) om de overstort t.h.v. Kaulillerweg – Elvenweg aan de opgelegde norm te laten voldoen. Het overstort mondt momenteel via een effluentleiding in de kleine Broekbeek uit een zijloop van de Warmbeek. Het project voor de bouw van een bergbezinkingsbekken werd op basis van de milieu-impakt en de ligging binnen speerpuntgebied binnen het advies als prioritair beschouwd. Allereerst moet wel de impact naar het watersysteem bekeken worden evenals de frequentie van overstorting om de juiste randvoorziening te plaatsen. Het overstort wordt sinds sept 2016 bemeten, en daarnaast loopt een project om de impact van overstorten op het watersysteem te bepalen (IMPAKT!). De bouw van een randvoorziening aan het overstort Elvenweg is een

voorwaarde voor reeds opgedragen project 23003. Het is zinvol om het globale plaatje incl. de investering en de milieu-impact van project 23003 in beschouwing te nemen.

(Het volledige advies van het bekkenbestuur van het Maasbekken bij het Optimalisatieprogramma 2019-2023 vindt u op pag. 84 in bijlage 2 van het WUP 2016.)

GEMEENTELIJKE INFRASTRUCTUUR (ACTIES 7B_I_0016 , 7B_J_0010)

In het afstroomgebied van de Warmbeek waren in 2016 geen infrastructuurprojecten opgenomen voor subsidie via het gemeentelijks investeringsprogramma.

INDIVIDUELE ZUIVERING (ACTIES 7B_I_0075, 7B_I_0017)

In het afstroomgebied van de Warmbeek zijn in 2016 14 IBA's (Neerpelt) goedgekeurd voor subsidie binnen het gemeentelijk investeringsprogramma. Gemeente Neerpelt plaatst hiermee in de periode 2015-2016 19 IBA's. Voor 2017 wordt de plaatsing van 1 IBA voorzien.

WATERKWANTITEIT

ACTIE 5B_B_0014: GEBIEDSGERICHTE PROJECTEN TER BEVORDERING VAN WATERCONSERVERING EN AANVULLEN GRONDWATERLAGEN IN HET AFSTROOMGEBIED VAN DE WARMBEEK (*WATERBEHEERDERS EN ANB*)

In januari 2016 werd het LEADER project Drainage Plus opgestart in het gebied: Peer, Neerpelt, Hamont-Achel, Bocholt, Kinrooi en Bree (provincie Limburg). Met dit vervolgproject op het project 'Kempense landbouwers in de weer voor een duurzaam waterbeheer' wil men via demonstratie, begeleiding en kennisuitwisseling bijdragen tot een zo efficiënt mogelijke waterconservering in het gehele gebied van Plaatselijke Groep Leader Kempen & Maasland. Om dat te bereiken stellen agrobeheercentrum ECO2 en de projectpartners volgende doelstellingen voorop:

1. De omvorming van minstens 25ha klassiek drainage (KD) naar peilgestuurde drainage (PGD) en het opzetten van een begeleidingstraject dat landbouwers helpt bij de omvorming naar PGD.

2. Een zo breed mogelijke kennisoverdracht in het hele Kempen&Maasland LEADER-gebied omtrent de meerwaarde van PGD en waterconservering in de brede zin naar landbouwers en beleidsmakers. Dat gebeurt via demodagen, artikels in relevante pers, toelichtingen op vergaderingen van bedrijfsgilden, sectorgroepen, landbouwraden,....

Dit project loopt tot juni 2018. Meer info: http://www.agrobeheercentrum.be

CONCEPT

OVERSTROMINGEN IN 2016

Tijdens de hevige neerslag periode van mei – juni 2016 trad de Warmbeek uit haar oevers in Achel, maar zonder ernstige wateroverlast tot gevolg.

VOEREN VAN EEN GEÏNTEGREERD WATERBELEID

ACTIE 9_C_0039: ORGANISEREN & COÖRDINEREN VAN GEBIEDSGERICHT OVERLEG VOOR HET AFSTROOMGEBIED VAN SPEERPUNT- EN AANDACHTSGEBIEDEN IN HET MAASBEKKEN (*BEKKENSECRETARIAAT MAASBEKKEN*)

Het integrale waterproject Warmbeek werd in 2014 opgestart. De Warmbeek was immers één van eerste speerpuntgebieden in Vlaanderen met via het eerste stroomgebiedbeheerplan. De voortgang van de acties en wordt jaarlijks in de projectgroep opgevolgd. Dit gebeurde op de 30 augustus 2016. Voor 2017 is het overleg van de projectgroep voorzien op 7/6/2017. Specifiek werd het integrale waterproject Warmbeek in de kijker gezet op de eerste editie van Maasbekken Binnenstebuiten op 4 oktober 2016. Met meer dan 50 aanwezigen was dit een geslaagde contactdag voor bestuursleden, ambtenaren en vertegenwoordigers van het middenveld.

Onze Nederlandse buren van provincie en waterschappen kwamen met belangstelling luisteren naar gouverneur Herman Reynders die de Vlaamse aanpak toelichtte. Ook gedeputeerden Rik Röttger van Antwerpen en Ludwig Vandenhove van Limburg waren aanwezig. Het bekkensecretariaat legde uit hoe overheden en belangengroepen samen aan tafel zitten om te kijken welke inspanningen er nog nodig zijn om die laatste duw te geven aan de kwaliteit van de Warmbeek.

De Vlaamse Milieumaatschappij lichtte het Europese Interreg project IMPAKT! toe waarmee het probleem van overstortend rioolwater over de grens heen wordt aangepakt.

Figuur 6: Afvissing aan vistrap 't Mulke tijdens Maasbekken Binnenstebuiten!

Agrobeheercentrum Eco2 toonde hoe boeren water conserveren op hun gronden en daarmee ook bijdragen tot een betere waterkwaliteit en -kwantiteit. Schepen Tonny Kauffmann van Neerpelt lichtte dan weer toe welke inspanningen gemeenten leveren.

Tijdens een aangename wandeling langs de kronkelende en kunstig omkaderde Warmbeek kregen de deelnemers de resultaten te zien. Aan het Mulke in Achel legde de Vlaamse Milieumaatschappij een nieuwe vistrap aan. Het provinciaal natuurcentrum LIKONA bewees daar met een afvissing dat onze meest waardevolle vissoorten zoals de beekprik er aanwezig zijn. Dankzij de vistrap kunnen die nu ook tot in de bovenlopen van de Warmbeek optrekken. Hopelijk kan de Warmbeek tot voorbeeld dienen voor andere waterlopen elders in Vlaanderen.

Advies IP speerpuntgebied Warmbeek

Het is cruciaal dat hermeanderingsproject aan de Achelse Kluis snel wordt uitgevoerd voor het halen van de KRW doelen tegen 2021. Dit project biedt structuurvariatie in een open tracé van de Warmbeek waardoor de waterplanten hier alle kansen krijgen om uit te groeien tot een gewenste gemeenschap, alsook ter ondersteuning van habitat 3260 in de Warmbeek. Daarnaast zorgt het beekherstelproject voor extra waterberging binnen de bedding. Het oplossen van het vismigratieknelpunt aan de Broekkantmolen (Neerpelt) geeft de vissen vrij spel in de Warmbeek. Dit is onder meer belangrijk voor de beschermde beekprik waarvoor specifieke instandhoudingsdoelstellingen zijn vooropgesteld in de Warmbeek.

CONCEPT

2.2.2 Bosbeek & Witbeek (= speerpuntgebied Bosbeek)

De Bosbeek ontspringt in As en mondt in Aldeneik (Maaseik) uit in de Maas. De Witbeek ontspringt in Meeuwen-Gruitrode en steekt in Kessenich (Kinrooi) de grens over, waar ze in de Itterbeek uitmondt die op haar beurt in de Maas komt. De Witbeek en de Bosbeek zijn nauw met elkaar verbonden. De Witbeek vormt immers gedeeltelijk de historische bedding van de Bosbeek en momenteel lopen ze dan ook gedeeltelijk door dezelfde vallei. Aan het verdeelwerk in Opoeteren mengen de waterstromen van beide beken.

Meer informatie over Bosbeek en Witbeek vindt u op de website van het Maasbekken.

WATERKWALITEIT EN ECOLOGIE

ACTIE 4B_E_0295: REALISATIE VAN AANPAK STRUCTUURHERSTEL EN SANERING VISMIGRATIE (IN SAMENHANG MET BIJKOMENDE WATERBERGINGSCAPACITEIT IN VALLEIGEBIED VAN DE BOSBEEK EN WITBEEK) (*VMM*)

De bovenloop van de Bosbeek (stroomopwaarts de Zuid-Willemsvaart) heeft in het algemeen een goede structuurkwaliteit, maar door de vele vismigratieknelpunten is dit deel gefragmenteerd en onbereikbaar voor vissen vanuit de Maas. Het stroomgebiedbeheerplan voorziet om de verbinding tussen de Maas en de bovenloop van de Bosbeek (stroomopwaarts de Zuid-Willemsvaart) te realiseren via de Witbeek. Door het onderhoudsregime afwaarts Neeroeteren om de nodige afvoer te garanderen en de doortocht door Maaseik is de Bosbeek veel minder geschikt als een robuuste natuurverbinding. Binnen deze visie is het prioritair om de vismigratieknelpunten in de bovenloop te saneren en de verbinding met de Witbeek te realiseren. Deze acties zijn onlosmakelijk verbonden met de ingrepen het overstromingsrisico in Opoeteren en vooral Neeroeteren terug te dringen (zie subtitel 'Waterkwantiteit'). Hiervoor zijn in 2016 en begin 2017 verschillende scenario-analyses opgestart die o.a. een bypass voorzien voor de Dorpermolen, Neermolen en Levermolen. Op kortere termijn werden in 2016 wel al enkele maatregelen aanbesteed zoals het verwijderen van de restanten van de Gerbruggenmolen en de Aldeneikermolen, alsook het wegwerken van een kleine drempel afwaarts Opoeteren.

ACTIE 8A_E_0300: ECOLOGISCHE HERINRICHTING VAN DE WITBEEK NA DE ONTGRINDING VAN HET GEBIED BOTERAKKER IN KINROOI (*THV REKIN/STEENGOED*)

In het gebied 'Boterakker' in Kessenich is tientallen jaren aan grindontginning gedaan. Intussen is de ontgrinding van de Boterakker afgelopen en zijn de grondwerken voor de herinrichting van het gebied (aanvullingen, oeververdediging, dijken,...) afgewerkt.

In de nabestemmingsplannen voor het ontginningsgebied is voorzien dat langs de Witbeek over bijna 1,3 km een 30 meter brede zone ingericht wordt in functie van natuurontwikkeling.

Eind 2015 konden de tijdelijke werkdijken aan de buitenranden van het gebied weggehaald worden, waardoor de strook langs de Witbeek vrij kwam te liggen. Een opportuniteit om het resterend grind te ontgraven en de gewenste natuur-ontwikkeling langs de Witbeek te realiseren.

Samen met het Agentschap voor Natuur en Bos en Natuurpunt Kinrooi werden de natuurdoelen gedefinieerd. De ingreep werd in mei 2016 door de Vlaamse Regering goedgekeurd als een infrastructuurproject binnen het grinddecreet. De financiering ervan gebeurt vanuit de opbrengst van de grindwinning.

Inmiddels zijn de werken grotendeels uitgevoerd en slingert de nieuwe beekbedding door het landschap. Enkel het nieuwe beektracé tussen Geistingen en de Vilgertenweg moet nog aangelegd worden. Na de profileringswerken komen er aanplantingen langs de beek en wordt nog een vispaaiplaats voorzien. De heraanleg van de Witbeek vormt een passend sluitstuk na 20 jaar activiteit in de Boterakker met mooie kansen voor nieuwe natuur.

De nieuwe meanderende loop verbetert de ecologische verbindingsfunctie van de Witbeek in Kinrooi. Dit is geen onbelangrijke stap wanneer de Witbeek op termijn een ecologische verbinding zal vormen tussen de Maasvallei en bovenloop van de Bosbeek, zoals het stroomgebiedbeheerplan vooropstelt en binnen het integraal project Bosbeek-Witbeek nagestreefd wordt.

UITBOUW EN OPTIMALISATIE WATERZUIVERINGSINFRASTRUCTUUR

BOVENGEMEENTELIJKE INFRASTRUCTUUR (ACTIES 7B_J_0011 EN 7B_I_0015)

De zuiveringsgraad in het afstroomgebied van de Bosbeek en de Witbeek is hoog (±95%). Er zijn enkel nog gemeentelijke aansluitingsprojecten en IBA's te realiseren en geen bovengemeentelijke saneringen van vuilvrachten. Wel is de optimalisatie van de saneringsinfrastructuur in het afstroomgebied cruciaal voor een betere waterkwaliteit. Dit is niet enkel nodig voor het halen van de waterkwaliteitsdoelstellingen, maar relevant voor het inrichten van overstromingsgebieden in de Bosbeekvallei die gekenmerkt is door een hoge natuurwaarde. Daarnaast draagt de overstortwerking hoogstwaarschijnlijk bij tot de verhoogde piekdebieten in de waterloop. In 2016 werd daarom project 23297 (Renovatie oude collector Bosbeek) opgedragen op het bovengemeentelijke investeringsprogramma dat in maart 2017 werd goedgekeurd door de Vlaamse regering. In eerste instantie omvat het goedgekeurde project een studie naar de toestand van de oude collector, de overstortwerking en het ontwikkelen van gerichte oplossingen. Ook in 2016 rondde Aquafin het project 'optimalisatie collector Bosbeek fase 4 Schoolstraat tot Beemdstraat' in Opoeteren af.

TP AQF die in 2016 door het bekkensecretariaat werden geadviseerd

In 2016 werd het project 22.153G geadviseerd. In 2010 werd het technisch plan 22.153 'Aanleg RWA-streng Venlosesteenweg en bouwen OS Van Eycklaan (Maaseik)' gunstig geadviseerd, mits voldaan aan een aantal voorwaarden. Samen met de melding van het project werd ook het technisch plan van het Lokaal Pact (LP) Cat 3 van dit project (22.153G) in 2016 ingediend. 22153G omvat de bijkomende aanleg van een DWA streng in het gekozen tracé van 22153.

Beide projecten werden samen (opnieuw) bekeken en op elkaar afgestemd (o.a. op basis van opgelegde voorwaarden voor 22153) door Aquafin. In april 2016 werd ook het project 22.153G voorwaardelijk gunstig geadviseerd via een schriftelijke ronde.

Terugkoppeling advisering Optimalisatieprogramma 2018-2022

Binnen het optimalisatieprohramma werden drie projecten goedgekeurd voor zuiveringsgebied Neeroeteren. Project 23297 werd in het advies van het bekkenbestuur zeer hoog geprioriteerd omdat dit project centraal staat in het integrale waterproject Bosbeek -Witbeek. Het project is relevant voor zowel de waterkwaliteit als het kwantiteitsvraagstuk. Ook kan hiermee opnieuw het vastgelopen project 22604 – As – Optimaliseren overstorten Collector Bosbeek fase 1 bekeken worden. Project 23297 omhelst in de eerste plaatst een studie door de rioolbeheerders om gerichte voorstellen te formuleren. Van zodra deze er zijn wordt er ook budget aan deze actie gekoppeld. Een nieuwe studie is nodig, gezien de veranderde situatie met de parallelle collector ten noorden van de vallei en de gewijzigde code van goede praktijk sinds de laatste hydronautstudie.

projectnr	gemeente	Project	budget
21489V1	MAASEIK	Aanleg riolering in de Venlosesteenweg	3.627.103 EUR
21489V2	MAASEIK	Rioleringswerken Javanastraat (gemeentelijk aandeel)	4.124.250 EUR
23297	AS, OPGLABBEEK, MAASEIK	Renovatie oude collector Bosbeek	0 EUR

GEMEENTELIJKE INFRASTRUCTUUR (ACTIES 7B_I_0016 , 7B_J_0010)

Voor het afstroomgebied van de Bosbeek werden in 2016 geen infrastructuurprojecten opgenomen voor subsidie via het gemeentelijks investeringsprogramma.

INDIVIDUELE ZUIVERING (ACTIES 7B_I_0075, 7B_I_0017)

Voor het afstroomgebied van de Bosbeek werden in 2016 24 IBA's (As) goedgekeurd voor subsidie binnen het gemeentelijk investeringsprogramma.

ACTIE 6_F_0131: BOUWEN VAN EEN GOG (GECONTROLEERD OVERSTROMINGSGEBIED) OP DE BOSBEEK TER HOOGTE VAN DE VOLMOLEN TE OPOETEREN IN SAMENHANG MET OPTIMALISATIE DEBIETSVERDELING BOSBEEK-WITBEEK EN LOKALE BESCHERMING) (*VMM)*

ACTIE 6_H_0007: REALISATIE VAN BESCHERMINGSDIJKEN LANGS DE BOSBEEK MET MAXIMALE BEHOUD VAN BERGINGSCAPACITEIT VALLEIGEBIED IN SAMENHANG MET OPTIMALISATIE DEBIETSVERDELING BOSBEEK-WITBEEK EN REALISATIE GOG EN BYPASS (*VMM*)

ACTIE 6_I_0024 - INRICHTEN VAN BYPASS OP DE BOSBEEK TER HOOGTE VAN DE NEERMOLEN TE NEEROETEREN IN SAMENHANG MET OPTIMALISATIE DEBIETSVERDELING BOSBEEK-WITBEEK, BOUWEN GOG EN LOKALE BESCHERMING *(VMM)*

Het stroomgebiedbeheerplan bevat verschillende acties m.b.t. het reduceren van de wateroverlast vanuit de Bosbeek en de Witbeek in Opoeteren en Neeroeteren. Deze acties hangen ook nauw samen met verder structuurverbetering op deze waterlopen (oa. saneren van vismigratieknelpunten). Binnen het integraal project Bosbeek – Witbeek worden deze acties verder verfijnd en afgestemd, maar ook aangevuld met andere complementaire acties.

De verschillende mogelijkheden voor de vermindering van het overstromingsrisico in Opoeteren en Neeroeteren worden momenteel in detail onderzocht. Hierbij is een specifieke aandacht voor de impact van de maatregelen op de natuurkwaliteit: het overstromingswater is potentieel nadelig voor de aanwezige vegetatie en de opgelegde natuurdoelstellingen in het valleigebied. In de loop van 2016 werden hiervoor gesprekken gevoerd tussen de Vlaamse Milieumaatschappij, het Agentschap voor Natuur en Bos en Natuurpunt. In dit kader werd ook in opdracht van ANB door het Instituut voor Bosonderzoek in 2016 een nieuwe habitatkaart opgemaakt voor de Bosbeekvallei. Om de waterkwaliteit bij hoogwater effectief te kennen werd gelijktijdig door de VMM een specifieke waterkwaliteitscampagne opgestart met multi-parametersondes en staalnames bij hoog water. Ook in 2017 zullen hiervoor nog stalen genomen worden. Ondertussen werd aan Aquafin via het optimalisatieprogramma van de saneringsinfrastructuur (OP2018) de opdracht gegeven om een studie te starten naar reductie van de overstortwerking en eventueel vervanging van de oude collector Bosbeek. In dat opzicht werden ook twee gemeentelijke rioleringsdossiers voor Maaseik in 2016 goedgekeurd.

Ook ter hoogte van de Slagmolen op de grens van Maaseik en Opglabbeek is er een kritiek overstromingsrisico. Ook hiervoor werden in 2016 concrete oplossingen naar voor geschoven.

In de loop van de 2017 zullen de volgende stappen genomen worden om de wateroverlast te reduceren, beekstructuur en waterkwaliteit te verbeteren. Op kortere termijn worden in het voorjaar van 2017 wel al enkele maatregelen uitgevoerd zoals een lokale dijkverhoging langs de Bosbeek op een traject net opwaarts de Zuid-Willemswaart en het verwijderen van de restanten van de Gerbruggenmolen en de Aldeneikermolen. Afwaarts Neeroeteren zullen in 2017 opmetingen gebeuren om het uitgevoerde onderhoud hier te optimaliseren.

Figuur 7: Restant Gerbruggemolen op de Bosbeek in Maaseik

OVERSTROMINGEN IN 2016

Op basis van politie- en brandweerinterventies van 30 mei t.e.m. 18 juni 2016 inventariseerde stad Maaseik ongeveer 500 gevallen van wateroverlast, t.g.v. overtopping, afstromend hemelwater of rioleringsproblematiek. Tijdens twee momenten werd de gemeentelijke rampenfase afgekondigd. Daarnaast waren het niet enkel piekdebieten die gevolgen hadden in Maaseik, maar ook de korte opeenvolging van de buien met overstromingen tot gevolg die ervoor zorgde dat het grondwaterpeil in de bodem lange tijd nodig om te dalen met andere effecten tot gevolg. Er is dan ook uitzonderlijk veel neerslag gevallen op korte tijd. De neerslag op 15-daagse basis betrof max 190 mm op 07/06/2016, hetgeen overeenkomt met een terugkeerperiode van 50 jaar.

Vooral begin juni zijn er langs de Bosbeek en Witbeek omvangrijke overstromingen geweest. Aan de Slagmolen overstroomde de Bosbeek op linkeroever waardoor de Molenweg (Opglabbeek) blank stond en de parking en feestzaal van de Slagmolen overstroomden. De aanwezige beverdam spoelde hierbij weg.

In Opoeteren kwam de cafetaria van de Bergeindevijvers aan de Vossenstraat onder water. Ter hoogte van de bruggen aan Vossenstraat, Berkendijk en Jaenendijk stonden straten blank. Het centrum van Opoeteren werd gevrijwaard van wateroverlast.

CONCEPT

Opwaarts van de Volmolenstraat overstroomt de Bosbeek al snel op rechteroever naar de Witbeek. De Witbeek kan de toevloed van water niet aan en zet bossen en weilanden onder water. Ook 1 woning (Volmolenstraat 10) kwam onder water vanuit de Witbeek.

Figuur 8: Wateroverlast in de Volmolenstraat (Maaseik)

Ter hoogte van het sluisrestant in de Ziepstraat was er overtopping van de Bosbeek langs rechteroever en kregen een aantal huizen water in de kelder. Alle tuinen en achterliggende weides stonden onder water. Afwaarts de brug Ziepstraat overstroomde de Bosbeek zowel op linker- als op rechteroever. Zowel kelders alsook de tuinen stonden daar onder water. Om erger te voorkomen werden er pompen opgesteld om water van de Bosbeek-Witbeek over te pompen naar de Zuid-Willemsvaart.

In het centrum van Neeroeteren was er een lichte overtopping van de Bosbeek stroomopwaarts de Kleeskensmolen op linkeroever richting Witbeek. Verder afwaarts, tussen de Langerenstraat (linkeroever) en de Grotlaan (rechteroever), stonden de weides en tuinen blank. Aan de Grotlaan liepen verschillende kelders onder water. Ter hoogte van de Kloostersteeg trad de Bosbeek buiten zijn oevers waardoor de kelder van een woning onder water kwam te staan. Ook de straat en achterliggende weides en tuinen stonden blank.

Aan natuurgebied Tösch sijpelde er water door de dijk op rechteroever waardoor een bres ontstond van 1,5 m lang en 60 cm diep. De bres in de dijk werd voorlopig gedicht met zandzakjes.

De koker van de Witbeek onder de Sint-Lambertuskerkstraat kon de toevloed van water niet verwerken. Met zandzakjes werd het water over de weg geleid. Waar de Langerenstraat parallel met de Witbeek stroomt werden ook zandzakjes geplaatst om de woningen te vrijwaren. Enkel een aantal kelders kwamen onder water. Opstuwing op de Witbeek naar centrum Neeroeteren gebeurde ook door de smalle koker onder de Diestersteenweg.

Daarnaast werden ook minder kritieke overstromingen vastgesteld verder afwaarts langs de Witbeek in Kinrooi (landbouwgebied) en langs diverse zijwaterlopen van de Bosbeek (o.a. Lietenbeek).

SIGNAALGEBIEDEN

In de cluster Bosbeek-Witbeek ligt het **signaalgebied WUG Neeroeteren (Maaseik).** Het signaalgebied bestaat uit verschillende delen, gelegen in woonuitbreidingsgebied (WUG), woongebied en recreatiegebied. Het recreatiegebied (westelijke gebied) heeft een middelgrote overstromingskans, het woongebied en het WUG langs de Elerweg een grote overstromingskans en het oostelijke WUG

een middelgrote tot grote overstromingskans.

De fiche werd op 17 november 2015 goedgekeurd op de algemene bekkenvergadering Maasbekken. De beslissing luidt als volgt: De delen van het signaalgebied gelegen in woongebied en de woonuitbreidingsgebieden komen (vanuit het watersysteem) niet in aanmerking voor verdere ontwikkeling aangezien ze in overstromingsgevoelig gebied gelegen zijn. Voor het deel in recreatiegebied gelden volgende voorwaarden bij toepassing van de watertoets:

- Het vloerpeil van de gebouwen moet voldoende hoog liggen om overstromingsveilig te zijn;

- Er mag geen ruimte voor water verloren gaan, noch in oppervlakte, noch in volume;

- Er mogen geen ondergrondse kelders worden gebouwd;

- Er mogen geen ondergrondse stookolietanks worden aangelegd.

Dit signaalgebied behoort tot de 3e reeks van signaalgebieden waarvan de startbeslissingen op 31 maart 2017 werden goedgekeurd door de Vlaamse Regering.

Meer informatie over de signaalgebieden kan u raadplegen op www.signaalgebieden.be.

VOEREN VAN EEN GEÏNTEGREERD WATERBELEID

ACTIE 9_C_0039: ORGANISEREN & COÖRDINEREN VAN GEBIEDSGERICHT OVERLEG VOOR HET AFSTROOMGEBIED VAN SPEERPUNT- EN AANDACHTSGEBIEDEN IN HET MAASBEKKEN: BOSBEEK-WITBEEK (*BEKKENSECRETARIAAT MAASBEKKEN*)

De Bosbeek is een speerpuntgebied van het stroomgebiedbeheerplan 2016-2021. Dat wil zeggen dat we er tegen 2021 een goede watertoestand willen halen. Om dit proces te begeleiden, heeft het bekkensecretariaat in juni 2016 het integraal waterproject Bosbeek – Witbeek opgestart. De Witbeek is aan het project toegevoegd omdat deze beek deels in de historische bedding van de Bosbeek stroomt, beide waterlopen verbonden zijn via het verdeelwerk in Neeroeteren, en onderzocht wordt of vismigratie vanuit de Maas naar de bovenloop van de Bosbeek via de Witbeek kan gerealiseerd worden. De Witbeek vormt dus een schakel in het herstel van de Bosbeek.

Figuur 9: Vergadering IWP Bosbeek-Witbeek

Vanaf de opstart van het integraal waterproject werden alle organisaties uitgenodigd die werkzaam zijn rond de Bosbeek en de Witbeek: gemeentes (As, Opglabbeek, Maaseik en Kinrooi), , waterbeheerders (VMM, provincie Limburg, watering Het Grootbroek), rioolbeheerders (Infrax, Aquafin), overige betrokken administraties (Vlaamse Landmaatschappij, Agentschap voor Natuur en Bos, Onroerend Erfgoed), natuur- en landbouwverenigingen (Limburgs Landschap, Natuurpunt, Boerenbond, Coördinatiecentrum Voorlichting en Begeleiding duurzame Bemesting) en het Regionaal Landschap Kempen en Maasland. Samen

engageren ze zich om in de Bosbeek een goede waterkwaliteit te halen en om in beide valleien het overstromingsrisico terug te dringen. Dit doen we door de relevante knelpunten voor het watersysteem te inventariseren en binnen een integraal visie en gebiedsgericht overleg samen naar oplossingen te zoeken. Hierbij streven we maximaal win-wins na met andere specifieke doelstellingen en lopende initiatieven (zoals de natuurdoelstellingen, recreatie,…).

Eerst zijn de Bosbeek en de Witbeek in al hun facetten aan een grondige screening onderworpen. Welke paramaters moeten nog verbeteren om een goede watertoestand te kunnen halen? Van waar komen de belangrijkste drukken op het watersysteem? Welke knelpunten zijn er en waar zijn er kansen of opportuniteiten?

Op de startvergadering van het integraal project, in juni 2016, werd deze analyse aan de partners toegelicht met de vraag om ze vanuit hun gebiedskennis aan te vullen.

De twee volgende vergaderingen werkten de partners aan een gedragen concreet plan van aanpak met ongeveer 50 acties. Hiermee willen ze de actielijst en visie van het bekkenspecifieke deel voor de Bosbeek en de Witbeek verfijnen en scherpstellen.

De komende maanden en jaren worden verder afspraken gemaakt en de voorgestelde acties uitgevoerd. Het volgende overleg is voorzien in mei 2017.

Meer informatie over het gebiedsgericht overleg vindt u op de website van het Maasbekken.

Advisering IP Bosbeek & Witbeek

Bosbeek: Gezien de wateroverlast van juni 2016 moet op korte termijn het overstromingsrisico in Maaseik teruggedrongen worden (6_H_0007, 6_F_0131 en 6_I_0024). Het betreft vnl Neeroeteren centrum, maar ook thv de Slagmolen. Het bekkenbestuur vraagt aan de Vlaamse Milieumaatschappij om in 2017 op basis van de scenariomodellering en afstemming met de IHD een ontwerp hiervoor aan te vatten. Te meer omdat in maart 2017 formeel de opdracht aan Aquafin is gegeven om de saneringsinfrastructuur in het gebied verder te optimaliseren (project op OP2018). Daarnaast lopen ook andere acties ter verbetering van de waterkwaliteit (GIP dossier Houwstraat) en vertraagde afvoer.

Voor het halen van de milieukwaliteitsdoelstellingen kunnen er gelijktijdig oplossingen geboden worden aan verschillende vismigratieknelpunten (4B_E_0295). Het uitgangspunt is om de bovenloop van de Bosbeek te verbinden met de Maasvallei via de Witbeek. Het Bekkenbestuur van het Maasbekken vraagt aan de VMM om concreet volgende maatregelen in 2017 en 2018 uit te werken: het aanleggen van overstromingsgebieden stoomopwaarts Neeroeteren, de bypassen aan de Neermolen, de Dorpermolen en de Slagmolen, en het optimaliseren van de verbinding Bosbeek en Witbeek waarmee ook de vismigratieknelpunten aan de Volmolen en de Levermolen worden omzeild.

Witbeek: Het bekkenbestuur vraagt provincie Limburg en Watering Grootbroek om in 2017-2018 volgende zaken te bekijken: Voor een robuuste natuurverbinding via de Witbeek tussen de bovenloop van de Bosbeek en de Maas, is een verbetering van de structuurkwaliteit op de Witbeek nodig: minstens het oplossen van de resterende vismigratieknelpunten (Diestersteenweg, bodemval aan het Kanaal) als het creëren van ecologische stapstenen tussen Kessenich en Neeroeteren. Het actieplan van het integraal waterproject Bosbeek-Witbeek heeft in dit opzicht een actie geformuleerd om dit verder te onderzoeken binnen het habitatrichtlijngebied Jagersborg voor de Witbeek en Schaagterziep. Tegelijk met het terugdringen van de wateroverlast kan binnen dit gebied gezocht worden naar het vergroten van de waterconservering (dempen van grachten zodat minder snel water naar de Witbeek gaat) en/of eventueel bijkomende waterberging voor de Witbeek. Eveneens in het kader van de wateroverlast adviseert het bekkenbestuur om de overwelving van de Witbeek onder de Diestersteenweg te vergroten opdat deze niet langer opstuwing naar Neeroeteren veroorzaakt. Gezien Aquafin de renovatie van Collector Kinrooierdijk momentele voorbereid, met herstel in open sleuf onder de gewestweg adviseert het bekkenbestuur Maasbekken om deze opportuniteit te benutten voor het vergroten van de doorsteek waarbij ook het vismigratieknelpunt kan gesaneerd worden.

CONCEPT

BIJSTURINGEN ACTIEPROGRAMMA

Tabel 1: bijsturingen acties Bosbeek & Witbeek (= speerpuntgebied Bosbeek)

Actienr	Actietitel	Initiatiefnemer(s)	Betrokkene	Actie ifv KRLW/ORL	Bijsturing (aanpassing/actie wordt geschrapt/ nieuwe actie)	Bijsturing motivatie
8A_E_0300	Ecologische herinrichting van de Witbeek na de ontgrinding van het gebied Boterakker in Kinrooi	THV Rekin/Steengoed	Natuurpunt, ANB, gemeente Kinrooi, Provincie Limburg	KRLW	Nieuwe actie	

CONCEPT

2.2.3 Mark & Merkske (= speerpuntgebied Merkske en aangedachtsgebied Mark)

De Mark stroomt door Merksplas, Rijkevorsel en Hoogstraten en stroomt via Meersel-Dreef richting Nederland. Het Merkske, een zijbeek van de Mark, stroomt door Hoogstraten, Mersplas en Baarle-Hertog en vormt een natuurlijke grens tussen Nederland en België.

Meer informatie over Mark en Merkske vindt u op de website van het Maasbekken.

WATERKWALITEIT EN ECOLOGIE

ACTIE 7B_D_0004: GEBIEDSGERICHT PROJECT OM VERONTREINIGING MET NUTRIËNTEN VANUIT DE LAND- EN TUINBOUWSECTOR TERUG TE DRINGEN IN HET AFSTROOMGEBIED VAN HET MERKSKE (*VLM, CVBB, BEKKENSECRETARIAAT MAASBEKKEN*)

In het afstroomgebied het Merske ligt slechts één rood Mapmeetpunt, de Kromvenloop, welke opgevolgd wordt door CVBB (Proefcentrum Hoogstraten). In dit afstroomgebied werden in 2016 12 percelen bemonsterd op nitraatresidu. Alle telers met te hoge nitraatresidu's zijn opgenomen via de Intensieve aanpak, waardoor hier geen extra waterkwaliteitsgroep werd toegepast.

Ruilverkaveling Zondereigen

In Merksplas is in april 2016 de ruilverkavelingsakte van de ruilverkaveling Zondereigen ondertekend waarmee de eigendom van de nieuwe percelen officieel wordt overgedragen aan de nieuwe eigenaars. Dat is een belangrijke stap in het voltooien van dit ruilverkavelingsproject. Het draagt bij tot de toekomst van een duurzame landbouw en in de kwaliteit van de open ruimte in het gebied, gelegen op het grondgebied van Merksplas, Baarle-Hertog, Turnhout en Hoogstraten.

Het ruilverkavelingsproject Zondereigen beslaat een oppervlakte van ongeveer 1.450 hectare. In dit project waren in totaal ongeveer 650 eigenaars, vruchtgebruikers en/of gebruikers betrokken. Door de uitgevoerde herverkaveling werd het aantal kadastrale percelen verminderd van 2.163 naar 764. Tegelijk werden ook inrichtingswerken uitgevoerd. Op meer dan 1.000 hectare landbouwgrond werden onder meer oude kavelsloten gedempt of nieuwe kavelsloten gegraven. Ook knelpunten in de hoofdafwatering werden weggewerkt.

Grondruil in deze vallei maakte het mogelijk om een grensoverschrijdend natuurgebied aan te leggen. Intensieve landbouwgrond werd uit de vallei geruild waardoor minder landbouwnutriënten de Noordermark of het Merkske bereiken. Door de aanleg van enkele rietmoerassen op zijlopen van het Merkske en de Noordermark en de aanleg van plasbermen langs enkele waterlopen is er bijkomend aandacht voor de waterkwaliteit komende van hogere gronden. Ongeveer een 100-tal hectare voormalige landbouwgronden werd tijdens het project ingericht om natuurdoelen te realiseren ter hoogte van Wortel-Kolonie, het Moer en het beekdal van Merkske/Markske en Noordermark. Daarvoor werd grosso modo 100.000 m³ voedselrijke bouwvoor afgegraven.

ACTIE 7B_D_0007: GEBIEDSGERICHT PROJECT OM VERONTREINIGING MET NUTRIËNTEN VANUIT DE LAND- EN TUINBOUWSECTOR TERUG TE DRINGEN IN HET AFSTROOMGEBIED VAN DE MARK (*VLM, CVBB, BEKKENSECRETARIAAT MAASBEKKEN*)

In het afstroomgebied de Mark volgt het CVBB 8 rode Mapmeetpunten op. Omwille van de ligging worden deze opgevolgd vanuit het Proefcentrum Hoogstraten. Voor het ganse afstroomgebied werden in 2016 in totaal 101 percelen bemonsterd op nitraatresidu. Voor telers met een nitraatresidu's van meer dan 120 kg N-NO3/ha werd een begeleiding aangeboden door CVBB. In totaal betreft het 16 telers. Voor 5 Mapmeetpunten werden in 2016 waterkwaliteitsgroepen opgericht.

Ruilverkaveling Rijkevorsel - Wortel

De Vlaamse Landmaatschappij (VLM) heeft een ontwerp opgesteld voor het ruilverkavelingsproject Rijkevorsel-Wortel dat landbouw en natuur beter groepeert. Het concept voor de inrichting van dit ruilverkavelingsgebied is een optimale landbouwinrichting binnen een landschappelijke hoofdstructuur en buiten de beekvalleien van de Mark en de Kleine Mark, de depressies van de Bolkse beek en de Hollandse loop. De waterkwaliteit wordt hierbij verbeterd door het verhogen van het zelfreinigend vermogen van het waterlopen- en slotenstelsel door de aanleg van natuurtechnische profielen, door het uitruilen van intensieve landbouw uit de vallei van de Mark en door de aanleg van open bufferbekkens ter hoogte van riool-overstorten.

In 2017 wordt een plan-MER op het geactualiseerde ruilverkavelingsplan opgesteld. In de loop van 2018 vindt een openbaar onderzoek plaats. Na een nuttigverklaring door de bevoegde minister (gepland in 2019) kunnen de inrichtingswerken vanaf 2022 plaatsvinden.

CONCEPT

UITBOUW EN OPTIMALISATIE WATERZUIVERINGSINFRASTRUCTUUR

BOVENGEMEENTELIJKE INFRASTRUCTUUR (ACTIES 7B_I_0015 EN 7B_J_0011)

Het afstroomgebied van de Mark kent een zuiveringsgraad van 80% en die die van het Merkske 59% . Naast gemeentelijke aansluitingsprojecten zijn er nog verschillende bovengemeentelijke aansluitingsprojecten te verwezenlijken. In 2016 werden volgende projecten formeel afgerond:

- 22657: Collector Hoogstraatsesteenweg - Klein Gammel in Rijkevorsel
- 23067: Renovatie en slibontwatering aan RWZI Hoogstraten
- 22472 en 22472G: Collector Opstal in Merksplas
- 22649: Collector Hoevestraat in Merksplas

TP AQF die in 2016 door het bekkensecretariaat werden geadviseerd

In 2016 werd het Project 22.613 – Collector Meerleseweg-Groot Eyssel (Hoogstraten) voorwaardelijk gunstig geadviseerd. Dit project voorziet in de aanleg van een gescheiden riolering in de Meerleseweg en Groot-Eyssel. De riolering zal worden aangelegd onder rijbaan

omdat er amper ruimte is in de berm door een nieuw fietspad, grachten en nutsleidingen.

Volgende voorwaarden werden in het advies opgenomen:

De pompstations moeten maximaal langs de perceelsgrenzen worden geplaatst en maximaal worden gebundeld met bestaande infrastructuur zodat de ruimtelijke impact wordt beperkt;

De exacte locatie van pompstation 2 moet in overleg met de zittende landbouwer worden bepaald;

Alternatieven voor PS1 (ruim openbaar domein aan het kruispunt), dienen onderzocht te worden.

Ook het Project 23.167 – Renovatie Coll Nering, Achtel te Rijkevorsel en Castelréweg (Hoogstraten) werd in 2016 voorwaardelijk gunstig geadviseerd. Het doel van dit project is het herstellen van de door aantasting beschadigde collector . De belangrijkste opmerkingen zijn:

Voor het deelproject aan de Castelréweg moet voorzien worden in een buffering van 250m³/ha bijkomende verharde oppervlakte op de Mark;

De verschillende opmerkingen en vragen van Pipda en gemeente Rijkevorsel moeten worden uitgeklaard;

De kosten voor het verplaatsen van de nutsleidingen in het deelproject collector. Achtel moeten mee in rekening worden genomen én de resultaten van de infiltratiestudie.

Advisering Optimalisatieprogramma 2019 -2023

Volgende projecten in speerpuntgebied Merkske en aandachtsgebied Mark komen op het optimalisatieprogramma 2019-2023 als prioritair naar voor:

- *Aq 5065 RWA doorvoer Noordermark*

Er is een relatief grote nutriëntenbijdrage vanuit de Noordermark naar het Merkske. Vermindering van de veelwerkende overstort aan KWZI Zondereigen is prioritair. Dit kan gebeuren door afkoppeling van de RWA via aparte doorvoor naar de Noordermark.

- *23170 Doorvoer vuilvracht Zondereigen naar RWZI Merksplas*

Het overstort aan KWZI Zondereigen stort regelmatig over. Het betreft bovendien een verouderde installatie die net de normen haalt. Bij verdere gemeentelijke projecten zal norm waarschijnlijk niet meer gehaald worden. Het effluent heeft ook impact op de Noordermarkt die sterk bijdraagt tot nutriëntenvracht op Merkske. Beste oplossing is om KWZI te supprimeren en aan te sluiten op RWZI Merksplas. Voor het speerpuntgebied Merkske gebeurt dit best op korte termijn

- *22621 Collector Hal (Hoogstraten)*

Dit project ter verbetering van de waterkwaliteit is complementair aan acties voor herstel waterlopen en natuurlijke waterhuishouding in de valleien (Merkske en Mark). De

zuiveringsgraad in het gebied is relatief laag en uitbouw is nog noodzakelijk. Dit is het meest relevante bovengemeentelijke aansluitingsproject voor het Merkske. Momenteel wachten op indienen van dossier door Stad Hoogstraten / Pidpa dat voorbehoud vormt.

- *22628 Collector Hoekeinde (Merkplas)*

Dit project omhelst een relatief groot gebied met relatief grote vuilvracht binnen het afstroomgebied van Mark en Merkske (te meer indien gemeentelijk voorbehoud in rekening wordt gebracht). Vooral op de Mark dient deze planperiode de waterkwaliteit te verbeteren te meer omdat afwaarts een ruilverkavelingsproject voor (half)natuurlijk beekdallandschap in voorbereiding is. De zuiveringsgraad in het gebied is relatief laag (onder Vl. Gemiddelde) en verdere uitbouw is relevant. Wachten op indienen voorbehoud.

(Het volledige advies van het bekkenbestuur van het Maasbekken bij het Optimalisatieprogramma 2019-2023 vindt u op pag. 84 in bijlage 2 van het WUP 2016.)

GEMEENTELIJKE INFRASTRUCTUUR (ACTIES 7B_I_0016 , 7B_J_0010)

Voor de afstroomgebieden van de Mark en het Merkske werden in 2016 geen infrastructuurprojecten opgenomen voor subsidie via het gemeentelijks investeringsprogramma.

INDIVIDUELE ZUIVERING (ACTIES 7B_I_0075, 7B_I_0017)

In het afstroomgebied van de Mark zijn in 2016 4 IBA's (Rijkevorsel en Wuustwezel) goedgekeurd voor subsidie binnen het gemeentelijk investeringsprogramma.

WATERKWANTITEIT

ACTIE 8A_E_0060 HERSTEL NATUURLIJK PEILREGIME VOOR HET MERKSKE (*WATERING OOSTELIJKE MARK EN WATERING BENEDEN MARK*)

De Vlaamse Landmaatschappij heeft ruilverkaveling Zondereigen grotendeels afgerond in 2016, hetgeen bijdraagt tot een verbeterde waterconservering. Via grondenruil werd een aaneengesloten natuurgebied gecreëerd ter hoogte van de depressie van het Moer. Door natuurinrichtingswerken worden onder meer in de vallei van Merkske en Markske, het Moer, aan het Bootjesven en het Strikkeven de natuurpotenties verhoogd en lokaal de waterhuishouding verbeterd. Binnen ruilverkaveling Zondereigen wordt in de loop van 2017 gestart met het technisch ontwerp van de maatregelen tot reductie van piekafvoeren naar het Gelsloopke, afkomstig van de grote verharde oppervlaktes van het militair vliegveld in Weelde-Statie.

Tot slot dient vermeld te worden dat het waterschap Brabantse Delta in 2016 een watersysteemanalyse heeft uitgevoerd om de sleutelfactoren te identificeren en maatregelen te formuleren voor het halen van de KRW doelen. Een belangrijk aspect hierbinnen is het optimaliseren van de structuurkwaliteit en bevorderen van een natuurlijke stromingsvariatie en peilregime in het

Merkske. Dit zal in 2017 en 2018 verder vorm krijgen.

ACTIE 5B_B_0015 GEBIEDSGERICHT PROJECT TER BEVORDERING VAN WATERCONSERVERING EN OM VERDROGING TEGEN TE GAAN IN HET AFSTROOMGEBIED VAN DE MARK (*PROVINCIE ANTWERPEN, VLM EN ANB*)

De mogelijke opstart van deze actie ter bevordering van waterconservering werd door de Provincie Antwerpen met de betrokken partners nog niet bekeken en besproken. De Vlaamse Landmaatschappij heeft momenteel ruilverkaveling Rijkevorsel - Wortel in voorbereiding.

De VLM heeft een ontwerp opgesteld voor het ruilverkavelingsproject Rijkevorsel-Wortel dat landbouw en natuur beter groepeert. Het gaat om een gebied van ongeveer 2.500 hectare dat zich situeert tussen de grens met Nederland, Wortel-Kolonie en de gewestweg van Rijkevorsel naar Merksplas. Het concept voor de inrichting van dit ruilverkavelingsgebied is een optimale landbouwinrichting binnen een landschappelijke hoofdstructuur en buiten de beekvalleien van de Mark en de Kleine Mark, de depressies van de Bolkse beek en de Hollandse loop, de weidevogelgebieden van Polderheide en Bolk, de Noordzuid-boscorridor van Wortel-kolonie en de landbouwenclave met bestemming bos in het zuiden van Wortel-kolonie.

Naast de doelstellingen voor een optimale landbouwinrichting met verhoging van de rendabiliteit, worden hoge natuurwaarden veiliggesteld en ontwikkeld door verwerving van voor natuur interessante gronden. Het systeem van de waterhuishouding wordt ontworpen zodat het infiltratiekwelsysteem in de beekvalleien en depressies duurzaam functioneert en de natuurwaarden kunnen ontwikkelen. De door ruilverkaveling te rooien bossen worden gecompenseerd in Wortel-kolonie of als broekbossen in valleien en depressies.

Het bergen van het oppervlaktewater in de haarvaten van het te ontwerpen slotenstelsel, voorkomt wateroverlast in de vallei van de Mark. Ook het verhogen van het intern bergend vermogen van het waterlopenstelsel, vermijdt wateroverlast.

De waterkwaliteit wordt verbeterd door het verhogen van het zelfreinigend vermogen van het waterlopen- en slotenstelsel door de aanleg van natuurtechnische profielen, door het uitruilen van intensieve landbouw uit de vallei en door de aanleg van open bufferbekkens ter hoogte van riool-overstorten.

In 2017 wordt een plan-MER op het geactualiseerde ruilverkavelingsplan opgesteld. In de loop van 2018 vindt een openbaar onderzoek plaats. Na een nuttigverklaring door de bevoegde minister (2019) kunnen de inrichtingswerken vanaf 2022 plaatsvinden.

OVERSTROMINGEN IN 2016

De Mark treedt bij zeer zware, langdurige en overvloedige regenval steeds buiten zijn oevers in het gedeelte dat niet is rechtgetrokken, namelijk de bovenloop vanaf Wortel tot de Bredase weg in Minderhout (Hoogstraten). Het gedeelte afwaarts vanaf deze weg tot de Nederlandse grens blijft grotendeels gevrijwaard van overstromingen. Ook het gebied waar de Kleine Mark en de Mark

samenkomen is zeer overstromingsgevoelig, echter zonder grote overlast tot gevolg. Langsgeen het Merskske zijn geen kritische overstromingen.

VOEREN VAN EEN GEÏNTEGREERD WATERBELEID

ACTIE 9_C_0039 ORGANISEREN & COÖRDINEREN VAN GEBIEDSGERICHT OVERLEG VOOR HET AFSTROOMGEBIED VAN SPEERPUNT- EN AANDACHTSGEBIEDEN IN HET MAASBEKKEN: MERKSKE (*BEKKENSECRETARIAAT MAASBEKKEN, WATERSCHAP BRABANTSE DELTA)*

Zowel in het Vlaamse als het Nederlandse stroomgebiedbeheerplan is de vallei van het Merkske een prioritair gebied voor het halen van de waterkwaliteitsdoelstellingen. Dat het Merkse grensvormend is, heeft er voor gezorgd dat ze haar natuurlijke loop heeft kunnen behouden, daar waar andere waterlopen rechtgetrokken werden.

In de aanloop van een gezamenlijk integraal waterproject voerden het waterschap Brabantse Delta, de Vlaamse Milieumaatschappij en het bekkensecretariaat Maasbekken in 2016 een analyse uit van het watersysteem. De reden waarom specifieke parameters een onvoldoende halen, wordt blootgelegd. Dat gebeurt o.a. op basis van terreinbezoeken en bijkomende staalnames. Zowel Nederland als Vlaanderen maken op basis van hun data een analyse van het watersysteem. Nadien wordt dit samengebracht in een gezamenlijk synthesedocument. Deze doorlichting is een eerste stap om later dit jaar tot een gezamenlijk grensoverschrijdend project, met een gemeenschappelijk actieplan voor dit buitengewoon gebied te komen. Hierin zal o.m. aandacht zijn een reductie van nutriënteninput vanuit de landbouw, het terugdringen van de overstortwerking bij KWZI Zondereigen en optimalisatie van de stromingsdynamiek. Het is de bedoeling om een integraal waterproject in 2017 effectief op te starten met alle betrokken in het gebied.

Meer informatie over het gebiedsgericht overleg vindt u op de website van het Maasbekken.

Advisering IP Mark & Merkske

Merkske:

Het bekkenbestuur vraagt aan de waterbeheerders van het Merkske om in 2017 en 2018 concrete maatregelen te formuleren en in te voeren om de waterhuishouding en stromingsvariatie voor het Merkske, Noordermark en Markske verder te herstellen. Dit zal bijdragen tot de gewenste fauna en flora, noodzakelijk voor het halen van de waterkwaliteitsdoelstellingen.

Mark: Een beekherstelproject met ondermeer het aantakken van oude meanders en de vispassage aan de Laermolen werd reeds aangekondigd op een vorige investeringsprogramma van de Vlaamse Milieumaatschappij. Het bekkenbestuur vraagt de VMM om dit project nu te concretiseren. Deze verbetering van de beekstructuur is niet alleen nodig voor de Mark maar

eveneens relevant voor speerpuntgebeid Merkske. De toestand van het Merkske kan niet los van de Mark gezien worden. Het betreft 1 rivierecosysteem. De Laermolen vormt het laatste migratieknelpunt op de Mark en verhindert de verbinding tussen de vallei van het Merkske en het ecologisch interessante trajecten op de Mark gelegen in de bovenlopen. Om dit te benadrukken laat ANB expliciet weten dat het oplossen van dit knelpunt prioritair is en een co-financieringsvoorstel hiervoor kan ingediend worden bij de Provinciale Visserijcommissie Antwerpen. Een beekherstelproject laat meer soorten toe en biedt mogelijkheden om hun areaal uit te breiden en grotere populaties aan te nemen waardoor ze meer weerstand kunnen.

CONCEPT

BIJSTURINGEN ACTIEPROGRAMMA

Tabel 2: bijsturingen acties Mark & Merkske (= speerpuntgebied Merkske en aangedachtsgebied Mark)

Actienr	Actietitel	Initiatiefnemer(s)	Betrokkene	Actie ifv KRLW/ORL	Bijsturing (aanpassing/actie wordt geschrapt/ nieuwe actie)	Bijsturing motivatie
8A_C_0018	Wegwerken van vismigratieknelpunten voor waterlichaam Heerlese Loop	Provincie Antwerpen, Watering De Beneden mark	Waterschap Brabantse Delta	KRLW	Geschrapte actie	Gezien de structuur van deze bovenstroomse waterloop, de mindere waterkwaliteit en de droogtegevoeligheid zal het oplossen van dit vismigratieknelpunt in kwantiteit en aantal soorten een beperkt resultaat opleveren.

CONCEPT

2.2.4 Complex Abeek (= speerpuntgebied Abeek, aandachtsgebieden Lossing en Itterbeek I en II)

De Lossing ligt grotendeels in de historische bedding van de Abeek en stroomt van Bree tot Molenbeersel (Kinrooi) waar het de grens kruist en in Nederland als de Uffelse Beek verderstroomt naar de Maas. De Abeek stroomt deels in een gegraven bedding naar de Gemeenschappelijke Maas in Ophoven (Kinrooi). Hierbij kruisen de Abeek en de Itterbeek elkaar op hetzelfde niveau waardoor de watermassa's elkaars loop beïnvloeden. De Itterbeek stroomt richting Nederland en samen met de Witbeek wordt deze vlak over grens de Thornerbeek.

Meer informatie over C omplex Abeek vindt u op de website van het Maasbekken.

WATERKWALITEIT EN ECOLOGIE

ACTIE: 8A_C_596 OPLOSSEN VISMIGRATIEKNELPUNT GALDERMANSMOLEN (*PROVINCIE LIMBURG*)

Figuur 10: Vistrap aan de Galdermansmolen op de Itterbeek in Bree

De waterval aan het molenrad van de Galdermansmolen op de Itterbeek in Tongerlo (Bree), met een hoogteverschil van meer dan 1 meter, vormde een obstakel voor migrerende vissen. Deze molen wordt echter nog gebruikt om te malen. Daarom werd een oplossing uitgewerkt die zowel voor de vissen als voor de molenaar positief is.

Provincie Limburg legde eind 2016 een vistrap aan aan de Galdermansmolen. Wegens ruimtegebrek kon op deze locatie geen lange bypass worden voorzien. De beschikbare ruimte liet hier enkel toe om te opteren voor een korte nevengeul uitgerust met verticale sleufopeningen. De kleinere (en tevens beschermde) bodemvissen zoals beekprikken en bermpjes, kunnen op die manier vlot passeren in de Itterbeek. Deze ingreep biedt een oplossing voor dit vismigratieknelpunt en de molenaar.

De werken werden uitgevoerd voor een bedrag van ongeveer 125 000 euro, waarvan 100 000 euro gesubsidieerd werd door ANB (Visserijfonds).

ACTIE 8A_C_595 OPLOSSEN VISMIGRATIEKNELPUNT KEYARTMOLEN (*PROVINCIE LIMBURG*)

De huidige stuw (1.34m) zal vispasseerbaar worden gemaakt door de aanleg van 18 vistrappen. De gronden werden in 2016 door de provincie aangekocht en een ontwerp werd opgesteld. De uitvoering is gepland voor 2018.

UITBOUW EN OPTIMALISATIE WATERZUIVERINGSINFRASTRUCTUUR

BOVENGEMEENTELIJKE INFRASTRUCTUUR (ACTIES 7B_I_0015 EN 7B_J_0011)

Het afstroomgebied van de Abeek kent een zuiveringsgraad van 91.9%,die van de Lossing 87.5%. In het afstoomgebied van de Itterbeek is de zuiveringsgraad ongeveer 93%. Er moeten hoofdzakelijk nog gemeentelijke aansluitingsprojecten en IBA's worden gerealiseerd. Gezien de hoge zuiveringsgraad omwille van vroege uitbouw van het rioleringsstelsel dient nu ingezet te worden op het optimaliseren van de riolerings- en zuiveringsinfrastructuur.

TP AQF die in 2016 door het bekkensecretariaat werden geadviseerd

Het project 21.870 'Aanpassing en uitbreiding RWZI Bree teneinde 6Q14 van 29.000 IE biologisch te behandelen' werd in 2016 gunstig geadviseerd met als aandachtspunten de passende beoordeling en het aanvragen van de machtiging.

Terugkoppeling advisering Optimalisatieprogramma 2018-2022 Terugkoppeling advisering Optimalisatieprogramma 2018-2022

Binnen het optimalisatieprogramma werd 1 project goedgekeurd voor het afstoomgebied van de Abeek: renovatie van RWZI Kinrooi. Project 23186 werd in het advies van het bekkenbestuur in de lijst van de RWZI's als tweede geprioriteerd. RWZI Kinrooi loost op de Abeek dat niet alleen een speerpuntgebied is maar ook aangeduid is voor 5 strengere milieudoelstellingen in het stroomgebiedbeheerplan, waaronder verhoogde waterkwaliteitsnormen.

projectnr	gemeente	Project	budget
23372	Kinrooi	RWZI Kinrooi: uitbreiding en aanpassing	1.862.000 EUR

Advisering Optimalisatieprogramma 2019 -2023

Binnen het speerpuntgebied Abeek en aandachtsgebied Itterbeek werd binnen de projectenkorf een nieuw project geformuleerd: 'Optimalisatie stelsel voor reductie overstortwerking op Abeek en Itterbeek'.

Ter hoogte van Meeuwen zijn een tiental overstorten op de Abeek. Ook op de Itterbeek zijn afwaarts Gruitrode meerdere overstorten waarvan sommige amper een drempel hebben. De impact van de overstortwerking is waarschijnlijk groot op de ecosystemen van Abeek en de Itterbeek. Het betreft o.a. bovenlopen die kwetsbaar zijn voor overstortwerking, in habitatrichtlijngebied (of net opwaarts ervan) en aangeduid voor vismigratie. Een doorlichting van het stelsel is dringend nodig. De knelpunten moeten zo snel mogelijk geïdentificeerd worden zodat men maatregelen kan nemen.

Project 23300 'Collector Kuilenstraat' komen ook als prioritair naar voor op het OP 2019-2023.

CONCEPT

Het saneren van het lozingspunt op de Soerbeek heeft een relatief grote milieu-impact (o.a.. SBZ-H, prioritair voor vismigratie,..). Op basis van het aantal IE en het bestaan van een effectief lozingspunt is dit een belangrijk aansluitingsproject in het afstroomgebied. Het project is nog niet klaar voor uitvoering omdat er eerst een engagement moet zijn voor het gemeentelijke aandeel.

(Het volledige advies van het bekkenbestuur van het Maasbekken bij het Optimalisatieprogramma 2019-2023 vindt u op pag. 84 in bijlage 2 van het WUP 2016.)

GEMEENTELIJKE INFRASTRUCTUUR (ACTIES 7B_I_0016 , 7B_J_0010)

Voor het afstroomgebied van de Abeek werd in 2016 één infrastructuurproject opgenomen voor subsidie via het gemeentelijks investeringsprogramma.

projectnummer	projecttitel	gemeente	budget
L216030	Betonweg Ellikom, Schoolstraat, Brogelerweg, Neermolenweg	Meeuwen-Gruitrode	1.166.65 EUR

INDIVIDUELE ZUIVERING (ACTIES 7B_I_0075, 7B_I_0017)

In de afstroomgebieden van de Abeek, Lossing en Itterbeek zijn in 2016 geen IBA's goedgekeurd voor subsidie binnen het gemeentelijk investeringsprogramma.

WATERKWANTITEIT

ACTIE 5B_E_0060 BEHEER BEVERDAMMEN (*WATERING HET GROOTBROEK*)

In het noordoosten van het Limburgse deel van het Maasbekken zijn de bevers in opmars. De sterke aangroei van de beverpopulatie zorgt vandaag voor een dertigtal beverdammen in het gebied. Het aantal dammen is daarmee op een jaar tijd verdubbeld. De dammen hebben een belangrijke invloed op de waterhuishouding van het gebied. Ze zorgen voor opstuwing van de waterloop en verhogen structureel de oppervlaktewaterstand op landbouwpercelen.

Watering het Grootbroek zal in samenwerking met o.a. agrobeheercentrum ECO², Watering Vreenebeek, provincie Limburg, Boerenbond en ANB een project opstarten waarin zal geëxperimenteerd worden met methodes om de beverdammen te beheren en zo de waterstanden onder controle te krijgen. Ze krijgen hiervoor financiële steun van het LEADER fonds.

Het onderzoeksopzet van het project is om samen met de betrokken actoren een model te ontwikkelen dat op basis van o.a. het Digitaal Terrein Model (DTM) kan aanduiden wanneer er waar en tijdens welke periode vernatting van de aanwezige landbouwpercelen ontstaat en wanneer er moet ingegrepen worden om ongewenste en onaanvaardbare vernatting te voorkomen. Daarnaast gaat men ook na wanneer de beverdam bijdraagt tot waterconservering ten behoeve van de landbouw. Er zullen eveneens verschillende maatregelen worden uitgetest en ontwikkeld die het mogelijk maken om de aanwezigheid van de bever (en beverdammen – en burchten) te combineren met de aanwezige landbouwactiviteiten.

OVERSTROMINGEN IN 2016

Langs de Abeek waren er op verschillende plaatsen niet-kritieke overstromingen: aan de Luysmolen overstroomde de Abeek op linkeroever net voor het sluiswerk. Waar de Abeek de grens vormt in Kinrooi waren er overstromingen op rechteroever en verder afwaarts tot Woutershof waren er overstromingen op zowel de linker- als de rechteroever.

Het overstromingswater van de Abeek komt in natuurgebied De Luysen en in het Grootbroek terecht, die afwateren via de Lossing (2e categorie). Daardoor kwam het waterpeil in de Lossing zeer hoog te staan en werden verschillende landbouwgronden bedreigd. De brandweer kon erger voorkomen door de aanleg van een dam uit zandzakken.

De Itterbeek is in Opitter ook op een aantal plaatsen uit haar oevers getreden langs beide kanten van de Molenstraat.

VOEREN VAN EEN GEÏNTEGREERD WATERBELEID

ACTIE 9_C_0039: ORGANISEREN & COÖRDINEREN VAN GEBIEDSGERICHT OVERLEG VOOR HET AFSTROOMGEBIED VAN SPEERPUNT- EN AANDACHTSGEBIEDEN IN HET MAASBEKKEN: COMPLEX ABEEK (*BEKKENSECRETARIAAT MAASBEKKEN*)

Voorbereidingen aangevangen: screening Itterbeek uitgevoerd, Abeek screening opgestart. Lossing in de loop van dit jaar. Nadien wordt gestart met Integraal waterproject voor Abeek-Lossing-Itterbeek.

Advisering IP

Abeek: de ecohydrologische studie voor de afwatering van de Abeek staat al meer dan 5j on hold. Het uitvoeren van deze studie is cruciale eerste stap en bepaalt mee de focus van het op te starten integraal waterproject 'complex Abeek'. Het bekkenbestuur Maasbekken dringt bij de VMM aan om deze studie nog in 2017 op te starten. Daarnaast wordt gevraagd om op korte termijn een oplossing voor de vispassage van de Abroxmolen uit te werken. Het wegwerken van dit knelpunt is strategisch belangrijk voor een relictpopulatie van serpeling tussen N76 en de Zuid-Willemsvaart. Hiermee kan hun areaal uitgebreid worden tot aan de Broekmolen.

De Abeek is sterk gefragementeerd op het lokaal waterlichaam (o.a. Genamolen, molen Mariendal, Binkermolen, Reppelmolen, Neermolen). Het bekkenbestuur vraagt provincie Limburg en watering Het Grootbroek om op korte termijn te onderzoeken of deze knelpunten kunnen opgelost worden en om concrete oplossingen uit te werken.

De Itterbeek opwaarts het verdeelwerk kent een goede waterkwaliteit. Door de

structuurkwaliteit te verbeteren kan er snel een ecologische winst gemaakt worden. Het bekkenbestuur adviseert daarom om op korte termijn de resterende vismigratieknelpunten weg te werken zodat een effectieve ecologische verbinding ontstaat tussen de habitatrichtlijngebieden. Het bekkenbestuur Maasbekken juicht daarom het project aan de Keyartmolen toe, maar vraagt tegelijkertijd om ook de resterende knelpunten te saneren of de vistrappen te optimaliseren (Kasteelmolen, Slagmolen en Rooiermolen). Daarnaast dient onderzocht te worden hoe de structuurkwaliteit binnen de habitatrichtlijngebieden (Itterbeek met Brand, Jagersborg en Schootsheide en Bergerven) verder kan verbeteren opdat de biologische waterkwaliteit alle kansen krijgt op het lokale waterlichamen van de Itterbeek. Voor het Vlaamse OWL dient eerst verder ingezet te worden op een verbetering van de fysisch-chemische waterkwaliteit.

CONCEPT

BIJSTURINGEN ACTIEPROGRAMMA

Tabel 3: bijsturingen acties Complex Abeek (= speerpuntgebied Abeek, aandachtsgebieden Lossing en Itterbeek I en II)

Actienr	Actietitel	Initiatiefnemer(s)	Betrokkene	Actie ifv KRLW/ORL	Bijsturing (aanpassing/actie wordt geschrapt/ nieuwe actie)	Bijsturing motivatie
4B_E_0281	Sanering van vismigratieknelpunten op de Abeek opwaarts de Zuid-Willemsvaart	VMM, Provincie Limburg		KRLW	aapassing	Watering de Vreenebeek moet worden toegevoegd als initiatiefnemer
5B_E_0060	Beheer beverdammen	Watering het Grootbroek	Watering Vreenebeek, Provincie Limburg	ORL/KRLW	Nieuwe actie	Deze actie is nieuw geformuleerd is afkomstig van een goedgekeurd LEADER project.

CONCEPT

2.2.6 Dommel (= aandachtsgebied)

De Dommel ontspringt op het Kempisch plateau op de grens van Meeuwen-Gruitrode en Peer en stroomt via Overpelt en Neerpelt richting Nederland. In 's-Hertogenbosch komt de Dommel samen met de Aa om als Dieze in de Maas uit te monden.

Meer informatie over de Dommel vindt u op de website van het Maasbekken.

WATERKWALITEIT EN ECOLOGIE

ACTIE 8A_E_0239 HERINRICHTING VAN DE DOMMEL EN DE KLEINBEEK IN PEER (*WATERING DE DOMMELVALLEI EN PROVINCIE LIMBURG*)

In de jaren ’60 werd de Dommel en de Kleinbeek recht getrokken. Tevens werden er bodemvallen gebouwd om de stroomsnelheid af te remmen. De nieuw gegraven waterlopen werden korter en dieper met structuurverarming in de waterloop en verschraling van de biodiversiteit tot gevolg.

De watering De Dommelvallei startte in het najaar van 2016 structuurverbeteringswerken op de Dommel en de Kleinbeek ten noordwesten van het centrum van Peer (Mullemer Bemden). De Dommel en de Kleinbeek zullen over een afstand van ongeveer 600 m opnieuw meanderen. Tijdens deze werken worden ook de laatste vismigratieknelpunten (2 stuwen en de uiker onder de Dijkerstraat) op de Dommel opgelost door kleine natuurlijke vistrappen met een variatie van stroomsnelheden aan te brengen. De taluds worden onder diverse hellingen aangebracht.

Figuur 11: Herinrichting Dommel en Kleinbeek in Peer

De meanderende waterlopen zorgen voor een vertraagde afvoer en bij felle regenval kan de Dommel plaatselijk weer buiten de oevers treden.

Na de werken is het gebied toegankelijk voor de wandelaar; er worden verschillende bruggen en knuppelpaden voorzien.

De werken worden betoelaagd door de VMM, Provincie Limburg, ANB en de stad Peer.

INTERREGPROJECT VA: IMPAKT!

Hoge natuurdoelstellingen in de grensoverschrijdende waterlopen Dommel en Warmbeek/Tongelreep zijn een grote uitdaging voor regionale waterkwaliteitsbeheerders. Een belangrijk knelpunt om de gewenste waterkwaliteit te behalen is het huidige beheer van de riolering en de zuivering van rioolwater. Vooral tijdens regenperiodes stort vervuild water vanuit de rioolstelsels over naar

waterlopen en werken de rioolwaterzuiveringen niet altijd optimaal. Het gevolg is dat de zuurstofhuishouding ernstig verstoord wordt of te hoge nutrientenconcentraties voorkomen. Hierdoor kunnen beken niet voldoen aan de milieudoelen of hoge natuurdoelen. Bedrijventerreinen zijn hierbij een specifiek aandachtspunt, omdat naast overstortend afvalwater ook milieugevaarlijke stoffen in de waterlopen kunnen komen. Het ontbreekt nu nog aan totaal beeld van het effect dat afvalwaterlozingen op de waterkwaliteit in het gebied Limburgse Kempen (BE) en Zuid-Oost Brabant (NL) heeft.

In 2016 werd hierom het project 'IMPAKT!' opgestart voor drie jaar. IMPAKT! zet in op een innovatieve aanpak voor verbetering van de waterkwaliteit door middel van hydrobiologisch onderzoek naar vis, macrofauna en waterplanten. Daarnaast wil ze inzicht krijgen in de verschillende overstorten, lozingspunten en waterloopkwaliteit dankzij een nauwgezette meetcampagne en de ontwikkeling van verscheidene virtuele modellen van riolering, rioolwaterzuivering en waterloop. Op basis daarvan worden de meest kosteneffectieve maatregelen bepaald waarmee de knelpunten kunnen worden opgelost. Het gaat hierbij om een integrale aanpak, die in de betreffende waterlopen zorgt voor een duurzaam en blijvend herstel van waternatuur. We hanteren het uitgangspunt, dat lozingen vanuit de afvalwaterketen geen belemmering mogen vormen op ecologisch beekherstel.

Door deze aanpak en intensieve samenwerking tussen publieke en private partners (Aquafin, Vlaamse Milieumaatschappij en Infrax)willen we tijdig en tegen acceptabele kosten de natuurdoelen realiseren.

UITBOUW EN OPTIMALISATIE WATERZUIVERINGSINFRASTRUCTUUR

BOVENGEMEENTELIJKE INFRASTRUCTUUR (ACTIES 7B_I_0015 EN 7B_J_0011)

De zuiveringsgraad in het stroomgebied van de Dommel is 95.1%. De focus bij dit gebied ligt bij gemeentelijke aansluitingen maar vooral optimalisatie van het rioleringsstelsel. Dit vraagt ondermeer het afkoppelen van hemel- en drainagewater van afvalwater, het aanpassen van overstortconstructies of een betere sturing in het stelsel. Voor ondermeer een beter begrip van de overstortwerking in het gebied van de Warmbeek en de Dommel werd het Interregproject IMPAKT! opgestart. Hierin onderzoeken de Vlaamse Milieumaatschappij en Aquafin NV de werking van overstorten en het effect ervan op de waterkwaliteit, om uiteindelijk gerichte maatregelen te formuleren. Binnen het project worden ook innovatieve technieken uitgeprobeerd, zo wordt gewerkt aan een specifieke randvoorziening aan een veelwerkend overstort langs de Bollisserbeek.

In 2016 werd het project 22052A 'Optimalisatie toevoercollector Lutlommel-Leuken-Fabriekstraat' afgerond en het project 22052B 'Optimalisatie Siberiestraat' is lopende.

TP AQF die in 2016 door het bekkensecretariaat werden geadviseerd

In het aandachtsgebied van de Dommel werd het project 23.105 – Renovatie collector Lutlommel, Leuken (Lommel) gunstig geadviseerd. Dit project heeft als doel de bovengemeentelijke toevoercollector, die plaatselijk verzakkingen vertoont en waarvan ook bij

de bovenbouw verzakkingen waarneembaar zijn, te renoveren.

Terugkoppeling advisering Optimalisatieprogramma 2018-2022

Binnen het optimalisatieprogramma werd 1 project goedgekeurd voor zuiveringsgebied Hectel-Eksel: renovatie van RWZI Eksel. Project 23186 werd in het advies van het bekkenbestuur zeer hoog geprioriteerd omdat er aanzienlijke bijdrage van de RWZI's op de vrachtenbalans van N en P in de Dommel. Meetgegevens tonen aan dat het overstort aan de RWZI een pijnpunt is en dat te weinig debiet wordt opgepompt aan de RWZI. De Dommel is in het recent goedgekeurde stroomgebiedbeheerplan voor de Maas 2016-2021 aangeduid als aandachtsgebied. Dit betekent dat tijdens deze planperiode de waterkwaliteit sterk dient te verbeteren opdat de KRW doelen haalbaar zouden zijn tegen 2027. In het stroomgebiedbeheerplan 2016-2021 stelt de gebiedspecifieke visie voor de Dommel dan ook om nu in te zetten op waterkwaliteitsverbetering en nadien pas op verder ecologisch herstel via o.a. structuurverbetering. Op die manier is ecologisch beekherstel het effectiefst. De Dommel (VL OWL) is in het stroomgebiedbeheerplan bovendien aangeduid voor de 5 strengere milieudoelstellingen, waaronder verhoogde waterkwaliteitsnormen.

projectnr	*gemeente*	*Project*	*budget*
23186	*HECHTEL-EKSEL*	*Renovatie RWZI Eksel*	*1.650.000 EUR*

Advisering Optimalisatieprogramma 2019 -2023

Binnen het aandachtsgebied van de Dommel wordt volgend project prioritair geacht:

22635 Optimalisatie overstort Op de Kippen in Peer

Zuiveringsgebied Peer kampt met ernstige verdunning in het stelsel en overstortwerking naar de waterlopen. Dit project speelt daar op in. Mogelijks wordt hier de problematiek wel deels opgelost door een GIP project. Eerst blijkt een aanpassing van de hydronautstudie nodig te zijn om de noodzaak van het project te bepalen. Daarnaast loopt het IMPAKT! project om effect van overstort op het watersysteem te bepalen.

(Het volledige advies van het bekkenbestuur van het Maasbekken bij het Optimalisatieprogramma 2019-2023 vindt u op pag. 84 in bijlage 2 van het WUP 2016.)

GEMEENTELIJKE INFRASTRUCTUUR (ACTIES 7B_I_0016 , 7B_J_0010)

Voor het afstroomgebied van de Dommel werd in 2016 geen infrastructuurproject opgenomen voor subsidie via het gemeentelijks investeringsprogramma.

INDIVIDUELE ZUIVERING (ACTIES 7B_I_0075, 7B_I_0017)

In het afstroomgebied van de Dommel zijn in 2016 vier IBA's (Neerpelt, Overpelt en Peer) goedgekeurd voor subsidie binnen het gemeentelijk investeringsprogramma.

WATERKWANTITEIT

OVERSTROMINGEN IN 2016

Een onweer over het volledige stroomgebied van de Dommel zorgde er op 2 juni voor dat het wachtbekken van Overpelt is beginnen te vullen. De vulling is gestopt wanneer het waterpeil in het wachtbekken op 44.0 mTAW stond. Dit komt overeen met een totaal bergingsvolume van 180.000m³ en een vulling van 86%, hetgeen zich ongeveer eens per 25 jaar zou voordoen. Er waren verder geen noemenswaardige overstromingen vanuit de Dommel. Lokaal waren er wel kritieke situaties, ondermeer in Lommel langs de Eindergatloop. De problemen waren voornamelijk te wijten aan de intensiteit van de buien, de verharde oppervlakte en rioleringscapaciteit.

SIGNAALGEBIEDEN

In aandachtsgebied de Dommel zijn er 3 signaalgebieden gelegen: WUG Vondersbroek, WUG Donkerstraat en WUG Boelenstraat - de Riet. Deze signaalgebieden liggen in het 'Kleinstedelijk gebied Overpelt-Neerpelt'. De plan-MER voor provinciaal RUP "Afbakening kleinstedelijk gebied Neerpelt-Overpelt" werd op 26 juli 2016 goedgekeurd. Het planningsproces voor de afbakening is momenteel nog lopende.

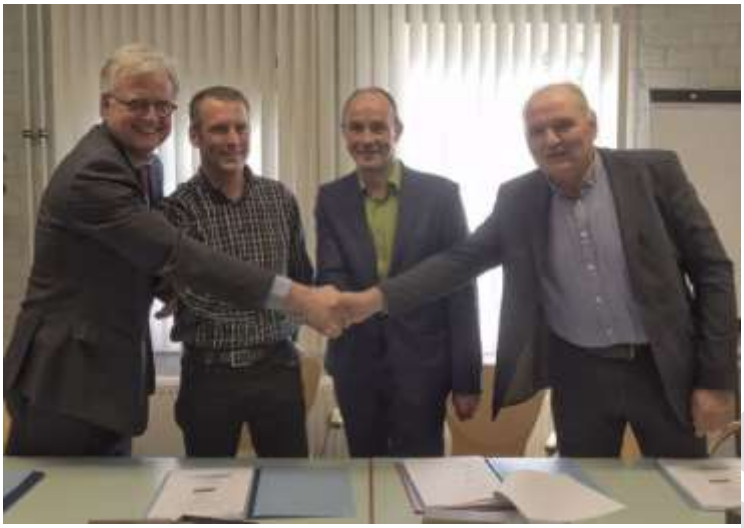
In het WUG Donkerstraat is voor de strook aansluitend op het bestaande woongebied langs Juffrouwkensveld begin 2017 een verkavelingsaanvraag afgeleverd door de gemeente. Dit gebied ligt niet in overstromingsgevoelig gebied en de startbeslissing stelt dat: *'Voor de percelen aansluitend bij het bestaand woongebied aan de Donkerstraat kunnen beperkte mogelijkheden voor overstromingsvrij bouwen onderzocht worden'.*

Meer informatie over de signaalgebieden kan u raadplegen op www.signaalgebieden.be.

VOEREN VAN EEN GEÏNTEGREERD WATERBELEID

ACTIE 5B_G_001 GRENSOVERSCHRIJDEND OVERLEG MET NEDERLAND I.V.M. KWANTITATIEF WATERBEHEER IN GRENSOVERSCHRIJDENDE WERKGROEPEN ONDER HET BEKKENBESTUUR

Op 5 oktober 2016 ondertekenden de Vlaamse Milieumaatschappij, de provincie Limburg, watering De Dommelvallei en het Nederlandse waterschap De Dommel een overeenkomst voor het onderhoud en beheer van de waterlopen die de grens oversteken. Deze samenwerking wordt jaarlijks geëvalueerd binnen het grensoverschrijdende wateroverleg (GoW) Dommel-Thornerbeek, waarvan het bekkensecretariaat het Vlaamse voorzitterschap waarneemt.

Figuur 12: Ondertekening overeenkomst voor beheer en onderhoud van de waterlopen die de grens oversteken

De vier partijen hebben afspraken gemaakt over een werkverdeling en het onderhoud van de grenswaterlopen. Zo maait waterschap De Dommel vanaf nu de Elsenloop (Kolksgracht) en provincie Limburg de Erkbeek (Buulder Aa). Daarnaast willen de partijen meer informatie gaan delen, zoals meetresultaten, informatie over vergunningen of wijzigingen in het maaibeleid en onderhoud van de waterlopen.

Advisering IP

De visie van het SGBP voor de Dommel voorziet in eerste instantie een verbetering van de fysisch-chemische waterkwaliteit. De renovatie van RWZI Eksel opgedragen via het OP2018 en het opgestarte project IMPAKT zijn hierin belangrijk om de rioleringsinfrastructuur te optimaliseren. Hoewel IMPAKT in de eerste plaats voornamelijk een gerichte meetcampagne omvat, wordt binnen het project ook een randvoorziening door VMM en Aquafin nv uitgewerkt op een veel werkend overstort. Het bekkenbestuur vraagt om naast deze ingreep ook op andere locaties bijkomende verbeteringen te realiseren op korte termijn (bv. met flexibele overstortdrempels, …).

BIJSTURINGEN ACTIEPROGRAMMA

Tabel 4: bijsturingen acties Dommel (= aandachtsgebied)

Actienr	Actietitel	Initiatiefnemer(s)	Betrokkene	Actie ifv KRLW/ORL	Bijsturing (aanpassing/actie wordt geschrapt/ nieuwe actie)	Bijsturing motivatie
8A_E_0293	Herinrichting van de Dommel en Kleinbeek in Peer	Watering De Dommelvallei, Provincie Limburg	Gemeente Peer, VMM, ANB	KRLW	Nieuwe actie	
8A_E_0294	Herinrichting van de Bosllisenbeek door deze te verleggen naar haar oude bedding en Hechterl-Eksel en Peer	Watering de Dommelvallei, provincie Limburg	Gemeente Peer, VMM, Gemeente Hechtel-Eksel, ANB	KRW	Nieuwe actie	
4B_E_0279	Herstel structuurkwaliteit, natuurlijke waterbergingscapaciteit en sanering vismigratieknelpunten op Dommel 1° cat	VMM		KRW	Nieuwe actie	Dit is een indicatieve actie van het SGBP, die nu wordt voorgesteld voor omzetting naar defintief, gezien de opgetekende voortgang en planning.

CONCEPT

2.2.7 Gemeenschappelijke Maas (= aandachtsgebied)

De Gemeenschappelijke Maas vormt tussen Smeermaas (Lanaken) en Kessenich (Kinrooi) over een lengte van 47 km de grens tussen Vlaanderen en Nederland. Gezien het uitzonderlijke karakter van de Gemeenschappelijke Maas wordt dit als een apart werkgebied beschouwd binnen het stroomgebiedbeheerplan.

Meer informatie over de Gemeenschappelijke Maas vindt u op de website van het Maasbekken.

WATERKWALITEIT EN ECOLOGIE

OPRUIMACTIE ZWERFVUIL LANGS GEMEENSCHAPPELIJKE MAAS

Op 14 april 2016 organiseerden De Vlaamse Waterweg nv, Rijkswaterstaat, Contrat de Rivières en de gemeente Eijsden-Margraten hun jaarlijkse internationale opruimdag. Ze gingen aan de slag langs de oevers van de Maas in Eijsden en verzamenlden er 5 kuub afval (= 110 vuilzakken). Het afval dat tijdens deze actie bijeen is geraapt, bestond voornamelijk uit plastic.

De Maas voert elk jaar met hoogwater heel wat zwerfvuil aan. Nadat het water gezakt is, blijft veel afval achter op de oevers van de Maas en haar zijrivieren. Dit heeft gevolgen voor alle gebruikers. Jaarlijks moeten duizenden kilo's afval langs de Maas, de beken en natuurterreinen opgeruimd worden. Het zwerfvuil dat bij hoog water op de omliggende gronden van de Maas achterblijft, is een probleem dat zich langs beide oevers stelt. Omdat het zwerfvuil een grensoverschrijdend fenomeen is, wordt het probleem internationaal aangepakt.

Naast deze opruimacties blijven ook preventie en sensibilisering hard nodig om de oevers en de gronden langs de Maas schoon te houden. Daarom worden ook terreinbeheerders en burgers langs de Maas bij de afvalproblematiek betrokken. Deze vorm van responsabilisering moet voor minder verontreiniging in het rivierbed van de Maas zorgen!

WATERKWANTITEIT

ACTIE 6_F_128 VERHOGEN VAN DE VEILIGHEID LANGSHEEN DE GEMEENSCHAPPELIJKE MAAS DOOR UITVOEREN VAN RIVIERVERRUIMING (*DE VLAAMSE WATERWEG NV*)

Op 1 maart 2016 is De Vlaamse Waterweg nv gestart met de volgende fase van de beveiliging van de Maas tegen overstromingen. Hierbij wordt het gebied **Booien-Veurzen** met een oppervlakte van zo'n 70 ha met gemiddeld 4 meter verlaagd. Deze grootschalige maaiveldverlaging wordt gerealiseerd door zo'n 3 miljoen m³ grind in de ondergrond van het winterbed te ontginnen. Het grind wordt afgevoerd via een transportband en verwerkt door Steengoed Projecten cvba, die grondeigenaar is van het volledige gebied.

De werkzaamheden liggen op schema. Momenteel is er al zo'n 900.000 m³ grind opgegraven. De

hoogwaterdoelstelling waarbij een veiligheid van 1/250ste dient gehaald te worden zal eind 2017 gerealiseerd zij

Naast het verlagen van het winterbed waarbij er eerst een dekgrondscherm rondom Veurzen werd geplaatst, werd een tijdelijke ringdijk ter hoogte van Bichterweerd-Zuid opgetrokken en werd de zomeroever van Bichterweerd en Veurzen al volledig verlaagd.

Figuur 13: Rivierverruimingswerken langs de Maas in Booien-Veurzen (Dilsen-Stokkem)

Ook in **Geistingen** (Kinrooi) zal er in het najaar 2017 een rivierverruimingsproject van start gaan. Het project betreft de rivierkundige ingrepen op de flessenhalslocatie Houbenhof - Geistingen. Het gaat om een zomerbedverbreding en een verlenging van de winterdijk waarmee een belangrijk waterstand verlagend effect gecreëerd wordt bij hoge afvoerdebieten. De Maas zal hier met andere woorden veel water kunnen doorvoeren, zonder dat het waterpeil bedreigend hoog zal komen of gevaarlijke stroomsnelheden zullen ontstaan.

Figuur 14: Locatie rivierkundige ingreep Geistingen (Kinrooi)

ACTIE 6_B_003 REALISATIE VAN EEN WONINGVRIJ WINTERBED VAN DE GEMEENSCHAPPELIJKE MAAS *(DE VLAAMSE WATERWEG NV)*

In 2016 was De Vlaamse Waterweg nv bezig met de administratie van de onteigening van Café het Molenveld in Dilsen-Stokkem. Het café is gelegen in het winterbed van de Gemeenschappelijke Maas en moet i.k.v. de rivierverruimingswerken (zie actie 6_F_128) in de loop van 2017 worden afgebroken.

Advisering IP

Hoge afvoeren op de Maas in de winter gaan soms gepaard met overstromingen die zich tot ver buiten de maasplassen kunnen verspreiden. Omwille van het mijnverzakkingsgebied is het overstromingsrisico (=kans x schade) groot en verder vergroten van de waterveiligheid wordt door het bekkenbestuur als positief bevonden. Het is dus zeer belangrijk dat er geïnvesteerd worden in hoogwaterbescherming en het reduceren van het overstromingsrisico. Door rivierverruimingsprojecten zoals in Booien-Veurzen en Geistingen wordt er extra ruimte voor water gecreëerd.

CONCEPT

BIJSTURINGEN ACTIEPROGRAMMA

Tabel 5: bijsturingen acties Gemeenschappelijke Maas (= aandachtsgebied)

Actienr	Actietitel	Initiatiefnemer(s)	Betrokkene	Actie ifv KRLW/ORL	Bijsturing (aanpassing/actie wordt geschrapt/ nieuwe actie)	Bijsturing motivatie
6_B_0003	Realisatie van een woningvrij winterbed van de Gemeenschappelijke Maas	De Vlaamse Waterweg nv		ORL	Aanpassing actie	De initiatiefnemer moet worden aangepast van nv De Scheepvaart naar De Vlaamse Waterweg nv
6_F_0128	Verhogen van de veiligheid langsheen de Gemeenschappelijke Maas	De Vlaamse Waterweg nv		ORL	Aanpassing actie	De initiatiefnemer moet worden aangepast van nv De Scheepvaart naar De Vlaamse Waterweg nv

CONCEPT

2.2.8 Aquadragebied (= aandachtsgebied Berwijn)

Het Aquadragebied is gelegen in Zuid-Limburg en bevat in Vlaanderen de afstroomgebieden van de Jeker, de Berwijn, de Voer en de Geul. De Berwijn mondt op de gewestgrens in Moelingen (Voeren) en Lixhe uit in de Maas. De Jeker en de Voer steken de grens met Nederland over om daar in de Maas uit te monden.

Meer informatie over het Aquadragebied vindt u op de website van het Maasbekken.

WATERKWALITEIT EN ECOLOGIE

ACTIE 8A_E_212 OPEN LEGGEN VAN DE JEKER TE TONGEREN (*VMM, STAD TONGEREN*)

Binnen enkele jaren stroomt de Jeker opnieuw zichtbaar door Tongeren. De Vlaamse Milieumaatschappij, die de Jeker beheert, en de stad zullen een deel van de gedempte 'oude Jeker' opnieuw open maken. In 2016 werd het ontwerp afgerond en de werken kunnen wellicht in het najaar van 2017 starten. De totale kostprijs van de werken door de Vlaamse overheid wordt geraamd op 5,8 miljoen euro.

Na de werken zal de Jeker tussen het begijnhof en De Motten opnieuw in haar oude bedding stromen. De openlegging kadert in een ruimer project van stadvernieuwing. Maar het project heeft ook een ecologische meerwaarde. In de jaren 1950 werd die oude bedding ingebuisd en gedempt en kwam er een nieuwe Jeker ten zuiden van stadspark De Motten. De 'oude Jeker' was toen immers een open riool. De voorbije jaren is de waterkwaliteit van de Jeker er evenwel sterk op vooruit gegaan waardoor een openlegging mogelijk werd. De Jeker wordt overal ongeveer 1 meter diep. Het debiet is zodanig geregeld dat hij nooit droog staat. Dankzij de ondiepe zones waar het water kan stagneren, komen jong en oud in contact met het trage en lage water langs leerpaden en houten bruggetjes. De nieuwe Jeker wordt een dynamische waterloop met op een aantal plaatsen rotskeien om waterwervelingen te creëren die vissen lokken.

De stad Tongeren laat Infrax eerst rioleringswerken uitvoeren om het huishoudelijk afvalwater aan te sluiten op een waterzuiveringsinstallatie. Het openleggen van de Oude Jeker volgt aansluitend, waarbij de Jeker in een open bedding komt afgewerkt met natuursteen. Aan de stadskant dient die muur ook als keermuur. Aan de zijde van De Motten komen er natuurlijk ogende oevers.

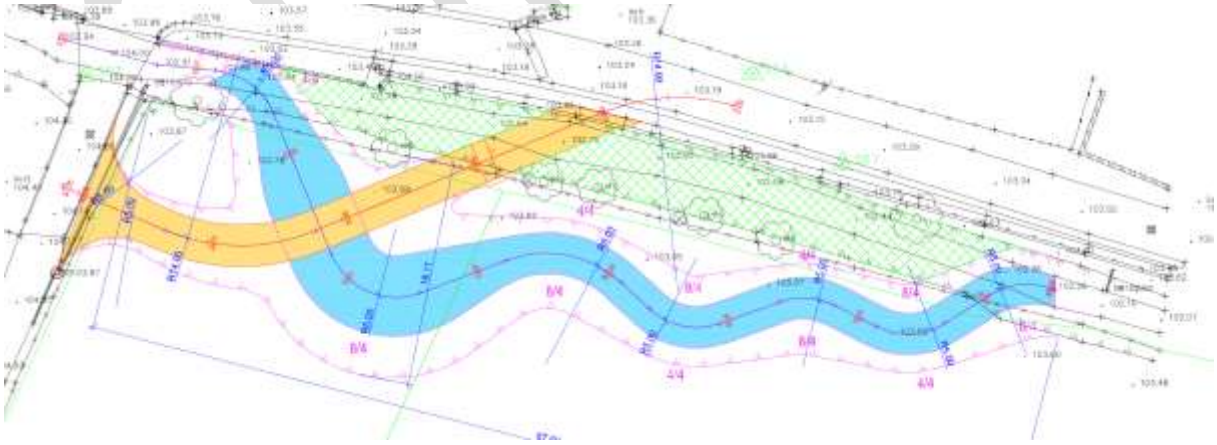
De opengemaakte bedding van de Jeker in Tongeren krijgt ook een functie van overstromingsbeveiliging: de bedding zal dienen als buffervolume voor de opvang van regenwater, dat het (gescheiden) rioolstelsel van Tongeren toelaat om bij stortregens vertraagd af te voeren naar de Jeker.

Figuur 15: Situeringskaart openleggen van de Jeker in Tongeren

ACTIE 8A_E_0299 VERLEGGING EN HERINRICHTING VAN DE VOER IN SCHOPPEM (VOEREN) (*ACTIE PROVINCIE LIMBURG*)

De Voer ligt in Schoppem te kort bij de weg wat zorgt voor stabiliteitsproblemen omdat de muur aan de wegrand aan het verzakken is en er onderuitspoeling optreedt. Daarnaast hadden de percelen die achter de overwelving gelegen zijn toegankelijkheidsproblemen met zwaar verkeer en hulpdiensten omwille van de smalle doorgang. Verder bleek Aquafin ook een doortocht met een persleiding gepland te hebben. Daarom zal de Voer over een beperkte afstand worden verlegd en heringericht. Er zullen meanders en een veldweg worden aangelegd door de provincie Limburg. Uitvoering van het project is gepland voor 2018.

ACTIE 6_I_0076 AANLEG GESCHEIDEN RIOLERINGSSTELSEL EN OPENLEGGEN VAN DE BEEK IN DIETS-HEUR (*PROVINCIE LIMBURG, INTER-AQUA, AQUAFIN, STAD TONGEREN*)

Een deel van de Beek in Diets-Heur is ingebuisd. De waterkwaliteit is slecht omdat het afvalwater van de inwoners van Diets-Heur nog ongezuiverd in de Beek belandt. Dit project heeft als doel het verbeteren van de waterkwaliteit van de Beek alsook het verbeteren van de waterafvoer en het beperken van wateroverlast. Om de waterafvoer te verbeteren worden de te kleine secties van de ingebuisde Beek vergroot en legt de provincie de Beek ter hoogte van het plein in Diets-Heur in open loop. Daarnaast gaat Aquafin in Diets-Heur een collector aanleggen om het afvalwater van Diets-Heur aan te sluiten op de RWZI van Tongeren aan de hand van een gescheiden rioolstelsel. Door deze ingreep zal de waterkwaliteit van de Beek gevoelig verbeteren. Dit project is een samenwerking tussen de provincie Limburg, de stad Tongeren, Aquafin, Infrax en AWV. Uitvoering is voorzien voor 2017-2018.

BOVENGEMEENTELIJKE INFRASTRUCTUUR (ACTIES 7B_I_0015 EN 7B_J_0011)

Het zuiveringspercentage in het Vlaamse afstroomgebied van de Jeker is bijna 90%. In het zuiveringsgebied Voeren is de zuiveringsgraad 0%. De bouw van de RWZI in 's Gravenvoeren is voorzien voor 2018-2019. De werken aan de toevoercollector (Voer fase 1) starten in 2017.

In het zuiveringsgebied Teuven is de zuiveringsgraad 5.5%. Eind 2016 trad de KWZI Teuven in werking. De komende jaren wordt hier meer inwonders op deze KWZI aangesloten (o.a. collector 'Teuvenbeek). In het stroomgebied van de Berwijn in Moelingen is de RWZI al sinds 2011 in gebruik. De zuiveringsgraad is hier ongeveer 70%.

Terugkoppeling advisering Optimalisatieprogramma 2018-2022

Binnen het optimalisatieprogramma werd 1 project goedgekeurd voor het zuiveringsgebied Voeren. Dit project draagt bij de recente inhaalbeweging die in Voeren plaatsvindt voor de zuivering van het afvalwater. Momenteel is de zuiveringsgraad nog 0% in het zuiveringsgebied, maar recentelijk werd de bouw van de RWZI opgedragen. Voorliggend project draagt bij tot inzamelen en transport van het afvalwater naar de RWZI. Dergelijke inhaalbeweging is absoluut noodzakelijk gezien de waterkwaliteit van de natuurlijk ogende Voer ontoereikend is. De milieu-impact van het project is relatief hoog; er zijn ondermeer verschillende natuurwaarden in de waterloop en de vallei die zo snel mogelijk bescherming verdienen. Hierdoor werd project 20725 zeer hoog geprioriteerd in het advies van het bekkenbestuur.

projectnr	*gemeente*	*Project*	*budget*
20725G	*VOEREN*	*Collector Voer Fase 2: gecombineerd gemeentelijk aandeel*	*923.951 EUR*

GEMEENTELIJKE INFRASTRUCTUUR (ACTIES 7B_I_0016 , 7B_J_0010)

In Voeren (afstroomgebied Voer en Gulp) werden in 2016 drie infrastructuurprojecten opgenomen voor subsidie via het gemeentelijks investeringsprogramma (GIP).

projectnummer	projecttitel	gemeente	budget
L216013	Remersdaal: Roodbos Rozengaerden, Vrijthof, Popelpoel, Groef, Clermontshof, Smidt, Born, Billen en Remersdaal-Dorp	Voeren	2.690.336 EUR
L217002	Bauwerd, Sint-Pieterstraat, Krommejong, Vogelsang, Peerds, Zwaen, Veld, Commanderie, Commanderiehof, Vrouwenbos, Drink, Brabant, Schophem, Steenbos en Ketten: opwaarts collector Voer fase 2	Voeren	1.841.285
L217021	Mostert, Teuven-dorp, Kloosterhofstraat, Sinnich en Opsinnich	Voeren	2.860.413

INDIVIDUELE ZUIVERING (ACTIES 7B_I_0075, 7B_I_0017)

In 2016 werder 3 IBA's (Voeren) goedgekeurd voor subsidie binnen het gemeentelijk investeringsprogramma.

WATERKWANTITEIT

UITBREIDING WACHTBEKKEN OP DE BEEK IN DIETS-HEUR (TONGEREN) (*PROVINCIE LIMBURG*)

In de vallei van de Beek bevinden zich 2 wachtbekkens stroomopwaarts Diets-Heur: één "afwaarts wachtbekken" en één "stroomopwaarts wachtbekken". Het afwaartse wachtbekken zal worden uitgebreid. Tussen de provincie Limburg en Infrax werd de afspraak gemaakt dat Infrax het opgelegde buffervolume i.k.v. een rioleringsproject mag compenseren in het bestaande wachtbekken via een medefinanciering (wegens plaatsgebrek). Dit wordt gerealiseerd door een ophoging van de dijk en een ophoging van de naastliggende weg. Mogelijks zijn er op de linkeroever nog grondaankopen nodig. Er zal eveneens een nieuwe uitstroomconstructie worden aangelegd. De werken zullen wellicht pas na 2020 worden uitgevoerd.

CONCEPT

Figuur 16: Locatie wachtbekken op de Beek in Diets-Heur

OVERSTROMINGEN IN 2016

In het Aquadra gebied was er op 27 mei 2016 vooral wateroverlast in de gemeente Riemst. Dit werd niet veroorzaakt door een overtopping vanuit de waterloop maar wel door afstromend regenwater en modder dat vanop de hellende akkers de dorpen in de vallei binnenstroomde. Op 27 mei werd het gemeentelijk rampenplan afgekondigd nadat een wolkbreuk heel wat straten en woningen blank zette. De deelgemeenten Vroenhoven en Kanne werden het hardst getroffen. De gemeente zal samen met de erosiecoördinator zoeken naar erosiemaatregelen die in het gebied kunnen genomen worden om wateroverlast in de toekomst te reduceren.

SIGNAALGEBIEDEN

In het stroomgebied van de Jeker ligt het signaalgebied **Jekerhippodroom** in Tongeren.

Het signaalgebied ligt in recreatiegebied en wordt nog gebruikt als paardenrenbaan voor recreatief gebruik. De fiche van het signaalgebied werd goedgekeurd op de algemene bekkenvergadering Maasbekken van 17 november 2015. De Vlaamse Regering keurde de startbeslissing goed op 31 maart 2017. De beslissing luidt als volgt: Het binnengebied van de hippodroom heeft een middelgrote kans op overstromingen, de rest van het signaalgebied een kleine kans op overstroming. Het signaalgebied kan in aanmerking komen voor verdere ontwikkeling, als er wordt voldaan aan de voorwaarden voor adaptief bouwen:

- Het vloerpeil van de gebouwen moet voldoende hoog liggen om overstromingsveilig te zijn;

- Er mag geen ruimte voor water verloren gaan, noch in oppervlakte, noch in volume;

- Er mogen geen ondergrondse kelders worden gebouwd;

- Er mogen geen ondergrondse stookolietanks worden aangelegd;

De bevoegde instanties nemen de voorwaarden mee bij toepassing van de watertoets.

Meer informatie over de signaalgebieden kan u raadplegen op www.signaalgebieden.be.

Advisering IP Aquadragebied

Het openleggen van de Jeker wordt door het bekkenbestuur Maasbekken als een meerwaarde voor de Jeker gezien, zowel naar aspecten van waterkwantiteit als ecologie. Daarnaast zorgen dergelijke projecten voor een verhoging van de belevingswaarde door de waterloop dichter bij de mensen te brengen. Mensen worden zich op die manier ook meer bewust van het watersysteem. Het bekkenbestuur oordeelt wel dat binnen de krijtlijnen van het Vlaamse waterbeleid dit project minder prioriteit kent. Er dient gewaakt te worden dat het zwaartepunt bij speerpunt- en aandachtsgebieden ligt voor het halen van de KRW doelen.

Voer: De aanleiding van de herinrichting van de Voer is de verzakking van de aanliggende weg. Het betreft een relatief klein project dat zal leiden tot een geringe verbetering van de structuurkwaliteit van de Voer en het effect op de biologische kwaliteitsparameters zal vermoedelijk beperkt zijn. Het strekt tot aanbeveling om bij het ontwerp maximaal rekening te houden met de habitateisen van de gewenste en de aanwezige beschermde soorten (bv. beekdonderpad). Mogelijks kunnen gelijktijdig op andere trajecten kleine ingrepen binnen de bedding uitgevoerd worden. Dergelijke opportuniteiten zouden mee onderzocht moeten worden. Een verdere verruwing en vertraagde afwatering is eveneens gewenst voor het terugdringen van de overstromingsrisico's, maar vermoedelijk biedt dit project weinig kansen. Gezien de herhaaldelijke wateroverlast in het verleden dienen de verschillende waterbeheerders alleszins nog maatregelen uit te werken voor een vertraagde afvoer en buffering opwaarts 's Gravenvoeren.

Bijkomende waterberging op de Beek in Diets-Heur: Dit project wordt als positief onthaald door het bekkenbestuur Maasbekken omdat in het verleden de dorpen Diets-Heur en Vrerem al te kampen hebben gehad met wateroverlast. Het is duidelijke dat onder andere meer ruimte voor water moet voorzien worden om de overstromingsrisico's terug te dringen. Gezien de Beek vanuit Wallonië komt zou de waterbeheerder grensoverschrijdend in overleg kunnen gaan om oplossingen (vertraagde afvoer, buffering, waterconservering…) met Waalse partners te zoeken. Dergelijk overleg kan aanvatten binnen de GoW Jeker - Geul.

BIJSTURINGEN ACTIEPROGRAMMA

Tabel 6: bijsturingen acties Aquadragebied (= aandachtsgebied Berwijn)

Actienr	Actietitel	Initiatiefnemer(s)	Betrokkene	Actie ifv KRLW/ORL	Bijsturing (aanpassing/actie wordt geschrapt/ nieuwe actie)	Bijsturing motivatie
6_I_0073	Inrichten van een Bypass op de Voer ter hoogte van centrum's Gravenvoeren en verder onderzoek naar de optimale bescherming van Voeren	VMM		ORL	Aanpassing actie	Provincie Limburg moet geschrapt worden als initiatiefnemer om dat zij het beheer van de Voer niet van de VMM gaat overnemen zoals eerst gedacht.
6_I_0076	Aanleg gescheiden rioleringsstelsel en openleggen van de Beek in Diets-Heur	Inter-Aqua, Stad Tongeren, Provincie Limburg, Aquafin	AWV	KRLW/ORL	Nieuwe actie	
8A_E_0212	Openleggen van de Jeker in Tongeren	Stad Tongeren, VMM	Infrax	KRW	Nieuwe Actie	Een indicatieve actie van het SGBP wordt omgezet naar een definitieve actie. VMM wordt ook toe-gevoegd als initiatiefnemer, gezien ze de werken zullen uitvoeren, Infrax is betrokkene omdat tegelijk rioleringswerken worden uitgevoerd.
8A_E_0299	Verlegging en herinrichting van de Voer in Voeren (Schoppem)	Provincie Limburg	Gemeente Voeren	KRLW	Nieuwe actie	

2.2.9 Weerijs (= aandachtsgebied)

WATERKWALITEIT EN ECOLOGIE

BOVENGEMEENTELIJKE INFRASTRUCTUUR (ACTIES 7B_I_0015 EN 7B_J_0011)

In het stroomgebied van de Weerijs is de zuiveringsgraad 79%. Er zijn nog verschillende bovengemeentelijke en gemeentelijke saneringsprojecten te realiseren.

Terugkoppeling advisering Optimalisatieprogramma 2018-2022

Binnen het optimalisatieprogramma werd 1 project goedgekeurd voor het zuiveringsgebied Loenhout: de renovatie van de RWZI. Op zich scoorde dit project niet bijzonder hoog binnen de advisering van het bekkenbestuur door de matige milieu-impact. Echter, als aandachtsgebied dient voor de Weerijs de fysisch- chemische waterkwaliteit deze planperiode te verbeteren. Naast reductie vanuit landbouwsector dient saneringsinfrastructuur nog gericht uitgebouwd en geoptimaliseerd te worden. Voor een ecologisch herstel is een verbetering van de waterkwaliteit een eerste voorwaarde.

projectnr	*gemeente*	*Project*	*budget*
23187	*Wuustwezel*	*Renovatie RWZI Loenhout*	*1.725.000 EUR*

Advisering Optimalisatieprogramma 2019 -2023

Op het optimalisatieprogramma werden twee projecten die gelegen zijn in het aandachtsgebied van de Weerijs als prioritair beschouwd:

- *22633 Collector Slijkstraat - Lokaal Pact (Wuustwezel)*

De zuiveringsgraad is beperkt en uitbouw rioleringsinfrastructuur is noodzakelijk. Op de Weerijs werden de voorbije planperiode heel wat vismigratieknelpunten opgelost, maar omwille van beperkte waterkwaliteit (en structuurkwaliteit) blijven goede resultaten voor de vismgemeenschap achterwege. De waterkwaliteit dient in eerste instantie voor dit aandachtsgebied te verbeteren.

- *23298 Collector Neervenweg (Wuustwezel)*

De zuiveringsgraad is beperkt en uitbouw rioleringsinfrastructuur is noodzakelijk. Op de Weerijs werden de voorbije planperiode heel wat vismigratieknelpunten opgelost, maar omwille van beperkte waterkwaliteit (en structuurkwaliteit) blijven goede resultaten voor de vismgemeenschap achterwege. De waterkwaliteit dient in eerste instantie voor dit aandachtsgebied te verbeteren.

(Het volledige advies van het bekkenbestuur van het Maasbekken bij het Optimalisatieprogramma 2019-2023 vindt u op pag. 84 in bijlage 2 van het WUP 2016.)

GEMEENTELIJKE INFRASTRUCTUUR (ACTIES 7B_I_0016 , 7B_J_0010)

Voor het afstroomgebied van de Weerijs werd in 2016 geen infrastructuurproject opgenomen voor subsidie via het gemeentelijks investeringsprogramma.

INDIVIDUELE ZUIVERING (ACTIES 7B_I_0075, 7B_I_0017)

In het afstroomgebied van de Weerijs werden in 2016 3 IBA's (Wuustwezel) goedgekeurd voor subsidie binnen het gemeentelijk investeringsprogramma.

WATERKWANTITEIT

SIGNAALGEBIEDEN

In het aandachtsgebied Weerijs liggen er 2 signaalgebieden: WUG Geenhofloop in Wuustwezel en Luckvoortsebeek in Brecht.

WUG Geenhofloop

Dit signaalgebied zat in de eerste reeks en werd op 27 juni 2012 goedgekeurd op het bekkenbestuur Maasbekken en op 24 januari 2014 keurde de Vlaamse Regering de startbeslissingsfiche goed. Het signaalgebied kan vanuit het watersysteem in aanmerking komen voor verdere ontwikkeling. Bij een eventuele verdere aansnijding van het gebied neemt de gemeente het initiatief om het watersysteem, en in het bijzonder het waterconserverend karakter, maximaal te integreren in een visie voor het volledige gebied om aldus de watertoets te doorstaan. Tot op heden is het woonuitbreidingsgebied nog niet verder ontwikkeld.

Luyckvoortsebeek

Dit signaalgebied werd in de derde reeks afgebakend. Het is gelegen in woongebied en bestaat momenteel uit weiland. Het gebied is grotendeels gelegen binnen effectief overstromingsgevoelig gebied en kan vanuit het watersysteem in aanmerking komen voor verdere ontwikkeling mits hierbij rekening gehouden wordt met een aantal randvoorwaarden die vermeld staan in de startbeslissing. De algemene bekkenvergadering Maasbekken keurde deze fiche goed op 17 november 2015 en de Vlaamse regeirng hechte haar goedkeuring aan de startbeslissing op 31 maart 2017.

CONCEPT

2.3 Gebiedsspecifieke acties in andere gebieden

2.3.1 Centrale Maasvlakte

Deze cluster heeft betrekking op verschillende kleinere afstroomgebieden van lokale waterlichamen die rechtstreeks uitmonden in de Gemeenschappelijke Maas, waaronder de Zanderbeek, Kikbeek, Ziepbeek, Kogbeek en Vrieselbeek. De Centrale Maasvlakte strekt zich uit van Maaseik tot Lanaken.

WATERKWALITEIT EN ECOLOGIE

ACTIE 8A_A_0047 KOPPELING VAN DE VRIETSELBEEK MET HAAR BRONGEBIED DOOR DE VOEDING MET OPGEPOMPT GRONDWATER (*PROVINCIE LIMBURG*)

Deze actie bestaat erin om het kwelwater dat door nv Mijnschade wordt opgepompt en in de Zuid-Willemsvaart wordt geloosd deels naar de Vrietselbeek te leiden. In 2016 voerden De Vlaamse Waterweg nv onderhoudswerken uit aan de dijk van de Zuid-Willemsvaart t.h.v. Maasmechelen (Eisden). Dit zorgde voor een grote opportuniteit voor het verwezenlijken van de koppeling van de Vrietselweek met haar brongebied. Er werd door De Vlaamse Waterweg nv een verdeelput geplaatst zodat de provincie in de toekomst een deel van het opgepompte water richting de Vrietselbeek kan sturen via deze put.

ACTIE 8A_E_0288 AANLEG WATERTAPPING LANGBROEKSBEEK (*PROVINCIE LIMBURG*)

De Langbroeksbeek staat sinds enkele jaren volledig droog omdat deze waterloop enkel gevoed werd door effluentwater van de RWZI van Vucht. De vernieuwing van deze RWZI zorgde ervoor dat het effluentwater rechtstreeks naar de Maas wordt geleid. Het droogvallen van de Langbroeksbeek is nadelig voor de aanwezige fauna en flora. Er zijn gesprekken lopende tussen de stad Maasmechelen, De Vlaamse Waterweg nv, de provincie Limburg en het regionaal landschap ivm het terug watervoerend maken van de beek via een watertapping op de Zuid-Willemsvaart.

UITBOUW EN OPTIMALISATIE WATERZUIVERINGSINFRASTRUCTUUR

BOVENGEMEENTELIJKE INFRASTRUCTUUR (ACTIES 7B_I_0015 EN 7B_J_0011)

De zuiveringsgraad in dit gebied is zeer hoog en bedraagt ongeveer 96%. Er dient voornamelijk nog ingezet te worden op beperkt aantal gemeentelijke aansluitingsprojecten, IBA's, en vooral verdere optimalisatie van het stelsel (o.a. omzetten van gemengd naar gescheiden stelsel). Zo werd de laatste jaren sterk ingezet op afkoppelingsprojecten in zuiveringsgebied Lanaken, gezien de sterke verdunning waarmee dit stelsel kampt.

TP AQF die in 2016 door het bekkensecretariaat werden geadviseerd

In 2016 werd het TP 22.612 'Afkoppelen parasitair debiet H. Dunantstraat (Lanaken)' besproken op 2 overlegmomenten. Er was een principieel akkoord tijdens het ABO van 22/4/2016 voor scenario 1, maar defintieve advisering door het ABO gebeurt pas na ontvangst van een motivatienota door Aquafin waarin scenario 1 t.o.v. scenario 2 en 3 gemotiveerd wordt zoals besproken.

Het project 23.160 – Renovatie collector Zetellaan, Boslaan (Maasmechelen) werd in 2016 gunstig geadviseerd. Dit project voorziet in de optimalisatie van de bestaande collector in de Zetellaan en de renovatie van de afwaartse gemeentelijke leiding in de Boslaan.

Terugkoppeling advisering Optimalisatieprogramma 2018-2022

Binnen het optimalisatieprogramma werden 2 projecten goedgekeurd voor het zuiveringsgebied Lanaken waaronder renovatie van RWZI Lanaken. De hydraulische uitbreiding is absoluut noodzakelijk voor een performante werking van de RWZI en voor het reduceren van de overstortproblematiek aan de RWZI op de Ziepbeek. Gezien dit al vele jaren een erstig probleemis voor de waterkwaliteit van de Ziepbeek en haar functie als natuurverbinding tussen de Maas en het kempens plateau heeft het bekkenbestuur dit project ook behoorlijk geprioriteerd in haar advies. In de aanloop van de renovatie van de RWZI werden de voorbije jaren verschillende afkoppelingsprojecten opgedragen om grootste verdunning van het rioleringsstelsel te halen en de RWZI correct te dimensioneren. Het andere project gaat op die visie verder.

projectnr	*gemeente*	*Project*	*budget*
21827	*Lanaken*	*Renovatie RWZI Lanaken fase2*	*3.510.000 EUR*
22646V	*Maasmechelen*	*Saneren Opgrimbie fase 3*	*3.510.000 EUR*

GEMEENTELIJKE INFRASTRUCTUUR (ACTIES 7B_I_0016 , 7B_J_0010)

Binnen dit deelgebied werden 2 projecten in Lanaken goedgekeurd via het gemeentelijks investeringsprogramma 2016.

projectnummer	projecttitel	gemeente	budget
L216001	Bessemerstraat	Lanaken	1.166.655 EUR
L216005	Lanakerheide fase 1	Lanaken	1.215.589 EUR

INDIVIDUELE ZUIVERING (ACTIES 7B_I_0075, 7B_I_0017)

In 2016 werd 1 IBA (Lanaken) goedgekeurd voor subsidie binnen het gemeentelijk investeringsprogramma.

SIGNAALGEBIEDEN

In het gebied Centrale Maasvlakte liggen twee signaalgebieden uit reeks 3, beiden gelegen in de gemeente Maasmechelen: KMO-zone Kikbeek en Park Mechelen-aan-de-Maas.

KMO-zone Kikbeek

Het gaat om een KMO-zone die bestaat uit een ruigte, gelegen langs de Kikbeek. De fiche van het signaalgebied werd op de algemene bekkenvergadering Maasbekken van 17 november 2015 goedgekeurd. Hierin staat volgende conclusie: het signaalgebied is gelegen binnen recent overstroomd gebied en in effectief en mogelijk overstromingsgevoelig gebied. De waterloopbeheerder (provincie Limburg) voorziet een herinrichting van de Kikbeek in het signaalgebied. De Kikbeek wordt als een natte verbinding tussen de Maasvallei en het Nationaal Park Hoge Kempen bewaard en de zwakke structuurkwaliteit wordt versterkt door een natuur-technische inrichting van de oevers. De bestemming als KMO-zone is achterhaald. Een nieuwe functionele invulling zal gerealiseerd worden. De Vlaamse Regering keurde de startbeslissingsfiche goed op 31 maart 2017.

Park Mechelen-aan-de-Maas

Het volledige gebied is effectief overstromingsgevoelig. Het gebied maakt deel uit van het mijnverzakkingsgebied en staat via de grindlaag in contact met het mijnverzakkingsgebied Eisden. Het signaalgebied bestaat uit verschillende delen waar voor een verschillend ontwikkelingsperspectief werd gekozen. De startbeslissing werd goedgekeurd op de algemene bekkenvergadering van 17 november 2015 en door de Vlaamse Regering op 31 maart 2017.

In de startbeslissing wordt besloten dat het grote WUG langs de Zuid-Willemsvaart zal worden herbestemd tot agrarisch gebied. De kmo-zone ten noorden van de Reinboomstraat wordt herbestemd en krijgt een zachte functie. De kmo-zone ten zuiden van de Reinboomstraat wordt herbestemd en krijgt functie wonen in overeenstemming met het GRS. In dit gebied zullen voorwaarden voor adaptief bouwen worden opgelegd (o.a. bouwen boven kritisch bouwpeil, geen kelders). Voor het woongebied/WUG aan de Trappenstraat/Guido Gezellelaan/Loograaf wordt voor adaptief bouwen gekozen. Bij ontwikkeling zullen de voorwaarden voor overstromingsvrij bouwen worden opgesomd.

Meer informatie over de signaalgebieden kan u raadplegen op www.signaalgebieden.be.

Advisering IP Centrale Maasvlakte

Koppeling Vietselbeek met brongebeid: Het bekkenbestuur juicht toe dat rekening is gehouden met haar advies op het IP2016 van De Vlaamse Waterweg nv om dijkherstelwerken af te stemmen op dit project. De verdeelput is reeds voorzien door De Vlaamse Waterweg nv. Vanuit ecologisch standpunt (= de Europese milieu- en natuurdoelen) is koppeling van de Vrietselbeek met haar brongebied cruciaal. Een volledig herstel van de waterloop is pas mogelijk van zodra

opnieuw grondwater door de Vrietselbeek stroomt i.p.v. het voedselrijke Maaswater.

CONCEPT

BIJSTURINGEN ACTIEPROGRAMMA

Tabel 7: bijsturingen acties Centrale Maasvlakte

Actienr	Actietitel	Initiatiefnemer(s)	Betrokkene	Actie ifv KRLW/ORL	Bijsturing (aanpassing/actie wordt geschrapt/ nieuwe actie)	Bijsturing motivatie
8A_E_0288	Aanleg watertapping Langbroeksbeek	Provincie Limburg	Gemeente Maasmechelen, De Vlaamse Waterweg nv, Bekkensecretariaat Maasbekken, Regionaal Landschap Kempen en Maasland	KRLW	Nieuwe actie	De indicatieve actie wordt een definitieve actie. Er moeten ook nog extra betrokkenen aan deze actie worden toegevoegd.
8A_A_0047	Koppeling van de Vrietselbeek met haar brongebied door de voeding met opgepompt grondwater	Provincie Limburg, De Vlaamse Waterweg nv	Gemeente Maasmechelen, Bekkensecretariaat Maasbekken, Gemeente Dilsen-Stokkem	KRLW	Nieuwe actie	

CONCEPT

2.3.2 Kleine Aa

Het stroomgebied van de Kleine Aa is gelegen in de Noorderkempen. De Kleine Aa ontspringt in Wuustwezel en loopt vervolgs door Kalmthout en Essen waar het de grens met Nederland oversteekt en richting Roosendaal stroomt.

WATERKWALITEIT EN ECOLOGIE

UITBOUW EN OPTIMALISATIE WATERZUIVERINGSINFRASTRUCTUUR

BOVENGEMEENTELIJKE INFRASTRUCTUUR (ACTIES 7B_I_015 EN 7B_J_011)

De zuiveringsgraad bedraagt gemiddeld 76% en is daarmee betrekkelijk laag. Er zijn nog verschillende bovengemeentelijke en gemeentelijke saneringsprojecten te realiseren.

TP AQF die in 2016 door het bekkensecretariaat werden geadviseerd

In 2016 werd het project 22.968 – Collector Nolsebaan – Steenovenstraat (Wildert - Essen) geadviseerd. Dit project heeft als doel een deel van het afvalwater van het woonbos te Wildert (Essen) af te voeren en aan te sluiten op het bestaande rioleringsstelsel. Het advies was gunstig onder voorwaarde dat er moet worden nagekeken of een infiltratieleiding is toegestaan in waterwingebied. Dit moet door Aquafin worden nagevraagd bij Pidpa. In functie hiervan moet ook voldoende buffering voorzien worden.

Advisering Optimalisatieprogramma 2019 -2023

Er staat 7 projecten gelegen in de vallei van de Klein Aa op het optimalisatieprogramma 2019-2023. Deze projecten worden als niet prioritair beschouwd.

(Het volledige advies van het bekkenbestuur van het Maasbekken bij het Optimalisatieprogramma 2019-2023 vindt u op pag. 84 in bijlage 2van het WUP 2016.)

GEMEENTELIJKE INFRASTRUCTUUR (ACTIES 7B_I_0016 , 7B_J_0010)

Voor het afstroomgebied van de Kleine Aa werd in 2016 geen infrastructuurproject opgenomen voor subsidie via het gemeentelijks investeringsprogramma.

INDIVIDUELE ZUIVERING (ACTIES 7B_I_0075, 7B_I_0017)

In het afstroomgebied van de Kleine Aa werden in 2016 13 IBA's (Kalmthout) goedgekeurd voor subsidie binnen het gemeentelijk investeringsprogramma.

ACTIE 6_E_0051 HERWAARDEREN KLEINE AA EN REALISEREN VAN BOVENSTROOMSE BUFFERING/WATERCONSERVERING IND E VALLEI VAN DE KLEINE AA *(PROVINCIE ANTWERPEN)*

Deze actie is onderdeel van het Triple C-project. Triple C is een interregionaal project (Interreg V – 2 zeeën) tussen Engeland, Nederland en Vlaanderen dat inzet op klimaatadaptatie via een innovatief integraal waterbeheer. Hierbij staat een optimale samenwerking met lokale landbouwers centraal. Het deelproject betreft specifiek de Kleine Aa/Molenbeek en haar stroomgebied in het grensgebied van Kalmthout, Essen en Roosendaal.

De keuze om maatregelen via dit Europees project op en rond de Kleine Aa uit te werken is niet toevallig. Op deze grensoverschrijdende waterloop zijn in het recente verleden reeds verschillende projecten gerealiseerd door zowel de Nederlandse partners als de provincie Antwerpen. Dit project is het logische vervolg om deze beek en het stroomgebied beter in te richten. Deelname aan Triple C is een eveneens een concrete uitwerking van het in 2015 gesloten samenwerkingscharter met de grensoverschrijdende waterbeheerders.

Figuur 17: Stuw op de Kleine Aa ter hoogte van Steenpaal

Het project is opgedeeld in twee delen. Het eerste deel situeert zich aan de Kleine Aa zelf ter hoogte van Steenpaal. Het doel is om de waterhuishouding te verbeteren door het wegwerken van 2 ruilverkavelingsstuwen door het herwaarderen van de waterloop en het nemen van kleinschalige maatregelen op perceelsniveau in samenspraak en op vrijwillige basis met de aangelanden en landbouwers.

Het tweede deel situeert zich in het gehele stroomgebied van de Kleine Aa. Hier worden maatregelen getroffen met focus op de vermindering van een versnelde waterafvoer naar de Kleine Aa en haar zijlopen. Dit zijn eveneens kleinschalige innovatiemaatregelen die samen met de landbouwers worden uitgewerkt. Dit kan gaan over actief peilbeheer d.m.v. stuwtjes in perceelsgrachten of peilgestuurde drainage in percelen, infiltratiegreppels, bufferzones, … . Op Nederlands grondgebied worden gelijkaardige maatregelen uitgewerkt. Hiervoor wordt een grensoverschrijdende Agrobeheergroep in het leven geroepen waarbij landbouwers over de grens kennis kunnen uitwisselen.

De Vlaamse partner in dit project is Agrobeheercentrum ECO². De Nederlandse partners zijn de landbouworganisatie ZLTO en Waterschap Brabantse Delta, beheerder van de Kleine Aa/Molenbeek aan Nederlandse zijde.

Aan Vlaamse zijde is een budget van 520.000 euro voorzien waarvan 60% door het Interreg V wordt gesubsidieerd.

SIGNAALGEBIEDEN

In Essen in het stroomgebied van de Kleine Aa ligt het signaalgebied 'Wildertse Beek'. Het gaat om een groot woonuitbreidingsgebied en een perceel woongebied dat momenteel gebruikt wordt voor landbouwdoeleinden. Een groot deel van het WUG is mogelijk overstromingsgevoelig, enkel een strook van 1 ha langs de Kleine Aa is effectief overstromingsgevoelig. Door de gemeente is dit gebied in het gemeentelijk ruimtelijk structuurplan opgegeven als prioritair te herbestemmen ter vrijwaring van de vallei van de Kleine Aa.

Het signaalgebied werd voorgelegd op de algemene bekkenvergadering van 17 november 2015 waarbij volgende consensus bereikt werd: Het signaalgebied komt (vanuit het watersysteem) niet in aanmerking voor verdere ontwikkeling aangezien ze in overstromingsgevoelig gebied gelegen zijn. Deze startbeslissing werd goedgekeurd door de Vlaamse Regering op 31 maart 2017.

Meer informatie over de signaalgebieden kan u raadplegen op www.signaalgebieden.be.

CONCEPT

BIJSTURINGEN ACTIEPROGRAMMA

Tabel 8: bijsturingen acties Kleine Aa

Actienr	Actietitel	Initiatiefnemer(s)	Betrokkene	Actie ifv KRLW/ORL	Bijsturing (aanpassing/actie wordt geschrapt/ nieuwe actie)	Bijsturing motivatie
6_E_0051	Herwaarderen Kleine Aa en realiseren van bovenstroomse buffering/waterconservering in de vallei van de Kleine Aa	Provincie Antwerpen en Agrobeheercentrum Eco²		ORL	Nieuwe actie	
8A_E_0017	Structuurherstel Kleine Aa door actieve heractivatie van het meanderingsproces	Provincie Antwerpen		KRLW	Geschrapte actie	Actie wordt deels opgenomen in actie 6_E_0051

CONCEPT

2.3.3 Kanalen

BIJSTURINGEN ACTIEPROGRAMMA

Tabel 9: bijsturingen acties Kanalen

Actienr	Actietitel	Initiatiefnemer(s)	Betrokkene	Actie ifv KRLW/ORL	Bijsturing (aanpassing/actie wordt geschrapt/ nieuwe actie)	Bijsturing motivatie
8B_B_0006	Uitvoeren van baggerwerken op het Albertkanaal	De Vlaamse Waterweg nv		KRW		De initiatiefnemer moet worden aangepast van nv De Scheepvaart naar De Vlaamse Waterweg nv
8B_B_0007	Uitvoeren van baggerwerken op het kanaal Bocholt-Herentals	De Vlaamse Waterweg nv		KRW		De initiatiefnemer moet worden aangepast van nv De Scheepvaart naar De Vlaamse Waterweg nv
8B_B_0009	Uitvoeren van baggerwerken op de Zuid-Willemsvaart	De Vlaamse Waterweg nv		KRW		De initiatiefnemer moet worden aangepast van nv De Scheepvaart naar De Vlaamse Waterweg nv
8B_B_0010	Uitvoeren van baggerwerken op het kanaal Briegden-Neerharen	De Vlaamse Waterweg nv		KRW		De initiatiefnemer moet worden aangepast van nv De Scheepvaart naar De Vlaamse Waterweg nv
8B_B_0017	Uitvoeren van baggerwerken op het kanaal Dessel-Turnhout-Schoten	De Vlaamse Waterweg nv		KRW		De initiatiefnemer moet worden aangepast van nv De Scheepvaart naar De Vlaamse Waterweg nv

3 AFBAKENINGEN OVERSTROMINGSGEBIEDEN EN OEVERZONES

Er worden geen overstromingsgebieden en geen oeverzones afgebakend in het kader van het WUP 2016.

CONCEPT

bijlage 1 Advies Investeringsprogramma's van de waterbeheerders[2]

Overeenkomstig de afspraken die hiervoor gemaakt werden binnen de CIW gebeurt de advisering van de investeringsprogramma's (mede) op basis van de informatie die de waterbeheerders hebben aangegeven bij het deel planning in het opvolgingsinstrument ikv de voorbereiding van het WUP.

Voor het advies beoordeelt het bekkenbestuur of (1) de timing voor de uitvoering van de projecten strookt met de doelstellingen, (2) nieuwe acties kaderen binnen de globale visie beschreven in het bekkenspecifieke deel, (3) er specifieke aanbevelingen mbt de uitvoering van projecten en/of werken gegeven kunnen worden vanuit een integrale kijk op het bekken zodat de afstemming met andere waterbeheerders gegarandeerd is.

Algemeen Advies

Het bekkenbestuur stelt vast dat de acties opgenomen op de investeringsprogramma's van de verschillende waterbeheerders passen binnen de krachtlijnen van het integraal waterbeleid en gekoppeld zijn aan een actie uit het stroomgebiedbeheerplan of als een nieuwe actie wordt opgenomen in voorliggend wateruitvoeringsprogramma.

Momenteel worden de investeringsprogramma's van verschillende waterbeheerders onafhankelijk van elkaar opgesteld en ontbreekt een gebiedsgerichte afstemming waardoor acties minder effectief en efficiënt zijn (bv. oplossen vismigratie). Dit betekent onder meer dat het bekkenbestuur de waterbeheerders adviseert om prioriteit te leggen bij een gebiedsgerichte benadering zoals opgenomen in het stroomgebiedbeheerplan en hun meerjarenprogramma maximaal proactief onderling af te stemmen.

Er wordt hierbij uitdrukkelijk gevraagd door het bekkenbestuur Maasbekken om bij de opmaak van de investeringsprogramma's rekening te houden met de visie (prioritaire gebieden en gebiedsgerichte klemtonen) en acties van het SGBP II. De speerpuntgebieden voor het Maasbekken waar de KRW doelen moeten gehaald worden tegen 2021 zijn de Warmbeek, Abeek, Bosbeek en Merkske. De aandachtsgebieden waarvoor deze planperiode stap waar een

[2] Cfr. Decreet Integraal Waterbeleid artikel 27

CONCEPT

significantie vooruitgang moet geboekt worden zijn: Dommel, Lossing, Itterbeek, Berwijn, Mark, Maas en Weerijs. Het bekkenbestuur adviseert alle waterbeheerders om de uitvoering van specifieke acties in speerpuntgebieden en aandachtsgebieden te prioriteren en kritisch verder te zoeken naar verbeteringen voor het beekecosysteem.

Anno 2017, houdt waterbeheer naast het aspect waterkwantiteit ook rekening met de (biologische) waterkwaliteit. Dit kan bv. afwisselend maaien inhouden of het plaatsen van dood hout in de waterloop. Kleine vismigratieknelpunten kunnen vaak ook binnen beheerwerken opgelost worden zonder aparte investeringsprojecten. Er wordt bijgevolg aan alle waterbeheerders een afgestemd beheer gevraagd zonder dat noodzakelijke afvoer hierdoor in het gedrang komt. Dergelijke kleine ingrepen en aanpassingen kunnen afhankelijk van de locatie relatief snel doorgevoerd worden en zijn kostenefficiënt. Deze vraag past in de actie 8A_E_0242: Verbetering van de structuurkwaliteit en de natuurlijke waterhuishouding ifv GET/GEP KRLW door het afstemmen van het waterlopenbeheer en door kleinschalige ingrepen op onbevaarbare waterlopen in het Maasbekken. Hierbij kunnen specifieke inspanningen geleverd worden in beschermde gebieden (cfr. acties 4B_B_0242, 4B_B_0253).

Het bekkenbestuur erkent de huidige inzet van de waterbeheerders ter reductie van het overstromingsrisico, maar vraagt aan VMM, De Vlaamse Waterweg nv, de provinciebesturen en de wateringen om blijvend werk te maken van actiepunten naar aanleiding van de wateroverlast van november 2010 (Cf. CIW rapport “globale evaluatie overstromingen 2010 (www.integraalwaterbeleid.be)), de wateroverlast van juni 2016 en van de uitvoering van de overstromingsrisicobeheerplannen (opgenomen in SGBP 2016-2021). Bij ontwerp en uitvoering van werken of beheer i.k.v. reductie overstromingsrisico’s dient steeds gezocht te worden naar een ecologische meerwaarde, zodat een win-win met de milieu- en/of natuurdoelen kan plaatsvinden. Gezien de budgettaire situatie is kostenefficiëntie en multifunctionaliteit meer dan nodig. Multifunctionele uitwerking is bovendien een uitgangspunt in de waterbeleidsnota die de visie van het waterbeleid in Vlaanderen uitstippelt. Een benadering met optimalisatie van de ecosysteemdiensten kan hierin richting geven. Concreet is verdere reductie van het overstromingsrisico in het Maasbekken van groot belang voor de Dommel, de Maas, de Bosbeek-Witbeek en de Voer.

CONCEPT

De Vlaamse Milieumaatschappij

Tabel 10: lijst projecten projecten VMM

Actienr	Actietitel	Inititatiefnemer(s)	KRLW/ ORL	gebied	Planning 2017	Planning 2018 (of later)
4B_B_0280	Herstel structuurkwaliteit, natuurlijke waterberging en sanering vismigratieknelpunten Abeek en Lossing afwaarts de Zuid-Willemsvaart: afwatering Abeek	Vlaamse milieumaatschappij	KRW	Complex Abeek	Voorbereiding: ecohydrologisch studie voor afwatering Abeek: aanbesteding	Voorbereiding: modellering
4B_E_0295	Structuurherstel en sanering vismigratie in samenhang met bijkomende waterbergingscapaciteit Bosbeek en Witbeek: Slagmolen, Verdeelwerk, Leverenmolen, Volmolen, Dorpermolen	Vlaamse milieumaatschappij	KRW, ROR	Bosbeek - Witbeek	Voorbereiding: scenariomodellering en (eventueel) ontwerp	Ontwerp (en (eventuele uitvoering)
4B_E_0242	Verbetering van structuurkwaliteit en natuurlijke waterhuishouding ifv de IHD's en de GET/GEP KRLW door het afstemmen van het waterlopenbeheer en door kleinschalige ingrepen op onbevaarbare waterlopen (Vlaamse OWL) in het Maasbekken: Vismigratieknelpunt 10004-130 (collector door bedding Bosbeek, Gerbruggenmolen, Aldeneikermolen	Vlaamse milieumaatschappij	KRW, ROR	Bosbeek - Witbeek	In uitvoering via bestek oeverherstel	
6_F_0131 EN 6_H_0007	Gecontroleerde overstromingsggebieden en lokale beschermingsdijken aanleggen opwaarts Neeroeteren	Vlaamse milieumaatschappij	ROR	Bosbeek - Witbeek	Voorbereiding: scenario-doorrekening	Ontwerp
6_I_0024	Inrichten van bypass op de Bosbeek ter hoogte van de Neermolen te Neeroeteren in samenhang met optimalisatie debietsverdeling en lokale bescherming	Vlaamse milieumaatschappij	KRW, ROR	Bosbeek - Witbeek	Voorbereiding: scenario-doorrekening	
8B_B_0024	Lokaal waterdoorvoer verbeteren op de Bosbeek SA Zuid-Willemsvaart	Vlaamse milieumaatschappij	ROR	Bosbeek - Witbeek	Opmetingen waterbodem	

4B_E_0282	Herstel structuurkwaliteit, natuurlijke waterbergingscapaciteit en sanering vismigratieknelpunten op Warmbeek: hermeandering sow Achelse Kluis	Vlaamse milieumaatschappij	KRW	Warmbeek	Voorbereidende fase: grondverwerving, ontwerp, aanvang vergunningsaanvraag	
4B_B_0242	Verbetering van structuurkwaliteit en natuurlijke waterhuishouding ifv de IHD's en de GET/GEP KRLW door het afstemmen van het waterlopenbeheer en door kleinschalige ingrepen op onbevaarbare waterlopen (Vlaamse OWL) in het Maasbekken: vispassage Broekkantmolen	Vlaamse milieumaatschappij	KRW	Warmbeek	Voorbereiding (uitvoering)	In uitvoering
4B_E_0279	Herstel structuurkwaliteit, natuurlijke waterbergingscapaciteit en sanering vismigratieknelpunten op Dommel 1° cat: vispassage Wedelse molen en Kleinmolen, Slagmolen, Bemvaartse molen, kunstwerken wachtbekken Dommel, koker Oude Dommel, Ecologische inrichting Dommel stroomopwaarts Kleinmolen	Vlaamse milieumaatschappij	KRW	Dommel	Haalbaarheidsfase: scenariodoorrekening nodig.	Ontwerpfase groter beekherstelproject; eventueel versnelde uitvoering van Wedelse molen, Kleinmolen en Slagmolen.
4B_D_0225	Saneren van puntlozingen met een relevante impact op strategisch belangrijke waterlopen (tegen 2021 of 2027): Randvoorziening overstort Kenensdijk op Bolissenbeek	Vlaamse milieumaatschappij	KRW	Dommel	ontwerp	In uitvoering
4B_E_0284	Herstel structuurkwaliteit, natuurlijke waterbergingscapaciteit en sanering vismigratieknelpunten op de Mark: Laermolen	Vlaamse milieumaatschappij	KRW	Mark	Voorbereiding; grondverwerving	Voorbereiding; grondverwerving
8A_E_0212	Openleggen van de Jeker te Tongeren	Vlaamse milieumaatschappij, Stad Tongeren	KRW	Aquadra	In uitvoering vanaf najaar 2017.	In uitvoering
6_I_0073	Inrichten van een Bypass op de Voer ter hoogte van centrum's Gravenvoeren en verder onderzoek naar de optimale bescherming van Voeren	VMM	ORL	Aquadra	Voorbereiding: aanbesteding	Uitvoering.

Het valt het bekkenbestuur Maasbekken op dat een relatief groot budget voorzien wordt voor het openleggen van de Jeker. Dit is ontegensprekelijk een mooi project, maar kadert meer in stadvernieuwing en het bevorderen van de belevingswaarde door water dan dat het bijdraagt tot de KRW doelen en de

klemtonen van het Vlaamse waterbeleid. Niettemin stelt het bekkenbestuur tevreden vast dat veel opgenomen acties zijn gelegen in prioritaire gebieden van het SGBP en/of gebieden met aanzienlijk overstromingsrisico. Dit getuigt van een focus van personeel en budget waarvoor het bekkenbestuur Maasbekken al verschillende jaren pleit. Eveneens positief is dat verschillende knelpunten met kleine ingrepen via onderhoudsbestekken (restanten Gerbruggenmolen en Aldeneikermolen) nu worden opgelost. Dit is een positieve evolutie. Het is nu zaak om ook grotere ingrepen zo snel mogelijk tot uitvoering te brengen. Prioritaire acties voor 2017-2018 moeten hierbij zijn:

Warmbeek: Het is cruciaal dat **hermeanderingsproject aan de Achelse Kluis** snel wordt uitgevoerd voor het halen van de KRW doelen tegen 2021. Dit project biedt structuurvariatie in een open tracé van de Warmbeek waardoor de waterplanten hier alle kansen krijgen om uit te groeien tot een gewenste gemeenschap (specifiek habitat 3260). Daarnaast zorgt het beekherstelproject voor extra waterberging binnen de bedding. Het oplossen van het vismigratieknelpunt aan de Broekkantmolen (Neerpelt) geeft de vissen vrij spel in de Warmbeek. Dit is onder meer belangrijk voor de beschermde beekprik waarvoor specifieke instandhoudingsdoelstellingen zijn vooropgesteld in de Warmbeek.

Abeek: de **ecohydrologische studie voor de afwatering van de Abeek** staat al meer dan 5 jaar on hold. Het uitvoeren van deze studie is een cruciale eerste stap en bepaalt mee de focus van het op te starten integraal waterproject 'complex Abeek'. Het bekkenbestuur Maasbekken dringt bij de VMM aan om deze studie nog in 2017 op te starten. Daarnaast wordt gevraagd om in 2017-2018 een oplossing voor de vispassage van de Abroxmolen uit te werken. Het wegwerken van dit knelpunt is strategisch belangrijk voor een relictpopulatie van serpeling tussen N76 en de Zuid-Willemsvaart. Hiermee kan hun areaal uitgebreid worden tot aan de Broekmolen.

Bosbeek: Gezien de wateroverlast van juni 2016 moet op korte termijn het **overstromingsrisico in Maaseik teruggedrongen** worden (6_H_0007, 6_F_0131 en 6_I_0024). Het betreft vnl. Neeroeteren centrum, maar ook t.h.v. de Slagmolen. Het bekkenbestuur vraagt aan de VMM om in 2017 op basis van de scenariomodellering en afstemming met de IHD een ontwerp hiervoor aan te vatten. Te meer omdat in maart 2017 formeel de opdracht aan Aquafin is gegeven om de saneringsinfrastructuur in het gebied verder te optimaliseren (project op OP2018). Daarnaast lopen ook andere acties ter verbetering van de waterkwaliteit (GIP dossier Houwstraat) en vertraagde afvoer.

Voor het halen van de milieukwaliteitsdoelstellingen kunnen er gelijktijdig oplossingen geboden worden aan verschillende vismigratieknelpunten (4B_E_0295). Het uitgangspunt is om de bovenloop van de Bosbeek te verbinden met de Maasvallei via de Witbeek. Het bekkenbestuur van het Maasbekken vraagt aan de VMM om concreet volgende maatregelen in 2017 en 2018 uit te werken: het aanleggen van overstromingsgebieden stoomopwaarts Neeroeteren, de bypassen aan de Neermolen, de Dorpermolen en de Slagmolen, en het optimaliseren van de verbinding Bosbeek en Witbeek waarmee ook

de vismigratieknelpunten aan de Volmolen en de Levermolen worden omzeild.

Dommel: De visie van het SGBP voor de Dommel voorziet in eerste instantie een **verbetering van de fysisch- chemische waterkwaliteit**. De renovatie van RWZI Eksel opgedragen via het OP2018 en het opgestarte project IMPAKT zijn hierin belangrijk om de rioleringsinfrastructuur te optimaliseren. Hoewel IMPAKT in de eerste plaats voornamelijk een gerichte meetcampagne omvat, wordt binnen het project door de VMM en Aquafin nv ook een randvoorziening uitgewerkt op een veel werkend overstort. Het bekkenbestuur vraagt om naast deze ingreep ook op andere locaties bijkomende verbeteringen te realiseren op korte termijn (bv. met flexibele overstortdrempels, …).

Mark: Een beekherstelproject met ondermeer het **aantakken van oude meanders en de vispassage aan de Laermolen** werd reeds aangekondigd op een vorige investeringsprogramma. Het bekkenbestuur vraagt de VMM om dit project nu te concretiseren. Deze verbetering van de beekstructuur is niet alleen nodig voor de Mark maar eveneens relevant voor speerpuntgebied Merkske (zijloop van de Mark). De toestand van het Merkske kan niet los gezien worden van de Mark. Het betreft één rivierecosysteem. De Laermolen vormt het laatste migratieknelpunt op de Mark en verhindert de verbinding tussen de vallei van het Merkske en het ecologisch interessante trajecten op de Mark gelegen in de bovenlopen. Een beekherstelproject laat meer soorten toe en biedt mogelijkheden om hun areaal uit te breiden en grotere populaties aan te nemen waardoor ze meer weerstand kunnen bieden. Het oplossen van dit knelpunt wordt als prioritair beschouwd in het afstroomgebied en ANB meldt dat een co-financieringsvoorstel hiervoor kan ingediend worden bij de Provinciale Visserijcommissie Antwerpen.

De Vlaamse waterweg nv

Tabel 11: lijst projecten De Vlaamse Waterweg nv

Actienr	Actietitel	Inititatiefnemer(s)	KRLW/ ORL	Gebied	Planning 2017	Planning 2018 (of later)
6_B_0003	Realisatie van een woningvrij winterbed van de Gemeenschappelijke Maas	De Vlaamse Waterweg nv	ORL	Gemeenschappelijke Maas	Werken in uitvoering	Werken in uitvoering
6_F_0128	Verhogen van de veiligheid langsheen de Gemeenschappelijke Maas door uitvoeren van rivierverruiming	De Vlaamse Waterweg nv	ORL	Gemeenschappelijke Maas	Werken in uitvoering	Werken in uitvoering

CONCEPT

Hoge afvoeren op de Maas in de winter gaan soms gepaard met overstromingen die zich tot ver buiten de maasplassen kunnen verspreiden. Omwille van het mijnverzakkingsgebied is het overstromingsrisico (=kans x schade) groot. Het is dus zeer belangrijk dat er geïnvesteerd wordt in hoogwaterbescherming en dat het overstromingsrisico wordt gereduceerd, te meer in het licht van de klimaatverandering. Het bekkenbestuur stemt in met het huidige investeringsprogramma van De Vlaamse Waterweg nv langs de Gemeenschappelijke Maas. Er wordt bij de infrastructuurwerken gevraagd om maximaal af te stemmen met de vooropgestelde milieu- en natuurdoelen voor de Gemeenschappelijke Maas.

Lokale waterbeheerders Maasbekken Oost

Provincie Limburg

Tabel 12: lijst projecten provincie Limburg

Actienr	Actietitel	Inititatiefnemer(s)	KRLW/ ORL	gebied	Planning 2017	Planning 2018 (of later)	advies Bekkenbestuur
8A_C_0595	Oplossen vismigratieknelpunt Keyartmolen	Provincie Limburg	KRW	Complex Abeek (AG Itterbeek	Voorbereidende fase: Prijsaanvraag opmaak archeologienota, ontwerp aanpassen omgevingsvergunning, bestek en raming opmaken	uitvoering	
6_F_0271	Aanleg overstromingszone + oplossen vismigratieknelpunt op de Vrietselbeek in Dilsen-Stokkem	Provincie Limburg	KRW, ROR	Centrale Maasvlakte	Haalbaarheidsfase: Effectieve noodzaak nagaan, dossier grondaankoop opstarten	Voorbereidende fase	
8A_A_0047	Koppeling van de Vrietselbeek met haar brongebied door de voeding met opgepompt	Provincie Limburg, nv De Scheepvaart	KRW	Centrale Maasvlakte	Studiefase: Aanleg leiding, aansluiting op verdeelput en	Uitvoeing 2018-2019	Verdeelput is reeds voorzien door De Vlaamse Waterweg nv. Er is rekening gehouden met het advies van bekkenbestuur op het IP2016 van De

	grondwater				herprofilering van Vrietselbeek waar leiding uitkomt nog uit te voeren		Vlaamse Waterweg nv om dijkherstelwerken af te stemmen op dit project
8A_E_0289	Herinrichting Kikbeek tussen Dr Haubenlaan en Oude Bunders	Provincie Limburg	KRW	Centrale Maasvlakte	Haalbaarheidsfase	vergunningsfase	
8A_E_0288	Aanleg watertapping Langbroeksbeek	Provincie Limburg	KRW	Centrale Maasvlakte	Haalbaarheidsfase	Voorbereidende fase	
	uitbreiding afwaartse wachtbekken op de Beek in Diets-Heur	Provincie Limburg	ROR	Aquadra regio			
6_I_0076	Aanleg gescheiden rioleringsstelsel en openleggen van de Beek in Diets-Heur	Provincie Limburg, Stad Tongeren, Infrax, Aquafin	KRW	Aquadra regio	Bespreking verdeling van de kosten lopende		
8A_E_0299	Verlegging en herinrichting van de Voer in Voeren (Schoppem)	Provincie Limburg	KRW	Aquadra regio	Voorbereiding: o.a. grondverwerving	uitvoering	Uitvoering werken in combinatie met rioleringswerken; Werken uit noodzaak door verzakking weg

Watering De Dommelvallei

Tabel 13: lijst projecten watering De Dommelvallei

Actienr	Actietitel	Inititatiefnemer(s)	KRLW/ ORL	gebied	Planning 2017	Planning 2018 (of later)	opmerkingen
8A_E_0293 (nieuw)	Herinrichting van de Dommel en de Kleinbeek in Peer	Watering De Dommelvallei	KRW	Dommel	uitvoering		
8A_E_0294 (nieuw)	Herinrichting van de Bollisenbeek door deze te verleggen naar haar oude bedding in Hechtel-Eksel en Peer	Watering De Dommelvallei	KRW	Dommel	voorbereiding		

Watering De Vreenebeek

Tabel 14: lijst projecten watering De Vreenebeek

Actienr	Actietitel	Inititatiefnemer(s)	KRLW/ ORL	gebied	Planning 2017	Planning 2018 (of later)	opmerkingen
5B_E_0060	Analyse van hydromorfologische ontwikkelingsmogelijkheden en uitvoering van meest gepaste structuurherstel voor de Warmbeek (2e cat) en zijlopen	Watering De Vreenebeek, prov Limburg	KRW	Warmbeek	Uitvoering (plaatsen dood hout, aangepast beheer).		

Watering Het Grootbroek

Tabel 15: Lijst projecten Watering Het Grootbroek

Actienr	Actietitel	Inititatiefnemer(s)	KRLW/ ORL	gebied	Planning 2017	Planning 2018 (of later)	opmerkingen
8A_E_0063	Beheer beverdammen	Watering Het Grootbroek	ORL/KRW	Complex Abeek, Witbeek	In uitvoering	In uitvoering	

Het bekkenbestuur van het Maasbekken stelt vast dat er op de investeringsprogramma's van de lokale waterbeheerders van Maasbekken Oost relatief weinig investeringen binnen speerpuntgebieden en aandachtsgebieden gepland zijn. Acties op de zijlopen van de Gemeenschappelijke Maas (Kikbeek, Vrietselbeek) kunnen wel bijdragen tot de ecologische verbindingszones vanuit de Maas en kunnen onrechtstreeks ook bijdragen tot een meer gebalanceerd rivierecosysteem.

Het bekkenbestuur herhaalt haar oproep uit vorige adviezen voor de lokale waterbeheerders om ook in bovenlopen van speerpunt- en aandachtsgebieden in te zetten op concrete investeringen en ecologisch beheer ter ondersteuning van de doelstellingen in deze speerpuntgebieden. Dit vraagt proactief en kritisch verder te zoeken naar verbeteringen voor het beekecosysteem. Voor de Warmbeek is hiervoor in 2014 een analyse gebeurd met een voorstel van concrete maatregelen in 2014. Een aantal van die voorstellen werden opgenomen voor uitvoering (8A_E_0063), andere verdienen zeker nog aandacht.

De **Itterbeek** opwaarts het verdeelwerk kent een goede waterkwaliteit. Door de structuurkwaliteit te verbeteren kan er snel een ecologische winst gemaakt worden. Het bekkenbestuur adviseert daarom om op korte termijn de resterende vismigratieknelpunten weg te werken zodat een effectieve ecologische verbinding ontstaat tussen de habitatrichtlijngebieden. Het bekkenbestuur Maasbekken juicht daarom het project aan de Keyartmolen toe, maar vraagt tegelijkertijd om ook de **resterende knelpunten te saneren of de vistrappen te optimaliseren** (Kasteelmolen, Slagmolen en Rooiermolen). Daarnaast dient onderzocht te worden hoe de **structuurkwaliteit binnen de habitatrichtlijngebieden** (Itterbeek met Brand, Jagersborg en Schootsheide en Bergerven) verder kan verbeteren opdat de biologische waterkwaliteit alle kansen krijgt op het lokale waterlichamen van de Itterbeek. Voor het Vlaamse OWL dient eerst verder ingezet te worden op een verbetering van de fysisch-chemische waterkwaliteit.

Witbeek: Voor een robuuste natuurverbinding via de Witbeek tussen de bovenloop van de Bosbeek en de Maas, is een **verbetering van de structuurkwaliteit** op de Witbeek nodig: minstens het oplossen van de resterende vismigratieknelpunten (Diestersteenweg, bodemval aan het Kanaal) en het creëren van ecologische stapstenen tussen Kessenich en Neeroeteren. Het actieplan van het integraal waterproject Bosbeek-Witbeek heeft in dit opzicht een actie geformuleerd om dit verder te onderzoeken binnen het habitatrichtlijngebied Jagersborg voor de Witbeek en Schaagterziep. Tegelijk met het terugdringen van de wateroverlast kan binnen dit gebied gezocht worden naar het vergroten van de waterconservering (dempen van grachten zodat minder snel water naar de Witbeek gaat) en/of eventueel bijkomende waterberging voor de Witbeek. Eveneens in het kader van de wateroverlast adviseert het bekkenbestuur om de overwelving van de Witbeek onder de Diestersteenweg te vergroten opdat deze niet langer opstuwing naar Neeroeteren veroorzaakt. Gezien aquafin de renovatie van Collector Kinrooierdijk plant, met herstel in open sleuf onder de gewestweg adviseert het bekkenbestuur Maasbekken om deze opportuniteit te benutten voor het vergroten van de doorsteek waarbij ook het vismigratieknelpunt kan gesaneerd worden.

De Abeek is sterk gefragmenteerd op het lokaal waterlichaam (o.a. Genamolen, molen Mariendal, Binkermolen, Reppelmolen, Neermolen). Het bekkenbestuur vraagt provincie Limburg en de Watering De Vreenebeek om op **korte termijn te onderzoeken of deze knelpunten kunnen opgelost worden en om concrete oplossingen uit te werken**.

Voer: De aanleiding van de herinrichting van de Voer is de verzakking van de aanliggende weg. Het betreft een relatief klein project dat zal leiden tot een geringe verbetering van de structuurkwaliteit van de Voer en het effect op de biologische kwaliteitsparameters zal vermoedelijk beperkt zijn. **Het strekt tot aanbeveling om bij het ontwerp maximaal rekening te houden met de habitateisen van de gewenste en de aanwezige beschermde soorten** (bv. beekdonderpad). Mogelijks kunnen gelijktijdig op andere trajecten kleine ingrepen binnen de bedding uitgevoerd worden. Dergelijke opportuniteiten zouden mee onderzocht moeten worden. Een verdere verruwing en vertraagde afwatering is eveneens gewenst voor het terugdringen van de overstromingsrisico's, maar vermoedelijk biedt dit project weinig kansen. Gezien de herhaaldelijke wateroverlast in het verleden dienen de verschillende waterbeheerders alleszins

nog maatregelen uit te werken voor een vertraagde afvoer en buffering opwaarts 's Gravenvoeren.

De Beek: Bijkomende waterberging op de Beek in Diets-Heur: Dit project wordt als positief onthaald door het bekkenbestuur Maasbekken omdat in het verleden de dorpen Diets-Heur en Vrerem al te kampen hebben gehad met wateroverlast. Het is duidelijk dat onder andere meer ruimte voor water moet voorzien worden om de overstromingsrisico's terug te dringen. **Gezien de Beek vanuit Wallonië komt moet er grensoverschrijdend in overleg worden gegaan om oplossingen (vertraagde afvoer, buffering,…) met Waalse partners te vinden.** Dergelijk overleg kan aanvatten binnen de GoW Jeker - Geul.

Lokale waterbeheerders Maasbekken Noord

Provincie Antwerpen

Tabel 16: lijst projecten Provincie Antwerpen

Actienr	Actietitel	Inititatiefnemer(s)	KRLW/ ORL	gebied	Planning 2017	Planning 2018 (of later)	opmerkingen
6_E_0051	Herwaarderen Kleine Aa en realiseren van bovenstroomse buffering/waterconservering in de vallei van de Kleine Aa	Provincie Antwerpen	ORL	Kleine Aa	In uitvoering	In uitvoering	
8B_B_0046	Uitvoering van sedimentruiming op de onbevaarbare waterlopen op de 2e catogorie in het Maasbekken	Provincie Antwerpen,Provincie Limburg	KRLW	Mark & Merkske	Doorlopend (in 2017 zal een slibruiming gebeuren op de Kleine Mark en Stjozefloop in Rijkevorsel)	doorlopend	

CONCEPT

Watering Beneden Mark

Tabel 17: lijst projecten watering Beneden Mark

Actienr	Actietitel	Inititatiefnemer(s)	KRLW/ ORL	gebied	Planning 2017	Planning 2018 (of later)	opmerkingen
6_F_0240	Creëren van waterberging ter hoogte van Blauwputten en Leiloop door aanleg bufferbekken of overstromingszone aan Transportzone of Meersel-Dreef	Provincie Antwerpen	ORL+KRW	Blauwputten Leyloop (Mark)	haalbaarheidsfase	studiefase	

Het bekkenbestuur van het Maasbekken stelt vast dat er geen actie is opgenomen binnen speerpuntgebied en slechts enkele binnen aandachtsgebied Mark vnl in functie van waterberging. Het bekkenbestuur herhaalt haar oproep uit vorige adviezen voor de lokale waterbeheerders om in bovenlopen van speerpunt- en aandachtsgebieden in te zetten op concrete investeringen en ecologisch beheer ter ondersteuning van de specifieke milieukwaliteitsdoelstellingen. Dit vraagt proactief en kritisch verder te zoeken naar verbeteringen voor het beekecosysteem. Concreet vraagt het bekkenbestuur aan de waterbeheerders van het Merkske om in 2017 en 2018 concrete maatregelen te formuleren en uit te voeren om de waterhuishouding en stromingsvariatie voor het Merkske, Noordermark en Markske verder te herstellen. Dit kan gebeuren via het proces van het integraal waterproject Merkske.

Actie 8A_C_0018 - Wegwerken van vismigratieknelpunt voor waterlichaam Heerlese Loop wordt voorgesteld voor defintieve schrapping uit de actielijst. Het bekkenbestuur vraagt hiervoor grondige motivatie. Te meer omdat het stroomafwaarts gedeelte van de Heerlese Loop in SBZ-H ligt, er verschillende vismigratieknelpunten zijn op de Heerlese Loop en een grondige analyse i.k.v. 8A_E_0067 'Analyse van hydromorfologische ontwikkelingsmogelijkheden en uitvoering van structuurherstel voor de Heerlese Loop' (nog niet opgestart) mogelijks nog potentieel aantoont.

Voor wat betreft het creeëren van berging op de Blauwputten en Leiloop om wateroverlast aan Transportzone Meersel Dreef te vermijden dringt het bekkenbestuur erop aan om maximaal brongericht de problematiek aan te pakken, dit grensoverschrijdend af te stemmen en tevens ook het waterkwaliteit probleem komende van de transportzone aan te pakken. Dit vraagt in eerste instantie berging op de transportzone zelf, met de nodige beveiliging naar milieu-incidenten. Dit vraagt dus afstemming met stad Hoogstraten, de eigenaar van het bedrijventerrein (IOK), provincie Antwerpen en waterschap Brabantse Delta.

bijlage 2 Advies Optimalisatieprogramma 2019 - 2023[3]

Het bekkenbureau Maasbekken brengt voor het OP 2019-2023 onderstaand advies uit over de investeringprojecten voor de bovengemeentelijke waterzuiveringsinfrastructuur die zijn opgenomen op het indicatieve gedeelte (incl. projecten buiten programma) van het OP 2018-2022 en over nieuwe projecten gedefinieerd door bijvoorbeeld de VMM, de NV AQUAFIN, het GTO of het bekkenbestuur.

Het bekkenbureau Maasbekken vraagt aan de VMM om bij de selectie van de projecten voor opname in het (op te dragen gedeelte van het) Optimalisatieprgramma (OP) 2019-2023 rekening te houden met de hieronder voorgestelde prioritering. De projecten in Tabel 18 zijn weergegeven in rangorde conform de toegepaste toetsingsmethodiek. Het bekkenbureau is dus vragende partij om preferentieel de bovenaan gesitueerde projecten te programmeren op het OP 2019. Het advies wordt dus hoofdzakelijk door deze rangorde gevormd. Onderscheid wordt gemaakt tussen projecten die klaar zijn voor uitvoering (KU) en in principe vastgelegd kunnen worden in 2019 en projecten die omwille van praktische redenen niet klaar zijn voor uitvoering (NKU), bv omdat nog bijkomend onderzoek nodig is of omdat het gemeentelijk voorbehoud nog niet voldaan is. Projecten met status NKU kunnen niet opgedragen worden.

Tabel 18: Leidingprojectenkorf en rangorde advies OP 2019-2023

Project nr.	Projectomschrijving	Gemeente	Zuiveringsgebied	Type project	Raming kostprijs	Milieu impactscore	SPG/AG	Score pragmat. toets	Status	Eindscore
Aq 5065	RWA doorvoer Noordermark	Baarle hertog	Zondereigen	RWA	309.505,0	5,5	5	1,5	KU	12
nieuw	Optimalisatie stelsel voor reductie overstortwerking op Abeek en Itterbeek: studie-	Bree, Kinrooi	Bree	Studie	0 euro	5	5	1,5	KU	11,5

[3] Cfr. Decreet Integraal Waterbeleid artikel 27

	opdracht									
23170	Doorvoer vuilvracht zondereigen naar RWZI Merksplas	Merksplas	Merksplas	collector	1.361.643,0	5,5	5	0,5	KU	11
22621	Collector Hal (Hoogstraten)	Hoogstraten	Hoogstraten	aansluiting	876.000,0	4	5	0,5	NKU	9,5
22628	Collector Hoekeinde (Merksplas)	Merksplas	Merksplas	aansluiting	3.539.866,7	3,5	4	1,5	NKU	9
23300	Collector Kuilenstraat	Bree	Bree	aansluiting	705.388,1	3,5	5	0,5	NKU	9
2112	Bufferbergingsbekken Kaulillerweg - Elvenweg (Peer)	Peer	Bocholt	optimalisatie overstort - bouw BBB	960.000,0	2,5	5	0,5	NKU	8
22635	Optimalisatie overstort Op de Kippen	Peer	Peer	optimalisatie	310.804,0	3	3	0,5	NKU	6,5
22633	Collector Slijktraat - Lokaal Pact (Wuustwezel)	Wuustwezel	Kalmthout	aansluiting	188.000,0	2	3	1	NKU	6
23298	Collector Neervenweg	Wuustwezel	Loenhout	aansluiting	1.017.685,9	2	3	1	NKU	6
22619	Collector Loenhoutseweg - lokaal pact (Hoogstraten)	Hoogstraten	Hoogstraten	aansluiting	324.800,0	2	3	0,5	NKU	5,5
22615	Collector Maxburgdreef Hoogstraten	Hoogstraten	Hoogstraten	aansluiting	1.628.000,0	1,5	3	1	NKU	5,5
22616	Collector Terbeeksestraat (Hoogstraten)	Hoogstraten	Hoogstraten	aansluiting	399.200,0	1,5	3	0,5	NKU	5
22620	Collector Heerle (Hoogstraten)	Hoogstraten	Hoogstraten	aansluiting	996.000,0	1,5	3	0,5	NKU	5
22617	Collector Achteraard (Hoogstraten)	Hoogstraten	Hoogstraten	aansluiting	2.737.993,0	1	3	0,5	NKU	4,5
22474	Collector Steenweg op Rijkevorsel (gevangenis	Merksplas	Merksplas	aansluiting	823.488,5	1	3	0,5	NKU	4,5

	Merksplas)									
22653	Collector Helhoek Rijkevorsel)	Rijkevorsel	Hoogstraten	aansluiting	5.688.000,0	1	3	0,5	NKU	4,5
22345	Afkoppen Ruiterstraat te Uikhoven	Maasmechelen	Lanaken	Afkoppeling	667.484,1	3,5	1	0	NKU	4,5
22969	Collector Hybergsebaan - Eekhoornlaan (Wildert - Essen)	Essen	Kalmthout	aansluiting	572.695,5	3	0	1	NKU	4
/	Afkoppelen parasitair debiet Salvatorstraat Hamont	Hamont-Achel	Hamont	afkoppeling	90.996,0	3,5	0	0,5	KU	4
22637	PS en PL Koetestraat (Maasmechelen)	Maasmechelen	Eisden	optimalisatie project		2	1	1	KU	4
23292	Aansluiting Maastrichtersteenweg	Tongeren	Tongeren	Aansluiting	4.485.411,0	3	0	1	NKU	4
2133	Afkoppeling Weijerkensbeek	Bilzen	Riemst	afkoppeling - optimalisatie	2.368.506,0	2,5	0	1	?	3,5
23295	Collector Bevrijdingstraat	Brecht	Brecht	aansluiting	161.275,5	1	2,5	-0,5	NKU	3
22608	Collector Schanker (Essen)	Essen	Essen	aansluiting	809.438,9	2	0	1	NKU	3
22652	Collector Mierdsedijk-Hoenderweg (Ravels)	Ravels	Poppel	aansluiting	899.159,8	2,5	0	0,5	NKU	3
9116	Optimalisatie overstorten opwaarts RWZI Hamont	Hamont	Hamont	studie	0 euro	2,5	0	0,5	KU	3
1270	Afkoppelingsproject Guldendael-Bovenstraat-Caestertweg	Riemst	Maastricht	afkoppeling	1.401.821,0	2	0	1	NKU	3
10067	Optimalisatie zuiveringsgebied Essen	Essen	Essen	optimalisatie	505.000,0	1,5	0	1,25	KU	2,75
22634	Collector Duinenstraat - Lokaal Pact - (Wuustwezel)	Wuustwezel	Kalmthout	aansluiting	712.800,0	1,5	0	1	NKU	2,5

22626	Collector Heikantstraat (Kalmthout)	Kalmthout	Kalmthout	aansluiting	665.600,0	2	0	0	NKU	2
23299	collector Grootbeersel	Kinrooi	Kinrooi	aansluiting	185.804,9	2	0	0	NKU	2
23008	Collector Schriek (Essen) (samen met 23056)	Essen	Essen	aansluiting (renovatie collector)	1.370.828,8	1,5	0	0,25	NKU	1,75
23004	Duinenstraat Zuid - Loc.Pact (Wuustwezel)	Wuustwezel	Kalmthout	aansluiting	279.652,8	1,5	0	0,25	NKU	1,75
23166	Renoveren persleiding Hegge - Verbindingsweg (Ravels)	Ravels	Poppel	renovatie	1.265.140,2	1	0	0,5	KU	1,5
1124	Renovatie collector Bekaertlaan - Nijverheidslaan	Dilsen-Stokkem	Dilsen	renovatie	5.932.093,0	0,5	1	0	NKU	1,5
22607	Collector Dreveneind - Scham	Essen	Essen	aansluiting	1.656.993,8	1	0	0,25	nku	1,25
23056	Collector Schriek zijtak	Essen	Essen	aansluiting (renovatie collector)	326.554,4	0,5	0	0	NKU	0,5

Tabel 19: Leidingprojectenkorf en rangorde advies OP 2019-2023

Project nr.	Projectomschrijving	Gemeente	Zuiveringsgebied	Type project	Raming kostprijs	Milieu impactscore	SPG/AG	Score pragmat. toets	Status	Eindscore
RWZI Poppel	Uitbreiding/Renovatie RWZI Poppe	Ravels	Poppel	optimalisatie		4,5	0	1,5		6

Prioritaire projectenlijst (10 hoogst gerangschikte leidingprojecten)

De scores zijn weergegeven in bovenstaande tabel: het betreft een score voor milieu-impact, een score volgens prioritering stroomgebiedbeheerplan en een pragmatische score. De milieu-impacttoetsing is gebaseerd op een kaart die het volgende in overweging neemt: overstromingsgebieden, ecologisch waardevolle gebieden en waterlopen, waterbodems, water voor de mens en bovenlopen. Projecten met ontvangende waterlopen in speerpuntgebieden en aandachtsgebieden krijgen respectievelijk score 5 of score 3. Hiervan kan afgeweken worden in specifieke situaties: de impact wordt kleiner ingeschat, bv. het project ligt ver van hoofdwaterloop of debiet waterloop is dermate groot (o.a. Maas) De motivatie is voor de 10 hoogst gerangschikte projecten hier opgenomen.

Specifieke motivatie voor de 10 hoogst gerangschikte projecten:

- AQ 5065 (OF 6065) - RWA DOORVOER NOORDERMARK

Overstort van KWZI Zondereigen werkt enorm veel met in sommige periode bijna continue lozing van verdund afvalwater. Ondanks eerdere afkoppelingsprojecten (22239) blijft aanzienlijke overstortwerking. Eind 2015 werd de tweede afkoppelingsfase gerealiseerd maar het afgekoppelde hemelwater sluit opnieuw aan op het bestaande gemengde stelsel dat aansluit op de RWZI Zondereigen. Een laatste fase van afkoppeling via GIP dossier A209003 moet nog gerealiseerd worden, maar ligt stil. Dergelijke afkoppeling of voorgestelde RWA doorvoer is gezien de nutriëntenvracht op de Noordermark cruciaal, maar ook in het licht van het integraal waterproject Merkske relevant. Complementair werd via ruilverkaveling Zondereigen de nutriëntenvracht op de Noordermark teruggedrongen, met ingericht met oog op een natuurlijk beeddallandschap waarbij de waterkwaliteit van belang is. Bovendien leidt de verdunning tot verminderde werking van de KWZI Zondereigen (of na suprematie: RWZI Merksplas). Dit project hangt deels samen met 23170, maar zelfs na 23170 blijft OS op Noordermark werken. Afkoppeling van de RWA is daarom meer prioritair en een oplossing dient op korte termijn gezocht worden.

- NIEUW - OPTIMALISATIE STELSEL VOOR REDUCTIE OVERSTORTWERKING OP ABEEK EN ITTERBEEK: STUDIEOPDRACHT

Ter hoogte van Meeuwen zijn een tiental overstorten op de Abeek. Ook op de Itterbeek zijn afwaarts Gruitrode meerdere overstorten waarvan sommige

amper een drempel hebben. De impact van de overstortwerking is waarschijnlijk groot op de ecosystemen van Abeek en de Itterbeek. Het betreft o.a. bovenlopen die kwetsbaar zijn voor overstortwerking, in habitatrichtlijngebied (of net opwaarts ervan) en aangeduid voor vismigratie. Een doorlichting van het stelsel met het formuleren van het stelsel is complementair aan de lopende screeningen voor Abeek en Itterbeek. Dit is eveneens een noodzakelijk onderdeel van het integraal waterproject dat op korte termijn wordt opgestart voor dit gebied. Gezien de timing van de vooropgestelde KRW doelen voor deze gebieden dienen de knelpunten zsm geïdentificeerd en maatregelen geformuleerd te worden. Een optimalisatie van het stelsel is bovendien complementair aan de renovatie van RWZI Bree die in uitvoering gaat.

- 23170 - DOORVOER VUILVRACHT ZONDEREIGEN NAAR RWZI MERKSPLAS

Het overstort aan KWZI Zonderiegen stort regelmatig over. Het betreft bovendien een verouderderde installatie die nipt de normen haalt. Bij verdere gemeentelijke projecten zal de norm waarschijnlijk niet meer gehaald worden. Het effluent heeft ook impact op de Noordermarkt die sterk bijdraagt tot nutriëntenvracht op Merkske. Beste oplossing is om KWZI te supprimeren en aan te sluiten op RWZI Merksplas. Complementair werden opwaarts via een RVK nutriënten teruggedrongen met doel op beekdallandschap in vallei van de Noordermark. Doorvoer van vuilvracht is minstens aan de orde wanneer renovatie of uitbreiding KWZI noodzakelijk is. In functie van speerpuntgebied verdient het echter een snellere aanpak. Gemeente Merksplas adviseerde in 2016 om het project ook prioritair te beschouwen.

- 22621 - COLLECTOR HAL (HOOGSTRATEN)

Dit project ter verbetering van de waterkwaliteit is complementair aan acties voor herstel waterlopen en natuurlijke waterhuishouding in de valleien (Merkske en Mark). De zuiveringsgraad in het gebied is relatief laag en uitbouw is nog noodzakelijk. Dit is het meest relevante bovengemeentelijke aansluitingsproject voor het Merkske. Momenteel wachten op indienen van dossier door Stad Hoogstraten / Pidpa dat voorbehoud vormt.

- 22628 - COLLECTOR HOEKEINDE (MERKSPLAS)

Dit project omhelst een relatief groot gebied met relatief grote vuilvracht binnen het afstroomgebied van Mark en Merkske (te meer indien gemeentelijk voorbehoud in rekening wordt gebracht). Vooral op de Mark dient deze planperiode de waterkwaliteit te verbeteren te meer omdat afwaarts een ruilverkavelingsproject voor (half)natuurlijk beekdallandschap in voorbereiding is. De zuiveringsgraad in het gebied is relatief laag (onder VI. Gemiddelde) en

CONCEPT

verdere uitbouw is relevant. Wachten op indienen voorbehoud.

- 23300 - COLLECTOR KUILENSTRAAT

Het project zal het lozingspunt op de Soerbeek saneren, wat een positief effect heeft op het milieu (SBZ-H gebied, prioritair voor vismigratie,…). De Soerbeek is een zijrivier van de Abeek, dat is aangeduid als speerpuntgebied. Op basis van de IE en effectief lozingspunt is dit een belangrijk aansluitingsproject in het afstroomgebied. Er is een groot gemeentelijke voorbehoud om overnamepunt te bereiken, omwille van gespreide bebouwing. Een aanvraag werd hier ondertussen voor ingediend, maar is momenteel nog in behandeling.

- 2112 - BUFFERBERGINGSBEKKEN KAULILLERWEG - ELVENWEG (PEER)

De Milieu-impact is hier berekend voor de Kleine Broekbeek, een bijloop van de Warmbeek die zelf een hogere MI score heeft. De impact tot de Warmbeek moet bekeken worden evenals de frequentie van overstorting. Het overstort wordt sinds sept 2016 bemeten, en een project loopt om de impact van overstorten op het watersysteem te bepalen (IMPAKT!). De bouw van een randvoorziening aan het overstort Elvenweg is een voorwaarde voor reeds opgedragen project 23003. Het globale plaatje moet echter in rekening worden gebracht. Wat is het overstortvolume na werken aan RWZI Bocholt en de verdere afkoppeling? Zijn er alternatieven voor overstorting? Kan overstorting gereduceerd worden of de impact op het waterloopsysteem (lagere OS frequentie, verdere buffering (open of gesloten), nazuivering in open bekken (openleggen effuentleiding), of gedeeltelijk afvloeiing buiten speerpuntgebied). Voor 23003 moet bekeken worden of deze kan gesplitst worden opdat afkoppeling kan plaatsvinden en het wervelventiel later indien er duidelijkheid is impact overstort en mogelijke randvoorziening.

- 22635 - OPTIMALISATIE OVERSTORT OP DE KIPPEN

Zuiveringsgebied Peer kampt met ernstige verdunning in het stelsel en overstortwerking naar de waterlopen. Mogelijks problematiek deels opgelost via GIP project. Eerst blijkt aanpassing hydronautstudie nodig te zijn om noodzaak project te bepalen. Daarnaast loopt het IMPAKT project om effect van overstort op watersysteem te bepalen.

- 22633 - COLLECTOR SLIJKTRAAT - LOKAAL PACT (WUUSTWEZEL)

CONCEPT

De zuiveringsgraad is beperkt en uitbouw rioleringsinfrastructuur is noodzakelijk. Op de Weerijs werden de voorbije planperiode heel wat vismigratieknelpunten opgelost, maar omwille van beperkte waterkwaliteit (en structuurkwaliteit) blijven goede resultaten voor de vismgemeenschap achterwege. De waterkwaliteit dient in eerste instantie voor dit aandachtsgebied te verbeteren..

- 23298 - COLLECTOR NEERVENWEG

De zuiveringsgraad is beperkt en uitbouw rioleringsinfrastructuur is noodzakelijk. Op de Weerijs werden de voorbije planperiode heel wat vismigratieknelpunten opgelost, maar omwille van beperkte waterkwaliteit (en structuurkwaliteit) blijven goede resultaten voor de vismgemeenschap achterwege. De waterkwaliteit dient in eerste instantie voor dit aandachtsgebied te verbeteren.

Andere adviserende standpunten

Voorliggend advies werd voorbereid door het bekkensecretariaat. Het werd samen met het WUP 2016 op 20/04/2017 en 21/04/2017 besproken op het ambtelijk bekkenoverleg Maasbekken voor inhoudelijke input m.b.t. de pragmatische toetsing. Op 26/04/2017 werd het ontwerpadvies aan het bekkenbureau overgemaakt voor goedkeuring. Het bekkenbureau bracht hierbij volgend advies uit:

1) Het bekkenbureau van het Maasbekken vraagt aan de Vlaamse Milieumaatschappij (VMM) om bij de selectie van projecten voor opname in het (op te dragen gedeelte van het) optimalisatieprogramma (OP) 2019-2023 rekening te houden met de voorgestelde prioritering met bijhorende motivatie.

2) Het bekkenbureau Maasbekken vraagt aan de VMM dat, indien er zich belangrijke potenties voor waardevolle projecten voordoen, er proactief naar de gemeenten gecommuniceerd wordt omtrent de modaliteiten van het lokaal pact. Dit kan sommige gemeenten misschien motiveren tot het indienen van rioleringsdossiers, waarbij een extra financiering bovenop de reguliere begrotingsbudgetten mogelijk de doorslag kan geven.

3) Het bekkenbureau Maasbekken dringt er bij de respectievelijke gemeenten op aan om de nodige gemeentelijke initiatieven (indienen van gemeentelijke projecten) te nemen, zodat de prioritair gestelde bovengemeentelijke projecten effectief op het programmajaar 2019 kunnen vastgelegd worden. Vaak vormen gemeentelijke dossiers het voorbehoud voor een bovengemeentelijk project. Het bekkenbureau vraagt dat de gemeenten/rioolbeheerders de nodige inspanningen leveren zodat de projecten 'NKU' (niet klaar voor uitvoering), welke hoog gerangschikt zijn op basis van de milieu-impacttoetsing en aan het vastgesteld stroomgebiedbeheerplan voor de Maas, op het volgend OP 2019-2023 effectief kunnen opgedragen worden.

4) Het bekkenbureau Maasbekken vraagt aan de VMM en Aquafin om in de voorbereiding naar het volgende OP maximaal rekening te houden met de als prioritair gescreende GUP-projecten. Dit zijn de projecten die maximaal zullen bijdragen aan het behalen van de goede toestand van de oppervlaktewaterlichamen.

5) Gelet op de recente ervaringen bij de bespreking van de technische plannen vraagt het bekkenbureau Maasbekken aan Aquafin om bij projecten waar fietspaden voorzien worden en hierdoor ruimte voor grachten verdwijnt, dit reeds bij het ontwerp van de technische plannen en in de bespreking met de gemeentes aan te kaarten; zodat in de ontwikkeling van het voorontwerp zoveel mogelijk rekening gehouden wordt met het behoud van grachten en/of de aanleg van nieuwe grachten!

CONCEPT

bijlage 3 Advisering TP AQF[4]

Het GTO bracht in 2016 advies uit bij onderstaande technische plannen van AQUAFIN.

Tabel 20: overzicht adviezen bij TP AQF in 2016

Projectnr.	Projectomschrijving	Gemeente	Datum advies	Advies GTO	Terugkoppeling advies
22612	Afkoppelen parasitair debiet H. Dunantstraat	Lanaken	GTO op 21/03/2016 en extra vergadering op 22/04/2016	Principesakkoord binnen ABO (22/4/2016), maar definitieve advisering volgt na motivitienota door Aquafin.	/
23105	Renovatie collector Lutlommel, Leuken	Lommel	21/03/2016	Gunstig	Goedgekeurd door VMM op consensusvergadering van 19/07/2016
23160	Renovatie collector Zetellaan, Boslaan	Maasmechelen	21/03/2016	Gunstig	Goedgekeurd door VMM op consensusvergadering van 19/07/2016
21870	Renovatie RWZI Bree	Bree	14/09/2016	Gunstig	Goedgekeurd door VMM op consensusvergadering van 09/01/2017
22613	Collector Meerleseweg-Groot Eyssel	Hoogstraten	14/09/2016	Gunstig onder voorwaarden	Goedgekeurd door VMM op consensusvergadering van 19/01/2017
22876	Optimaliseren overstorten in het bekken van de Warmbeek	Hamont-Achel	14/09/2016	Gunstig onder voorwaarden	Niet goedgekeurd door VMM op consensusvergadering van 12/01/2017, omwille van bijkomende vragen.
22968	Collector Nolsebaan - Steenovenstraat	Essen	14/09/2016	Gunstig onder voorwaarden	Goedgekeurd door VMM op consensusvergadering van 19/01/2017
23167	Renovatie Coll Nering, Achtel te Rijkevorsel en Castelréweg	Hoogstraten	14/09/2016	Gunstig onder voorwaarden	Niet goedgekeurd door VMM op consensusvergadering van 19/01/2017
22.153G	Aanleg van een DWA streng Venlosesteenweg	Maaseik	28/04/2016	Gunstig onder voorwaarden	Goedgekeurd door VMM op consensusvergadering van 12/05/2016

[4] Cfr. Decreet Integraal Waterbeleid artikel 27

bijlage 4 Erratumlijst actieprogramma BSD Maas

actienummer	actietitel	aanpassing
4B_E_0279	Herstel structuurkwaliteit, natuurlijke waterbergingscapaciteit en sanering vismigratieknelpunten op Dommel 1° cat	Indicatieve actie wordt definitieve actie
4B_E_0281	Sanering van vismigratieknelpunten op de Abeek opwaarts de Zuid-Willemsvaart	Watering de Vreenebeek toevoegen als initiatiefnemer
5B_E_0060	Beheer beverdammen	Nieuwe actie
6_B_0003	Realisatie van een woningvrij winterbed van de Gemeenschappelijke Maas	nv De Scheepvaart wordt De Vlaamse Waterweg nv
6_E_0051	Herwaarderen Kleine Aa en realiseren van bovenstroomse buffering/waterconservering in de vallei van de Kleine Aa	Nieuwe actie
6_F_0128	Verhogen van de veiligheid langsheen de Gemeenschappelijke Maas	nv De Scheepvaart wordt De Vlaamse Waterweg nv
6_I_0073	Inrichten van een Bypass op de Voer ter hoogte van centrum's Gravenvoeren en verder onderzoek naar de optimale bescherming van Voeren	Provincie Limburg schrappen als initiatiefnemer
6_I_0076	Aanleg gescheiden rioleringsstelsel en openleggen van de Beek in Diets-Heur	Nieuwe actie
8A_A_0047	Koppeling van de Vrietselbeek met haar brongebied door de voeding met opgepompt grondwater	Nieuwe actie
8A_C_0018	Wegwerken van vismigratieknelpunten voor waterlichaam Heerlese Loop	Schrappen van de actie
8A_E_0017	Structuurherstel Kleine Aa door actieve heractivatie van het meanderingsproces	Actie wordt geschrapt
8A_E_0212	Openleggen van de Jeker in Tongeren	Indicatieve actie wordt definitieve actie
8A_E_0288	Aanleg watertapping Langbroeksbeek	Nieuwe actie
8A_E_0293	Herinrichting van de Dommel en Kleinbeek in Peer	Nieuwe actie
8A_E_0294	Herinrichting van de Bosllisenbeek door deze te verleggen naar haar oude bedding en Hechterl-Eksel en Peer	Nieuwe actie
8A_E_0299	Verlegging en herinrichting van de Voer in Voeren (Schoppem)	Nieuwe actie
8A_E_0300	Ecologische herinrichting van de Witbeek na de ontgrinding van het gebied Boterakker in Kinrooi	Nieuwe actie
8B_B_0006	Uitvoeren van baggerwerken op het Albertkanaal	nv De Scheepvaart wordt De Vlaamse Waterweg nv
8B_B_0007	Uitvoeren van baggerwerken op het kanaal Bocholt-Herentals	nv De Scheepvaart wordt De Vlaamse Waterweg nv
8B_B_0009	Uitvoeren van baggerwerken op de Zuid-Willemsvaart	nv De Scheepvaart wordt De Vlaamse Waterweg nv
8B_B_00010	Uitvoeren van baggerwerken op het kanaal Briegden-Neerharen	nv De Scheepvaart wordt De Vlaamse Waterweg nv
8B_B_00017	Uitvoeren van baggerwerken op het kanaal Dessel-Turnhout-Schoten	nv De Scheepvaart wordt De Vlaamse Waterweg nv

LIJST VAN TABELLEN

Tabel 1: bijsturingen acties Bosbeek & Witbeek (= speerpuntgebied Bosbeek) 28
Tabel 2: bijsturingen acties Mark & Merkske (= speerpuntgebied Merkske en aangedachtsgebied Mark)....36
Tabel 3: bijsturingen acties Complex Abeek (= speerpuntgebied Abeek, aandachtsgebieden Lossing en Itterbeek I en II) 42
Tabel 4: bijsturingen acties Dommel (= aandachtsgebied) 48
Tabel 5: bijsturingen acties Gemeenschappelijke Maas (= aandachtsgebied)....52
Tabel 6: bijsturingen acties Aquadragebied (= aandachtsgebied Berwijn) 59
Tabel 7: bijsturingen acties Centrale Maasvlakte 66
Tabel 8: bijsturingen acties Kleine Aa 70
Tabel 9: bijsturingen acties Kanalen 71
Tabel 10: lijst projecten projecten VMM 75
Tabel 11: lijst projecten De Vlaamse Waterweg nv 78
Tabel 12: lijst projecten provincie Limburg....79
Tabel 13: lijst projecten watering De Dommelvallei 80
Tabel 14: lijst projecten watering De Vreenebeek....81
Tabel 15: Lijst projecten Watering Het Grootbroek....81
Tabel 16: lijst projecten Provincie Antwerpen 83
Tabel 17: lijst projecten watering Beneden Mark....84
Tabel 18: Leidingprojectenkorf en rangorde advies OP 2019-2023....85
Tabel 19: Leidingprojectenkorf en rangorde advies OP 2019-2023....88
Tabel 20: overzicht adviezen bij TP AQF in 2016 94

LIJST VAN FIGUREN

Figuur 1: Fysico-chemische toestand/potentieel Vlaamse en lokale waterlichamen in het Maasbekken (2014-2016) 4
Figuur 2: Ecologische toestand/potentieel Vlaamse en lokale waterlichamen in het Maasbekken (2013-2015) ..6
Figuur 3: Fysico-chemische toestand/potentieel en ecologische toestand/potentieel in speerpuntgebieden in het Maasbekken (2014-2016) 8
Figuur 4: Fysico-chemische toestand/potentieel en ecologische toestand/potentieel in aandachtsgebieden in het Maasbekken (2013-2015) 9
Figuur 5: Laatste structuurknelpunten op de Warmbeek 1e cat.: vismigratieknelpunt aan de Broekkantmolen in Neerpelt(links) en het rechtgetrokken traject voor de Nederlandse grens in Hamont-Achel (rechts).....14
Figuur 6: Afvissing aan vistrap 't Mulke tijdens Maasbekken Binnenstebuiten! 17
Figuur 7: Restant Gerbruggemolen op de Bosbeek in Maaseik 23
Figuur 8: Wateroverlast in de Volmolenstraat (Maaseik) 24
Figuur 9: Vergadering IWP Bosbeek-Witbeek 25
Figuur 10: Vistrap aan de Galdermansmolen op de Itterbeek in Bree....37

CONCEPT

Figuur 11: Herinrichting Dommel en Kleinbeek in Peer 43
Figuur 12: Ondertekening overeenkomst voor beheer en onderhoud van de waterlopen die de grens oversteken 47
Figuur 13: Rivierverruimingswerken langs de Maas in Booien-Veurzen (Dilsen-Stokkem) 50
Figuur 14: Locatie rivierkundige ingreep Geistingen (Kinrooi) 50
Figuur 15: Situeringskaart openleggen van de Jeker in Tongeren 54
Figuur 16: Locatie wachtbekken op de Beek in Diets-Heur 57
Figuur 17: Stuw op de Kleine Aa ter hoogte van Steenpaal 68

CONCEPT